

PCR în vizorul clasei politice

Guvernarea I PNȚ / / guvernarea Iorga / / Guvernarea II PNȚ

1928 - 1931 ; 1931 -1932 ; 1932-1933

PCR în vizorul clasei politice.....	1
Guvernarea I PNȚ / / guvernarea Iorga / / Guvernarea II PNȚ.....	1
1928 - 1931 ; 1931 -1932 ; 1932-1933.....	1
1.) Marea întrunire electorală PNȚ, 11 dec.'28.....	13
/Virgil Madgearu : PCR- în solda PNL.....	13
/ Dem Dobrescu : guvernul liberal ,guvern bolșevic.....	13
/Vaida Voevod: Comunismul? invenție liberală !.....	13
2) N.Iorga, Discurs la mesaj, 29 dec. 1928.....	13
☞ Decalogul perimat al lui Karl Marx.....	13
3.) I.Pistiner - IGDuca , polemică , dezbateri la mesaj, 31 dec.'28.....	13
☞Amnistie pentru muncitorii închiși.....	13
☞ Socialiști versus bolșevici.....	14
☞Acord antisovietic român-plonez.....	14
4.)O.Goga (P.P.)- Vaida Voevod ,discurs la Mesaj, 15 ian.1929.....	14
☞PNL,PNȚ-protectorii socialiștilor.....	14
5.) Patre Andrei(PNȚ),Discurs la mesaj , 16 ian.'29.....	15
☞ Socialism național - comunism.....	15
6.) D.Bogos, Discurs la mesaj , 18 ian.1929.....	15
☞Basarabia și bolșevismul.....	15
7.)I.Fluerăș, Discurs la mesaj, 18 ian.'29.....	15
☞ Mișcarea social democrată.....	15
☞ PSD / PNR .Revoluția din 1918	15
☞Confuzia dintre socialism și comunism.....	16
☞ Social- democrația apuseană.....	16
☞ Rolul istoric al PSDR.....	16
8.) I.Buzdugan (PȚ-Lupu) , Discurs la mesaj, 21 ian.'29.....	16
☞ 1918:Bandele bolșevice.....	16
☞Basarabia sub regim românesc.....	16
☞Cominternul, agiitatorii bolșevici	16
9.)V.Toncescu (raportor) , Discurs final la mesaj , 28 ian.'29.....	17
☞ BMȚ(PCR) : performanțe electorale.....	17
* L.D: Harta aderențelor electorale comuniste.....	17
10.) O.Goga (PPoporului),Interpelare : pericolul bolșevic ,1 febr.'29.....	18
☞Propaganda bolșevică dusă de Moscova.....	18
☞ Virgil Madgearu (ministr. Industr.) , răspunde lui Goga ,.....	18
☞Basarabia -fără stare de asediu și cenzură.....	18
☞ Poziția PNȚ față de comuniști	19
☞ N. Iorga (PND) : libertate și răspundere.....	19
☞ O. Goga : Și-a descărcat conștiința	19
11.) Richard Franasovici (PNL) ,la legea jandarmeriei , 7 mart.'29.....	19
/ PCR contra legii jandarmeriei.....	19
☞Congresul IV PCR.....	20
/Care PCR?! Bășcălie parlamentară.....	20
/Guvern muncitoresc-țărănesc !.....	20
/Pentru unirea cu RSAMoldovenească !.....	20
/ Unirea PCR cu stânga PNȚ.....	21
12.) Lotar Rădăceanu (PSD) , la legea jandarmeriei, 8 mart.'29.....	21
☞ Neîncredere în declarațiile PNL.....	21
/ Epitetul de "liberal" , mai ofensator decât cel de "Comunism".....	21
13.AI.Vaida Voevod : răspuns lui Franasovici.....	21
/ Informațiile false ale lui Franasovici.....	21
/ Comunismul este inexistent în România.....	22

▫ Lotar Rădăceanu : divrsiunea PNL.....	22
-----	23
Guvern Maniu.Legislatura I.Seiunea II. 29 / '30.....	23
-----	23
14) dr.Iacob Pistiner, (PSD,Cernăuți), discurs la mesaj, 27 nov.'29.....	23
▫ Socialismul - moștenitorul burgheziei !.....	23
15.)Pompiliu Ioanițescu (PNȚ) , discurs la mesaj, 28- 29 nov.'29.....	23
▫ PNȚ apără socialiștii, comuniștii	23
16.) I.I.Mirescu (PSD , deputat de Ilfov), la mesaj , 2 dec.'29.....	24
▫ PSD=socialism democratic.....	24
17.)Teodor Iacobescu (PNȚ,Basarabia) la mesaj, 9 dec.1929.....	24
▫ PNȚ a salvat Basarabia de rușinea comunistă.....	24
▫ Basarabia nu merită starea de asediu.....	24
▫ Pericol anarhist :Basarabia '17-'18.....	24
▫Țăranul basarabean : dorințele.....	25
18) Iosif Jumanca (PSD) , discurs la mesaj, 11 dec.'29.....	25
▫ PSD..."Comunist" ?.....	25
19.) N.Bogdan (PNȚ, deputat Hunedoara),Interpelare:Lupeni'29, 12 dec.'29.....	25
▫Măcelul din Valea Jiului.....	25
▫ Valea Jiului.1918.....	25
▫ PSD - Sindicatele muncitorești.....	26
▫ Guvernul Maniu.Alegerile./ PSD-PNȚ (Valea Jiului).....	26
▫ Vinovăția PSD/ PCR.....	26
20.) Eftimie Gherman (PSD), Chestiune personală , 12 dec.'29.....	26
▫ Cazul "Muntean" : PCR (retro).....	26
▫ Mentalitatea minerească.....	27
▫ Lupeni, 6 aug.'29.....	27
21.) Manifestul-program ,Congresul general PNL, 1-4 mai 1930.....	27
▫ Împotriva comunismului subversiv.....	28
-----	28
Restaurație-Carol II, 8 iun.'30.....	28
-----	28
Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31.....	28
-----	28
22.)Teodor Emandi (ambasador la Praga) , Raport, 23 sept.'30.....	28
▫ Agenții Internaționalei a III-a.....	28
# Praga, Brno : studenți comuniști din Basarabia și Bucovina.....	28
# Societatea studenților "Regele Mihai" huiduită.....	28
23.) Al.Mâță (PȚD-Stere) , discurs la measj, 25 nov.'30.....	29
▫ Contra stării de asediu și cenzurii.....	29
#Șeicaru : necesitatea măsurilor restrictive.....	29
▫ Mâță : Rusia dorește înglobarea Basarabiei.....	29
24.) D.Bogos (PNȚ-Basarabia) , discurs la mesaj, 28 nov.'30.....	29
* D.Bogos :șef MSt.M, 1918.....	29
▫ Despărțirea de steriști : contra regionalismului.....	30
▫ Basarabeni nu sunt bolșevici !.....	30
▫ Lupta cu bolșevicii , '17-'18.....	30
▫Congresul ostășesc, Sfatul Țării.....	30
25.)Grigore Gafencu (PNȚ, deputat de Fălticeni),la mesaj, 3 dec.'30.....	30
▫ RUSIA SOVIETICĂ.....	31
▫ Basarabia - cheia conflictului româno-sovietic.....	31
▫ Politica "rusească" a României.....	31
# Pledoarie pentru Sovietologie.....	31
▫ Politica "rusească" a României.....	32
▫Contra propagandă antibolșevică internațională.....	32
Gafencu -Șeicaru :	32
# Politica "românească" a URSS: diversiuni și provocări.....	32
# Statul român : pasivitatea și incapacitate de apărare.....	32
▫ Qui prodest înarmarea URSS?.....	32
▫ Pericol pentru România=pericol pentru Europa.....	33
▫ Protocolul Litvinov - Moscova.....	33

▫Recunoașterea Basarabiei !.....	33
26.) Nicolae Iorga (PND) ,discurs la mesaj, 5 dec.'30.....	33
▫ Pericol bolșevic ? : pesimism, alarmism,zvonuri	33
▫ Pericol sovietic?: bluff !.....	33
27) Constantin Stere , discurs la mesaj, 9 dec.'30.....	34
▫Mare criză agrară	34
▫Anularea tuturor libertăților în URSS.....	34
▫ Succesul planului cincinal în URSS.....	34
28.) dr.Nicolae Lupu (PT) , discurs la mesaj, 12 dec.'30.....	35
▫ Rusia stalinistă = socialism prin industrializare.....	35
29.) A.C.Cuza (LANC) , discurs la mesaj, 13 dec.'30.....	35
▫ Jidanii și comunismul.....	35
▫Comuniștii jidani în Basarabia.....	35
▫Procesul jidanilor comuniști (Chișinău).....	35
	36
Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932.....	36
	36
30) Documentar LD : Comuniștii în parlamentul românesc.....	36
▫ Plenara a XI-a Comit. Executiv al Kominternului:.....	36
▫ 10 ani de la crearea PCR (mai 1931).....	36
▫Rezoluția Secr. PC din România : alegerile parlamentare.....	36
▫ Manifest electoral CC al PCR.....	36
▫ Manifest : invalidarea comuniștilor în parlament.....	37
▫ TezePCR pentru 1 august.....	37
▫ Teroarea fascistă (15 aug.'31).....	37
▫ Expulzarea lui Imre Aladar	37
31.) Invalidarea listelor BMT în alegeri , 15-19 iun.1931.....	38
▫ Rezultatele generale pentru Cameră.....	38
a) Invalidarea candidaților de la Satu Mare.....	40
/Lucrețiu Pătrășcanu , Imre Aladar înfruntă parlamentarii	40
/N.Constantinescu-Bordeni (PNL-2) :.....	40
/ I. Florea (ex.lupist ,devenit iorghist) :.....	40
/ G.Bogdan -Duică(iorghist) :.....	40
/Pamfil Șeicaru :.....	41
/ gral C.Gr. Cantacuzino-Grănicerul :.....	41
/ N.Iorga :.....	41
b) Anularea listei de la Bihor -Oradea.....	41
/ Părintele Ștefan Munteanu (Uniunea Națională) :.....	41
/ I.Mirescu (PSD).....	42
▫ Protest -declarație PSD:contra invalidării listelor BMT.....	42
▫ Filipica lui Pătrășcanu.....	43
/ Pătrășcanu : PSD= aripă a fascismului românesc.....	43
/ Nichifor Robu (LANC) : îl aruncă de la tribună.....	43
/ Buzdugan (ex-lupist , acum iorghist) :.....	43
/ Pătrășcanu : reprezintă un curent popular.....	44
/Pătrășcanu : preferat lui Iorga și Argetoianu !.....	44
/Pătrășcanu : PSD(trădător , demagog, imoral) profitor al dictaturii fasciste.....	44
▫ Filipica lui Imre Aladar : alegeri sub semnul terorii.....	44
/Arestarea dr Rozvany (Tileac).....	45
/Aladar este oprit : scandal parlamentar.....	45
c)Invalidarea de la Mureș :Ștefan Dan.....	45
/ Gh.Bogdan Duică : Contestație de grup	45
/ Șeicaru : apel la Pătrășcanu pentru legalitate	46
/ Pătrășcanu :Șeicaru-reprezentant tipic al fascismului.....	46
d) Invalidarea de la Timiș Torontal.....	46
▫ Arestarea lui Imre Aldar.....	46
▫ Pătrășcanu: sfidare și propagandă.....	47
#Istrate Micescu - Pătrășcanu.....	47
# Costin Sturdza- Pătrășcanu.....	47
# Haz- bășcălie -amenințări -.....	47
▫ Pătrășcanu: contestarea alegerilor (PNȚ, PP,PNL,PSD).....	48

▫ Rapoartele Comisiei.....	48
# Pătrășcanu: fragmente din frontul fascist.....	48
# Aladar : parlamentul dictaturii fasciste.....	49
32.) George Grigorovici (PSD), discurs la mesaj, 26 iun.'31.....	50
▫ PSD= comunism democrat ; PCR= comunism fascist.....	50
▫ PSD: stat democrat socialist ;PCR : revoluție peramantă, dictatură.....	50
▫ Binefacerile capitalismului.....	51
▫ Steagul roșu : soc-dem. europeană !.....	51
33.) Traian Alexandrescu (independent, raportor la Mesaj , Senat) , 21 iul.'31.....	51
▫ Rivalități, dușmăni, calomnii	51
▫ Pericolul comunist.....	52
34.) M.Manoilescu ("migrator" , ex-PNȚ, ex- PP; ministru la Comerț și industrie),.....	52
▫ Partidele în ierarhia politică.....	52
▫ Vremuri seminormale : comunismul, fascismul.....	52
35.) Nicolae Iorga , discurs concluziv, dezbaterile la Mesaj, 2 iul.1931.....	52
▫ Propaganda comunistă - ignoranța alegătorilor.....	53
-----	53
Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară, nov'31-apr.'32.....	53
-----	53
36.) CASpulber ("Liga Vlad Țepeș ") , discurs la mesaj, 24 nov.'31.....	53
▫ Comuniștii : lupta de clasă ; intervenționism maxim.....	53
37.) Victor Iamandi (PNL) , discurs la mesaj, 25 nov.'31.....	53
▫ Influența doctrinei socialiste	54
▫ PNL: Sfînga democratică burgheză.....	54
38.) CZCodreanu ("Gruparea CZC") discurs la mesaj, 3 dec.'31.....	54
▫ Partidele democratice vor muri.....	55
▫ Soarele răsare nu la Moscova , ci la Roma !.....	55
39) N.Iorga (prim-ministru) , intervenție , dezbateri mesaj, 3 dec.'31.....	55
# "L'Humanite" - singurul ziar francez care atacă guvernul Iorga.....	55
40.) Congresul V al P.C.din România , lîngă Moscova , 3-24 dec.'31.....	55
▫ Delegații la congres.....	55
# Eugen Iacobovici ("Vifor") - Cuvînt de deschidere :.....	56
# Alexander Danieluk-Ștefanski ("Gorn").....	57
# Dori Goldstein ("Pavel").....	57
# Ecaterina Arbore ("Zamfirescu").....	57
▫ Raportul privind situația organizatorică a PCR (Eug.Iacobovici).....	57
# Alexandru Ștefanski ("Gorn").....	58
▫ Rezoluția politică a congresului.....	58
/Atacul principal : PNȚ, PȚ-Lupu, PȚD-Stere , LANC , G de F	58
# Mihai Topa ("Artur") : Raportul în problema națională.....	58
▫ Sarcinile PCR în " problema națională "	59
# Lucrețiu Pătrășcanu ("Mihalcea").....	59
/Alegerile din 1931.....	59
# Béla Kun (Komintern).....	59
# Gheorghii Dimitrov (Komintern).....	59
▫ Rezoluția în problema Națională.....	59
# Elena Filipovici ("Smaranda").....	60
/ Lozincile fundamentale ale Congresului V :.....	60
▫ Conducerea aleasă la Congresul V.....	60
41.) "Scînteia" (an II ,1932, nr 1 - 6).....	60
▫ Social-democrața trădătoare, fascistă// ian.'32.....	60
▫ Guvernul fascist Iorga // , febr.'32.....	60
▫ Argetoianu pune la cale planul de atacare a URSS , febr.'32.....	60
▫ Litvinoff demască la Geneva planurile agresive ale burgheziei , 15 mart.'32.....	61
▫ 14 ani de robie colonială a Basarabiei , apr.'32.....	61
-----	61
Căderea guvernului Iorga.....	61
Guvern de "alegeri" Vaida "	61
-----	61
42. N.Porsena "De la conservatism la bolșevism" , iun.'32.....	61
▫ Conservatism-Bolșevism.....	62

▫Libertatea - Egalitatea - Proprietatea.....	62
▫ Socialism - Bolșevism.....	62
▫ Perspective.....	62
43.) Șerban Voinea , "Social democrația și Parlamentul " ,.....	63
▫ Criza parlamentarismului.....	63
▫ PSD și Parlamentul.....	63
▫ Marxismul.....	64
44.) PCR - "Blocul Muncitoresc Țărănesc " , în alegeri, 17 iul.'32.....	64
▫ Candidatură comunistă zădărnicită. (Odorhei , 19 iun.'32).....	64
▫Candidații BMT din Dolj, arestați . (Craiova, 24 iun.'32).....	64
▫ Arestările (semnale și comentariu N.Batzaria-PNL).....	64
▫ Întrunirea Ligii chiriașilor (11 iul.'32).....	65
-----	65
Guvern Al.Vaida Voevod, Legislatura PNȚ II, Ses. extraord. aug.-oct.'32.....	65
-----	65
45.) Lot.Rădăceanu (PSD) , declarație la validări, 2 aug.'32.....	65
▫Comuniștii -împiedicați brutal să-și depună candidaturi.....	65
46.) Nichifor Robu (LANC) , discurs la mesaj, 19 aug.'32.....	66
▫Pericolul comunist -provocat de jidani.....	66
47.) I.Mirescu (PSD) , discurs la mesaj , 23 aug.'32.....	66
▫ Pericol bolșevic ? doar rezistență internațională.....	66
48.) ACCuza (LANC) , discurs la mesaj, 30 aug.'32.....	67
▫Monstruoasa luptă de clasă.....	67
▫Antisemitism, antiindustrialism, antimoscovism.....	67
49.) Adonis Popov (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, 30 aug.'32.....	67
▫România- fază prerevoluționară.....	67
50.) Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 31 aug.'32.....	68
▫ Criza economică.....	68
▫ Țările agrare	68
▫ Stat țăranesc ?!.....	68
▫ PSD : Stat muncitoresc- țăranesc.....	69
▫ Societatea socialistă.....	69
51.) I.Hudiță (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, 24, 26 aug.'32.....	70
▫ Seriile istorice.....	70
▫Marxismul.....	70
▫ Adversarii regimului parlamentar : corporatismul și socialismul.....	70
# Hudiță -Roznovan : dictatura proletariatului	70
52) Plenara a XII a Comit.Ex. Internaț.III , 27 aug- 15 sept.'32.....	71
Intervenții: El Filipovici.....	71
▫ Intervenția Elena Filipovici.....	71
▫ Conducerea PCR (1931-1934).....	71
53.)Plenara a II a CC al PCR , oct.'32.....	71
▫ Lozinca PCR : Pace cu URSS !.....	71
54.) Marceal Adam (LANC) , Comunicare : Liga anti-belică , 27 sept.'32.....	71
▫ Liga anti-belică -org.camuflată a PCR.....	72
55.)C.T.Ghimbășeanu -Bubi (PȚ -Lupu) , 29 sept.'32.....	72
▫Replică-dezmințire lui Marcel Adam.....	72
# Demostene Botez : în apărarea Ligii.....	72
▫ LigaAntirăzb.= org.comunistă.....	72
56.) C.Popoiu (LANC, Gardă ? Orhei) Comunicare : 7 oct.'32.....	73
▫Funcționar (spion sovietic) -reprimit în servicii !.....	73
▫Avocați în apărarea comuniștilor !.....	73
#Demostene Botez:apără avocații.....	73
# D.luca (PNL) : în apărarea avocaților.....	73
▫ Clara Sara - spioancă sovietică !.....	73
57) M.Stelescu (G.de F) , la legea dobândirii naționalității române , 8 oct.'32.....	74
▫ Minoritarii trimit comuniști în parlament.....	74
-----	74
Guvern Maniu .Legislatura II .Ses. ordin.15 nov.-30dec'32.....	74
-----	74
58.) Teodor Roznovan (PSD) , interpelare , 22 nov.'32.....	74

▫ Represiuni polițienești la Cernăuți și București.....	74
#N.Robu: soc.-dem. apără comuniștii.....	74
59.) Victor Eftimiu, discurs la mesaj, 23-24 nov.'32.....	75
▫ URSS - să fie cunoscută.....	75
▫ Apartenența la Francmasonerie.....	75
▫ Simpatie pentru comuniști.....	75
# ACCuza, Alx. Cuza, M.Stelescu, CZCodreanu îl atacă.....	75
60) ACCuza , discurs la mesaj, 15 dec.'32.....	75
▫ Realitatea 3 : Rusia Sovietică.....	76
-----	76
Guvern Al.Vaida -Voevod. Legislatura II.Ses. ord. -18 ian.'33- 16 apr.'33.....	76
-----	76
61.) Autorizarea stării de asediu , dezbateri la lege , 3 febr.'33.....	76
▫ OPINII.....	77
▫ EXTRASE :	77
▫ POLEMICI.....	78
62.) Armand Călinescu , 13 mart 1934, retro'31-'33.....	80
▫ Congresul V PCR , Moscova.....	80
▫ Acțiuni subversive comuniste.....	81
▫ 16 februarie'33.....	81
▫ Starea de asediu	81
▫ Circula Ministerului de Justiție / 24 mai '33.....	82
63.) G.A.Cuza (LANC) : 13 martie '34, retro'33.....	82
▫ Legitimitatea măsurilor anticomuniste din'33.....	82
64.) Lot. Rădăceanu , interpelare : dizolvarea 12 organizații comuniste.....	83
▫ Minimalizare sau complicitate ?.....	83
65.) Tulburările de la Grivița -CFR , 16 febr.'33.....	83
▫ GGMironescu (Interne) : provocare comunistă !.....	83
#dr.Lupu: bande antisemite !.....	83
# I.Mirescu : agitatori comuniști !.....	84
# R.Franasovici (PNL-1) : comuniști în solda Internaționalei III.....	84
#Oct.Goga : echivocul PNȚ.....	84
# Gh.Brătianu (PNL -2) : manevra unei armate comuniste.....	84
#Gr.Iunian (PȚR) : apărarea regimului democratic	84
# I.Gheorghiu (PND -Iorga) : măsuri pentru stârpirea comunismului.....	85
# C.Z. Codreanu (G de F) :nu-i este frică de bolșevism!.....	85
# ACCuza (LANC) :ambiguitatea PNȚ ; xenofobie	85
▫ Al Vaida Voevod (primministru) : datoria în interesul țării.....	85
# Frontul verde - frontul roșu	85
#Expansionismul sovietic.....	85
▫ Camera : respinge ancheta parlamentară	85
66.) Abuzuri la aplicarea stării de asediu ,21 febr.....	86
# Lot.Rădăceanu : contra PSD !.....	86
# I.Z.Codreanu : contra Gărzii de Fier !.....	86
67.) Reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice , 27 febr- 8 mart. '33.....	86
▫ Completarea legii Mârzescu.....	86
#Eug.Titeanu (PNL -1) : critică varianta PNȚ.....	86
# IZCodreanu , Stelescu (G de F) : persecutarea "dreptei" !.....	86
▫ Polemică privind uniforme.....	86
#G.Ștefănescu -Goiceanu (PȚ-Lupu) :nu există pericol comunist !.....	87
# I.Z. Codreanu (G de F) : pericolul agenților comuniști.....	87
# A.C.Cuza (LANC) : trebuie o lege anticomunistă specială.....	87
*Emil Socor : condamnat pe nedrept (1920).....	87
# Dr.Lupu (PȚ) : permanentizarea stării de asediu.....	88
# GGMironescu : necesitatea legii.....	88
Notă LD : Legea - Reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice.....	88
68) Gr.Iunian, protest : procesul de la Brașov , 11 mart.'33.....	88
▫ Procesul lui Kahane și Simon Ștefan.....	88
69.) Membrii PCR pe anul 1933.....	88
▫ Compoziția națională ; compoziția regională ; presa comunistă ;.....	88
▫ Tabel cu membrii PCR în anii 1931 - 1934 *	89

Notă * LD : Atenție lipsește din tabel Transilvania , Dobrogea !.....	89
70.)Comitetul Național Antifascist , 13 iulie 1933.....	89
☛Apel CNA.....	89

Guvern Maniu. Legislatura I PNȚ . Sesiunea I. 1928 / 1929

- 1.Marea întrunire electorală PNȚ . Lansarea programului , 11 dec.'28
V.Madgearu , Dem Dobrescu , Al Vaida :
/ PCR ? - invenție , agentură , sperietoare liberală /
2. **N.Iorga** (PND) ,discurs la mesaj, 28 dec.'28
/ Decalogul perimat al lui Karl Marx /
- 3.**Iacob Pistiner**,discurs la mesaj, 31 dec.1928
IGDuca, Pamfil Șeicaru : intervenție polemică .
/ socialiști - bolșevici / relațiile româno- sovietice /
4. **O.Goga** (P.P.) , discurs la mesaj, 15 ian.' 29
Al.Vaida -Voevod -intervenție polemică .
/socialiștii români - invenția și protejării PNL, PNȚ /
- 5.**P.Andrei** (PNȚ) , discurs la mesaj, 16 ian.'29
/ confuzia dintre socialismul național și comunism /
- 6.**D.Bogos** (PNȚ) , discurs la mesaj , 18 ian.1929
/ Basarabia - bolșevicii - BMȚ (2%) /
- 7.**I.Flueras** (PSD) , discurs la mesaj, 18 ian.'29
/ Mișcarea social-democrată / PSDR /
/ Deosebirea dintre socialism și comunism /
- 8.**I.Buzdugan** (PTȚ-Lupu) ,discurs la mesaj, 21ian.'29
/ 1918-banetele bolșevice / Basarabia sub stăpânire românească /
/ Agenții cominterniști / propagandă antiromânească /
9. **V.Toncescu** (PNȚ, raportor) , discurs final la Mesaj * , 28ian.'29.
*LD : Statistici electorale BMȚ(PCR) selectate și comentate de LD.
- 10.**O.Goga** (PP), Comunicare : **pericolul bolșevic** ,1 febr.'29
Răspunsuri și reacții la comunicarea lui Goga :
V.Madgearu (PNȚ), **N.Iorga** (PND),**N.Coroideanu** (PNȚ),
Stratan(PNȚ), **I.Codreanu** (PNȚ).
- 11.**Richard Franasovici** (PNL) , discurs la **Legea jandarmeriei**, 7 mart.'29
/Pericolul comunist / Congresul IVPCR / Bășcălie parlamentară politicianistă //
- 12 **Lotar Rădăceanu** (PSD) , Intervenție la discurs Franasovici , 8 mart.'29
/ În România nu există PCR! /
13. **Vaida -Voevod**, intervenție polemică ,la Franasovici și Rădăceanu , 8 martie '29
/ Alarmerile false ale lui Franasovici /Libertate de expresie / Încredere în PSD /

Guvern Maniu. Legislatura I PNȚ. Sesiunea II. 1929 / 1930

6 august :**Lupeni'29**

Pactul Briand -Kellog - vezi **Politica externă**

14. **I.Pistiner** (PSD) , discurs la mesaj, 27 nov.'29
/ PNL=feudalismul / PNȚ= capitalismul / PSD= socialismul /
15. **Pompiliu Ionișescu** , discurs la mesaj , 28-29 nov.'29
/PNȚ a apărat la bară pe socialiști, pe comuniști / contra PNL /
/ pentru a desființa strea de asediu /
16. **I.Mirescu** (PSD), discurs la mesaj, 2 dec.'29
/PSD=socialism democratic / PSD nu este PCR (cum spun alții ! /
17. **Traian Iacobescu** (PNȚ-Basarabia) , discurs la mesaj, 9dec.'29
/Basarabia a salvat țara de rușinea bolșevică
/ Basarabia nu merita starea de asediu /
/Basarabia , retro'17-'18 : pericol anarhist / Țăranul basarabean /
18. **Iosif Jumanca** (PSD), discurs la mesaj, 11 dec.'29
/Comuniștii consideră social-democrația ca cel mai mare dușman /
19. **N.Bogdan** (PNȚ) , interpelare : **Lupeni'29** , 12 dec.'29
/ PSD-PCR , vinovate /
20. **Eft.Gherman** (PSD), chestiune personală : **Lupeni**, 12 dec.'29
21. Manifest-program , **congresul PNL**, 1-4 mai'30

Restaurația-Carol II , 8 iun.'30

22. **Teodor Emandi** (ambasador Praga) , Raport , 23 sept.1930
/ Praga, Brno : Studenți din România , agenți ai Cominternului /
/ Evrei, ruși , români comuniști (din Basarabia și Bucovina)
stipendiați de Legația sovietică)

- Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31

23. **Al.Măță** , discurs la mesaj, 25-26 nov.'30
(Sfat parlamentar basarabean-sterist)
/Împotriva stării de asediu - zona de 10 km ! -
/ Rusia vrea înglobarea Basarabiei , dar... /
Pamf.Șeicaru (ziarist, polemic) : Pentru măsuri restrictive
24. **D.Bogos** (PNȚ-Basarabia), discurs la mesaj, 28 nov.'30
/ Protest la aserțiunile steriștilor / Basarabenii nu sunt bolșevici /
/ Basarabenii - congresul ostășesc , Sfatul Țării - au adus Basarabia la România /
25. **Grigore Gafencu** (PNȚ), discurs la mesaj, 3 dec.'30
☒ RUSIA SOVIETICĂ ☒ Basarabia - cheia conflictului româno-sovietic
☒ Politică "rusească" a României # Pledoarie pentru Sovietologie
☒ Politică "rusească" a României
☒Necesitatea contra- propagandei antibolșevice internaționale
Gafencu -Șeicaru :
Politică "românească" a URSS: diversiuni și provocări
Statul român : pasivitatea și incapacitate de apărare
Gafencu :
☒ Qui prodest înarmarea URSS? ☒ Pericol pentru România=pericol pentru Europa
☒ Protocolul Litvinov - Moscova ☒Recunoașterea Basarabiei !
26. **Nicolae Iorga** (PND), discurs la mesaj, 5 dec.'30
☒ Pericol bolșevic ? : pesimism, alarmism,zvonuri .
☒ Pericol sovietic?: bluff !
☒Necesitatea unui **guvern personal , regele Carol II**

27. **Constantin Stere** , discurs la mesaj, 9 dec.'30
(Sfat parlamentar basarabean)

- ▣ Mare criză agrară .
- ▣ Anularea tuturor libertăților în URSS
- ▣ Succesul planului cincinal în URSS

28. **Dr.Nicolae Lupu** (PT) ,discurs la mesaj, 12 dec.'30

- /Rusia stalinistă = socialism prin industrializare
- / Să râdem de naivitatea lui Stalin ! /

29 .**ACCuza** (LANC), discurs la mesaj,13 dec.'30

- ▣ Jidani și comunismul.
- ▣ Comuniștii jidani în Basarabia
- ▣ Procesul jidanilor comuniști (Chișinău)

Guvern Iorga-Argetoianu.Legislatura I . Sesiunea extraordinară , iun-iul.'31

30. **Documentar LD : Comuniștii în parlamentul românesc** , apr-oct .'31

- ▣ Plenara a XI-a a Comit. Executiv al Kominternului .
- ▣ 10 ani de la crearea PCR (mai 1931)
- ▣ Rezoluția Secr. PCR : alegerile parlamentare
- ▣ Manifest electoral CC al PCR
- ▣ Manifest : invalidarea comuniștilor în parlament
- ▣ TezePCR pentru 1 august
- ▣ Teroarea fascistă (15 aug.'31)
- ▣ Expulzarea lui Aldar (15 oct.'31)

31. **Invalidarea listelor BMȚ** în alegeri , 15-19 iun.1931

- ▣ Rezultatul oficial :voturile pentru BMȚ
- a)** Invalidarea candidaților de la Satu Mare : **Imre Aladar**
- ▣ Lucrețiu Pătrășcanu , Imre Aladar înfruntă parlamentarii .
- N.Constantinescu-Bordeni (PNL-2) ; G.Bogdan -Duică(iorghist) ; Pamfil Șeicaru /
- b)** Anularea listei de la Bihor -Oradea :**Muncaci Samuil**
- / I.Mirescu (PSD);Protest -declarație PSD:contra invalidării listelor BMȚ/
- ▣ Filipica lui Pătrășcanu: PSD= aripă a fascismului românesc/
- / Nichifor Robu (LANC) : îl aruncă de la tribună
- ▣ Pătrășcanu : reprezintă un curent popular ; preferat lui Iorga și Argetoianu ;
- PSD(trădător , demagog, imoral) profitor al dictaturii fasciste
- ▣ Filipica lui Imre Aladar : alegeri sub semnul terorii ;arestarea dr Rozvany (Tileac)
- /Aladar este oprit : scandal parlamentar
- c)**Invalidarea de la Mureș :**Ștefan Dan**
- / Gh.Bogdan Duică : Contestație de grup ; Șeicaru : apel la Pătrășcanu pentru legalitate;
- Pătrășcanu : Șeicaru reprezentantul fascismului /
- d)** Invalidarea de la Timiș Torontal : **Obrad Comanov, Pătrășcanu**
- ▣ Arestarea lui Imre Aldar (club BMȚ)
- ▣ Pătrășcanu: sfidare și propagandă
- / Istrate Micescu - Pătrășcanu ; Costin Sturdza- Pătrășcanu ;Haz- bășcălie -amenințări -
- ▣ Pătrășcanu: contestarea alegerilor (PNȚ, PP,PNL,PSD)
- ▣ **Rapoartele Comisiei**
- ▣ Pătrășcanu:partidele - fragmente din frontul fascist
- ▣ Aladar : parlamentul dictaturii fasciste

32. **G.Grigorovici** (PSD), discurs la mesaj, 26 iun.'31

- ▣ SD= comunism democrat ; PC = comunism fascist
- ▣ PSD: stat democrat socialist ;PC : revoluție permamntă, dictatură
- ▣ Binefacerile capitalismului
- ▣ Steagul roșu : steagul soc-dem. europene(Macdonald, Masaryk....Elveția, Scandinavia,Germania)
- ▣ Social-democrația : pe cale să vină la putere în Europa de Vest

33. **Tr.Alexandrescu** ("neînregimentat", raportor la mesaj, Senat) , 1 iul.'31

- ▣ Moravuri politice.
 - ▣ Rivalități, dușmăni, calomnii, lipsă de unitate sufletească, dușmăni ireductibile /
 - ▣ Pericolul comunist : silueta roșie care a început să-și arunce deja umbra sinistră asupra statelor . Nu intuesc partidele marele pericol ?
34. **M. Manoiilescu** discurs concluziv la Mesaj , Senat, 1 iul.'31
(ex- PP, ex-PNȚ, ministr.Industr. și comerț)
- ▣ Partidele în ierarhia politică
 - ▣ Vremuri seminormale : comunismul, fascismul
35. **N. Iorga** , prim-ministru, ministr. Instrucției publice, discurs concluziv, 2 iul.'31
- ▣ Propaganda comunistă - ignoranța alegătorilor ;
 - ▣ Frică de anumite propagande cari ne-au trimis pe deputații comuniști , de cari am scăpat grație faptului că lista lor nu avea o valoare legală./

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară nov.'31 -apr.' 32

36. **40 CASpulber** (Liga "Vlad Țepeș") discurs la Mesaj, 24 nov.'31
- ▣ Comuniștii : lupta de clasă ; intervenționism maxim
37. **.Vict. Iamandi** (PNL-1) , discurs la mesaj, 24 nov.'31
- ▣ Influența doctrinei socialiste .
 - ▣ PNL: Stînga democratică burgheză.
38. **CZCodreanu** ("CZC") , discurs la mesaj, 3 dec.'31
- ▣ Partidele democratice vor muri / lupta se duce între extreme (stînga-dreapta)
 - ▣ Soarele răsare nu la Moscova , ci la Roma !
39. **N. Iorga** (primministru) , intervenție, 3 dec.'31
/Singurul ziar francez ce atacă guvernul Iorga: al comuniștilor ! /
40. **Congresul al V-lea PCR**, lîngă Moscova, 3- 24 dec.' 31
Participanți, rapoarte, cuvîntări, intervenții, rezoluții
- ▣ Delegații la congres
 - # Eugen Iacobovici ("**Vifor**") - Cuvînt de deschidere :
 - # Alexander Danieluk-Ștefanski ("Gorn")
 - # **Dori Goldstein** ("Pavel")
 - # Ecaterina Arbore ("Zamfirescu")
 - ▣ **Raportul** privind situația organizatorică a PCR (Eug.Iacobovici)
 - # Alexandru Ștefanski ("Gorn")
 - ▣ **Rezoluția** politică a congresului
 - /Atacul principal : PNȚ, PȚ-Lupu, PȚD-Stere , LANC , G de F .
 - ▣ **Raportul** în problema națională (Mihai Topa (Artur)
 - ▣ **Sarcinile PCR** în " problema națională "
 - # Lucrețiu Pătrășcanu ("Mihalcea")
 - /Alegerile din 1931
 - # Béla Kun (Komintern)
 - # Gheorghii Dimitrov (Komintern)
 - ▣ **Rezoluția** în "problema națională "
 - # Elena Filipovici ("Smaranda")
 - / **Lozincile** fundamentale ale Congresului V :
 - ▣ **Conducerea** aleasă la Congresul V
41. **"Scînteia"** , an II (1932) ian-apr.'32
- ▣ Social --democrața trădătoare, fascistă// ian.'32
 - ▣ Guvernul fascist Iorga // , febr.'32
 - ▣ Argetoianu pune la cale planul de atăcare a URSS , febr.'32
 - ▣ Litvinoff demască la Geneva planurile agresive ale burgheziei , 15 mart.'32
 - ▣ 14 ani de robie colonială a Basarabiei , apr.'32

Căderea guvernului Iorga Guvern de "alegeri" Vaida "

42. **N.Porsena** "De la conservatism la bolșevism " , iun.'32

- Conservatism - Bolșevism (maximalism)
- Libertatea - Egalitatea - Proprietatea
- Socialism - Bolșevism
- Perspective

43. **Șerban Voinea** , "Social democrația și Parlamentul " ,

- Criza parlamentarismului ▫ PSD și Parlamentul ▫ Marxismul.

44. **PCR - "Blocul Muncitoresc Țărănesc "** - în alegeri, 17 iul.'32

- Candidatură comunistă zădărnicită. (Odorhei , 19 iun.'32)
- Candidații BMȚ din Dolj, arestați . (Craiova, 24 iun.'32)
- Arestările (semnale , N.Batzaria-PNL)
- Întrunirea Ligii chiriașilor (11 iul.'32)

Guvern Vaida Voevod .Legislatura II .Sesiunea extraordinară. 10 aug.- 10 oct.'32

45. **Lot.Rădăceanu** (PSD) , declarație la validări, 2 aug.'32

- Comuniștii -împiedicați brutal să-și depună candidaturi

46. **Nichifor Robu** (LANC) , discurs la mesaj, 19 aug.'32

- Pericolul comunist -provocat de jidani

47. **I.Mirescu** (PSD) ,discurs la mesaj, 23 aug.'32

- / Puterea militară a Rusiei sovietice /
- / Pericolului bolșevic - poate fi rezistat numai prin solidaritate internațională /

48. **ACCuza** (LANC) , discurs la mesaj, 30 aug.'32

- Monstruoasa luptă de clasă
- Antisemitism, antiindustrialism, antimoscovism

49 **Adonis Popov** (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, 30 aug.'32

- România-stare prerevoluționară

50 **Lotar Rădăceanu** (PSD) , discurs la mesaj, 31 aug.'32

- Criza economică ▫ Țările agrare .▫ Stat țăărănesc ?!
- PSD : Stat muncitoresc- țărănesc.▫ Societatea socialistă.

51.**I.Hudiță** (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, 24, 26 aug.'32

- Seriile istorice ▫ Marxismul
- Adversarii regimului parlamentar : corporatismul și socialismul
- # Hudiță (PȚ-L) - Roznovan (PSD) : dictatura proletariatului

52.**Plenara a XII a Comit.Executiv Internaț.III** , 27 aug- 15 sept.'32

- Intervenția **Elena Filipovici** : pericolul de război .
- România-țară " imperialistă " avanpostul imperialismului ; inițiatorul frontului anti-sovietic ; pregătea războiul anti-sovietic.
- Conducerea PCR (1931-1934)

53. **Plenara a II-a a CC al PCR** , //Lupta pentru pace !// oct.'32

- / Secția balcanică dă lozinca : Pace cu URSS ! /
- Vezi tratativele gov. ptr tratat cu URSS - fișier Politica externă

54 **Marceal Adam** (LANC) , Comunicare //Liga anti-belică , 27 sept.'32

- Liga anti-belică -org.camuflată a PCR ; lozinci : Jos Regele ! Jos războiul !

55.**C.T.Ghimbășeanu -Bubi** (PȚ -Lupu) //Liga contra războiului // , 29 sept.'32

- Replică-dezmințire lui Marcel Adam

Demostene Botez : în apărarea Ligii
 ✧ LigaAntirăzb.= org.comunistă ?!

56 **C.Popoiu** (LANC, Gardă ? Orhei) Comunicare , 7 oct.'32

Adresată ministrului de Interne (DRloanițescu):

✧Funcționar (spion sovietic) - reprimat în servicii !

✧Avocați în apărarea comuniștilor !

#**Demostene Botez**(PNT) :apără avocații apărători .

D.Iuca (PNL) : apără dreptul la apărare a oricărui inculpat.

✧ Clara Sara - spioancă sovietică reprimată în servicii !

57.**Mihai Stelescu** (G de F), la legea dobândirii naționalității, 8 oct.'32

✧ Minoritarii trimis comuniști în parlament

----- **Guvern Maniu .Legislatura II .Ses. ord. .15 nov.'32 -dec.'32** -----

58.**Teodor Roznovan** (PSD), interpelare , 22 nov.'32

✧ Represiuni polițienești la Cernăuți și București

Nichifor Robu : soc-dem.(ex.Rădăceanu) apără comuniștii

59 **Vict.Eftimiu** (PNT) , discurs la mesaj, 23-24 nov.'32

✧URSS - să fie cunoscută

✧Apartenența la Francmasonerie

✧Simpatie declarată pentru comuniști

ACCuza, Alx. Cuza, M.Stelescu, CZCodreanu îl atacă.

60 **ACCuza** , discurs la mesaj, 15 dec.'32

// pericolul comunist // liste cu evrei - comuniști // relațiile cu Rusia //

Intervenții polemice : **Gafencu, Eftimiu, CCGiurescu**

----- **Guvern Al.Vaida -Voevod. Legislatura II.Ses. ordinară - 18ian.'33- 16 apr.'33** -----

61 **Autorizarea stării de asediu** , dezbateri la lege , 3 febr.'33

/Opinii : **Vaida-Voevod, Virgil Grossu** (raportor) , **Gh.Brătianu, IGDuca, O.Goga,**

Anibal Teodorescu, Fritz Connert, G.A.Cuza, IMLeon, Gr.Iunian,

Lotar Rădăceanu , Iosif Willer, M.Landau, CZCodreanu, dr.Lupu, G.Serbeniuk .

/ 18 extrase , pro- și contra / în discuție : pericolul comunist /

62 **Armand Călinescu** (PNT) : la **starea de asediu (PNL)**, 13 mart 1934, retro'33

Replică : **Hurmuz Aznavorian** (raportor)

✧ Congresul V PCR , Moscova ✧ Acțiuni subversive comuniste

✧ 16 februarie'33... ✧ Starea de asediu .

Armand Călinescu (PNT), la **legea Apărării statului** (5 apr.'34) ,retro'33

63.**G.A.Cuza** (LANC) : la starea de asediu PNL ,13 mart 1934, **retro' 33**

64. **Lot. Rădăceanu** , interpelare : Ordonanța Corpului II Armată , 13 febr.'33

//dizolvarea 12 organizații considerate comuniste //

65(5) **GMironescu** (Interne) , expunere : **tulburările de la Grivița -CFR** , 16 febr.'33

Poziții : **Dr.Lupu, I.Mirescu, R.Franasovici, O.Goga, Gh.Brătianu,**

Gr.Iunian , CZCodreanu, M.Ghheorghiu, ACCuza , M.Stelescu,

Ilie Lazăr, Gh.Tătărescu , Vaida Voevod.

66. **Lot.Rădăceanu** , interpelare: abuzuri la aplicarea stării de asediu , 21 febr.'33

Intervenții :**Armd.Călinescu, V.Iamandi, IZCodreanu, M.Stelescu.**

67.Lege : **Reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice** , 27 febr- .8 mart. '33

//Complectarea legii din 19 dec. 1924 //

GMironescu, Eug.Titeanu, G.Ștefănescu -Goiceanu , dr.Lupu,

I.Zelea Codreanu , ACCuza .*

* **Notă.Emanoil Socor** , explicație retro ' 1920

// PS // afilierea la Interntionala III //condamnarea lui //

68.**Gr.Iunian**, protest : procesul de la Brașov , comuniștii achitați , 11 mart.'33

69. **Membrii PCR în anul 1933**

70. **Comitetul Național Antifascist** , ?iul. 1933

Textele să curgă de aici//////////
//////////

1.) Marea întrunire electorală PNT, 11 dec.'28

Programul de guvernare expus de Maniu, Madgearu, Vaida.
 (reportaj) ("Dimineața", 12 dec.'28)

/Virgil Madgearu : PCR- în solda PNL

(secretar gral PNT, ministr. industrie și comerț).

Atmosfera sufocantă în **regimul de "dictatură"** s-a sfârșit ; **partidele politice "pretins" de guvernămînt..."au dispărut"** ; au apărut , însă, **2 organizații noi: PCR și UER.**

"Partidul comunist trebuie să știe că e considerat de noi **ca o forță politică infimă.**

Iar cetățenii trebuie să știe că , în regimul trecut , el a fost **o imensă forță a Siguranței generale**, iar acum , pentru că fondurile Siguranței sunt îndreptate pe căi mai folositoare statului, acei dintre **comuniști** care au fost **agenții Siguranței, sunt deadreptul în solda partidului liberal.** [Atenție LD !?!]

Lumea burgheză știe că "într-o **țară de țărani, nu e posibil să fie comunism "** ;

"mîna de comuniști care există totuși " , să știe că la cîrma țării **este un guvern care , fără stare de asediu și cenzură, poate să aplice toată autoritatea contra uzurpărilor."**

/ Dem Dobrescu : guvernul liberal ,guvern bolșevic

"Guvernul Maniu ne-a scăpat de guvernul bolșevicilor, pentru că nu poporul român, ci **guvernul liberal era bolșevic"** Fura, bătea , aresta, și **dacă se protesta,"ne făcea bolșevici"**.

/Vaida Voevod: Comunismul? invenție liberală !

(ministr. Interne): "**Comunismul ? - invenție liberală ! "**

2) N.Iorga, Discurs la mesaj, 29 dec. 1928

(DAD,MO.5/'29, șed. 29 dec.'28, p. 121- 129)

▣ Decalogul perimat al lui Karl Marx

"Eu nu sunt socialist deloc ; eu am socialismul milei, nu socialismul teoriei."

"Acum între **socialismul generozității umane**, care se ridică împotriva oricărei suferințe, împotriva oricărei lovituri nedrepte și **decalogul perimat al lui Karl Marx**, eu aleg pe cel **dintîi**"El, Iorga , poate merge cu generozitate și bune sentimente în Valea Jiului, la Hunedoara, în Valea Prahovei dar **pe el nu-l alege nimeni acolo**, pentru că el nu le vorbește de **"posibilitatea unei noi împărțiri a averilor"**, de pe urma cărora, ori vor munci, ori nu vor munci, **"va avea fiecare aceeaș parte ,la ospățul pe care nu știu cine îl pregătește"** (p. 126) Iorga

3.) I.Pistiner - IGDuca , polemică , dezbatere la mesaj, 31 dec.'28

(DAD.MO.8/'29, șed. 31 dec.'28, p. 344-348)

[**L.D. gîndire rudimentară ,formule marxist- gheriste "aplicate" , ură pătimașă "de clasă", tendențiozitate cu rea credință, contaminări cu lozinci din vocabularul bolșevic.]**

(**Vezi pe larg la PSD**)

Pistiner / '28

▣Amnistie pentru muncitorii închiși

/" Muncitorimea din România de acum nu are nimic de pierdut, pentru că în sistemul oligarhic , muncitorii au fost considerați în totdeauna , ca străini, ca niște criminali, au fost suspectați , prizoniți și niciodată nu au fost tratați ca cetățeni egali."

(aplauze PSD)

/" Sunt și acum în închisorile din România ,la Doftana, la Jilava, sute de oameni reținuți numai din cauză că au fost implicați în comploturi provocate de Siguranță, sau pentru că au dovedit **părerile lor politice."** (În Belgia au fost amnistiați și cei ce au dorit

împărțirea Belgiei !) **Amnistie pentru cei condamnați ! Să nu se mai aștepte 10 mai, ci imediat să fie eliberați !** (aplauze PSD) (p. 347)

▣ **Socialiști versus bolșevici**

- **Pistiner** : "Noi, în deosebire de comuniști, **nu avem o tactică care este dictată de la Moscova** pentru toate țările **și nu cerem ca fiecare partid** dintr-o țară să facă totdeauna **aceleași acte.**" (intervin în polemică Șeicaru, Duca, Pompiliu Ioanițescu, etc etc.)

▣ **Acord antisovietic româno-plonez**

/ Se zvonește că s-a încheiat **un nou acord anti-sovietic**, prin semnarea unei noi **convenții cu Polonia. Socialiștii se deosebesc de comuniști, nu vor "revoluție mondială"** dar... **acest zvon trebuie infirmat.**

- **Pamfil Șeicaru** : este o **convenție defensivă, nu ofensivă.**

- **IGDuca** : dta prezinți chestiunea sub o **formă inexactă**, fiindcă știi f. bine că **intențiile României sunt cât se poate de pașnice (aplauze)** că **nu există în România nici un partid cu intenții războinice, există unanimitate (aplauze)** și este bine că ea există ." (p. 348) (aplauze întreaga Cameră)

- **Pistiner** : Nu a vorbit despre agresiune, ci de **zvonul unui acord anti-sovietic**; "poate" s-au adăugat lucruri noi ; **el nu a apărat niciodată Rusia sovietică ; socialiștii se deosebesc de comuniști ; la Congresul Internațional de la Bruxelles (vara 1928), când se ținea și Congresul Kominternului , s-a văzut clar această deosebire, privind speranța în război a sovietelor , și speranțele în democrație și pace a social-democrației.**

/Comunismul în România, "**este o invenție a Siguranței Generale din România** ".

-**Șeicaru** : "**Și agenții bolșevici cari trec Nistrul în Basarabia , sunt tot ai Siguranței generale ?** "

- **IGDuca** : **eu nu fac confuzie între socialiști și comuniști ; Rusia sovietică**, de ani de zile, lansează astfel de zvonuri ; de la **Moscova pleacă aceste zvonuri, pătrund în presa mondială și crează o atmosferă contra țării noastre** . (p. 348)

Pistiner -Duca

4.)O.Goga (P.P.)- Vaida Voevod ,discurs la Mesaj, 15 ian.1929

[DAD,MO 10 /'29, șed. 15 ian.'29, p . 371- 388.]

Goga /'29

▣ **PNL,PNT-protectorii socialiștilor**

(vezi pe largv la PSD)

- **O.G** : **PNT** a luat sub aripa sa ocrotitoare **PSDR.**

-**Pompiliu Ioanițescu** (PNT) : **Liberalii i-au luat chiar în partid !**

- **O.G** : [...][este o **veche erezie politică a dlui Maniu** , această alianță cu socialiștii.

La Adunarea de la Alba Iulia , la 1918, [...] care era manifestarea principiului de naționalitate a Ardealului, dl Maniu a inventat un partid socialist ad-hoc.

-**Voci PNT** : Nu-i adevărat !

-**O.G.**: ...pentru că structura social-economică a Ardealului românesc **refuza dialogul cu Marx.**" (protestări la PSDR, zgomot, vociferări) Exista în Ungaria o mișcare socialistă, în capitală și orașele industriale, un fel de "**socialism agrar**". Dar nu în Ardeal , și nu la poporul românesc. **Maniu a inventat PS**, ca să se pună de acord cu mișcarea socialistă din afară, cu socialismul occidental. (p. 375-376)

-**Al.Vaida Voevod** (ministr. de Interne) : " Convingerea noastră este că da, **avem nevoie de acești socialiști cu sentimente patriotice românești** , în sensul că ei nu caută peste hotare soluțiile pentru mulțimea muncitorească pe care o reprezintă ei. **Socialiștii români vor , în cadrul acestei Români Mari, să aranjeze chestiunea muncitorească** conform intereselor reale , nu numai ale lor, ci ale întregii țări."

Pistiner -Vaida / 15 ian.29

5.)Petre Andrei(PNT),Discurs la mesaj , 16 ian.'29

(DAD,MO.11 /'29, p. 400-401)

▣PSDR:socialism național

/PSDR este un **partid persecutat** de vechiul regim (Goga îl considera o <invențiune a lui Maniu ! >), căruia îi va reveni , în viitor , "**să aibă un mai mare rol decât astăzi** " .
(aplauze la majoritari.) (p. 401)

/" Mărturisesc că m-a surprins **confuziunea** ,pe care a făcut-o un bărbat de stat , **între socialism și comunism**, și **care nu cunoaște existența unui socialism național** ."

În Franța, în timpul războiului, Jean Jaures a declarat că socialiștii sunt , înainte de toate "francezi" .(p. 405)

Petre Andrei

6.) D.Bogos,,Discurs la mesaj , 18 ian.1929

(DAD,MO.13/'29, șed. 18 ian.,pp 443- 445)

▣Basarabia și bolșevismul

Din **alegerile din 1928**,se poate trage și o **concluzie** pe care el o adresează acelor care **acuză pe nedrept Basarabia de "bolșevism "** , ținând-o sub stare de asediu și cenzură , în ultimii 10 ani.

"Partidul muncitoresc țărănesc" [BMT] n-a avut nici 2% !

-Voce : Adică Partidul comunist.

- **D.B** : "Da. Dar mai curînd **li se cuvine calificativul de "bolșevici "** , pentru faptele lor, **acelor domni calomnatori ai Basarabiei** , care au pîngărit-o zece ani de zile [...]

(vezi la PNȚ)

D.Bogos/ 18 ian.'29

7.)I.Fluerăș, Discurs la mesaj, 18 ian.'29

(DAD,MO 13 /'29, șed. 18 ian.'29. p. 447-456) (vezi pe larg **la PSD**)

[**L.D** discurs emblematic pentru **social-democrația românească**,expresie a **marxismului "reformist"** ; emblematic și pentru **mentalitatea ardelenescă**, de respingere a regăștenilor ; adăugată și doza de **politicianism curent**, pentru victoria contra liberalilor .Din această suprapunere - **ură de clasă , dispreț provincial, antiliberalism** - a rezultat un discurs distructiv, sumbru, subiectiv.]

▣ Mișcarea social democrată.

/ "**Recunosc** , d-lor,că ,deși **nu am fost inventați** de d. prim-ministru **Maniu** , așa cum a spus dl **Goga**, totuși **partidul social democrat** , mai bine zis **mișcarea social democrată**, este astăzi **atît de slabă** , încît **nu a fost în stare** să impună regimului trecut ,nici măcar **respectarea legilor existente** privitoare la clasa muncitoare " A fost **atît de slabă**, încît **nu a putut influența** mersul social și **guvernarea țării** (p. 447)

Fluerăș/ '29

▣ PSD / PNR .Revoluția din 1918 .

Prin urmare, **Maniu n-a trebuit să "inventeze" PSD.**

/ **PSD a susținut cu tărie Rezoluția de la Alba Iulia.**

Și acest lucru s-a întîmplat chiar cu **aprobarea partidului social-democrat ,revoluționar și internaționalist din Ungaria,*** din care noi am făcut parte, și ,prin urmare , **nu putem fi naționaliști , în sensul spuselor dlui Vaida.**

Dar nu suntem nici anti-naționali . (aplauze PNȚ și PSD) (p. 450)

* **PSDU**ngaria , ca partid "**internaționalist**" , a dat **tuturor popoarelor din Vechea Ungarie , dreptul de a se elibera.** (p. 451)

/ " Încă odată ,repet că ,**în 1918, partidul social-democrat din Ungaria** , în totalitatea sa, a trebuit să caute **să-și îndeplinească rolul său istoric** , în realizarea ideilor și principiilor , pentru că **au figurat în programul PSD intențional**, totdeauna, în primul rînd **dezrobirea popoarelor subjugate** , a minorităților naționale , pentru că **asuprirea lor era o piedică pentru dezvoltarea socială.** " [...]

#Confuzia dintre socialism și comunism

/ Sistemul socialist ar da roade excelente și ar fi folositor întregii omeniri. Se face adesea **o confuziune voită între socialism și comunism**. El nu se simțea cel mai chemat să răspundă la asta.

"Avem noi în România **teoreticienii noștri** și veți găsi dvs răspunsul la **Șerban Voinea**, dat într-un volum "**Marxismul oligarhic**". Este un răspuns **dat d-lui Zeletin despre crearea burgheziei în România.**"

Flueraș / '29

▫ Social- democrația apuseană.

Socialismul internațional, în forma lui modernă, s-a dezvoltat după 1870.

("Manifestul Comunist a fost publicat de Marx și Engels în 1848)

/După război, în multe țări (Germania, Austria, Suedia) **au existat guvernări socialiste** (singure sau în coaliții). În Anglia, Mac- Donald, ajuns la guvern; în Germania, Herman Muller, salvează interesele naționale. **"După acestea, cred că nu vă veți mai speria de internaționalismul nostru**, oricât ar căuta d. Goga să fluture falmura roșie, ca o primejdie..."

(p. 450)

Flueraș /'29

▫ Rolul istoric al PSDR

-Flueraș : "**Interesul scopului** pe care îl urmărim și **rolul istoric** pe care trebuie să-l îndeplinim **ne impune** să ne facem datoria, ca dvs să nu ajungeți pe panta aceea pe care au ajuns liberalii ci **să conduceți țara pe bazele democrației burgheze**, făcând posibilă **dezvoltarea capitalismului pînă la maximum** -

maxim care va însemna **falimentul lui**,

cedînd locul sistemului socialist de producție. Astfel **dvs. veți pregăti**

-vrînd nevrînd - **venirea noastră la guvernarea țării "(aplauze PSD)**

Flueraș '18 ian.29

8.) **I. Buzdugan (PT-Lupu)**, Discurs la mesaj, 21 ian. '29

(DAD, MO.15 / '29, șed. 21 ian. '29, p. 485- 487)

Nu va face oratorie, ci cîteva constatări și reflecții, la discutarea Mesajului.

#1918: Banderile bolșevice

Brătianu, trimițînd armata română, în frunte cu **gral Broșteanu**, spre a dezdrobi Basarabia și a o curăța de **banderile bolșevice** care bîntuiau și jefuiau provincia; Și dacă **armata română** "a dat tot sprijinul" la împlinirea acestui măreț act, nu trebuie uitată **primele ajutoare date de batalioanele de voluntari ardeleni**, care, pe 6 ian. 1918, **au luptat** **contra banderilor de dezertori ruși** pe străzile Chișinăului.

Buzdugan /'29

▫ Basarabia sub regim românesc.

-**"În zece ani** de la Unire încoace, **Basarabia** a făcut în toate ramurile vieții **atîta progres**, **cît nu s-a făcut sub Rusia într-o sută de ani [...]**"

/ **Basarabia**, are multe răni și nevoi, dar ele **nu se datoresc regimului românesc**, ci sunt **răni adînci, vechi, nevindecate**, rămase de pe urma **robiei străine**; altele săpate de război; altele, mai recente, săpate de **agitații sterile** zgîndărite de **agenți provocatori**.

#Cominternul, agiitatorii bolșevici.

"**Acești agitatori**, **cari voiesc să zădărnicească unitatea noastră românească în Basarabia** [...] **nu sunt români de origină**, nici cetățeni ai României, **ci agenți veniți de peste Nistru**, trimiși speciali ai **Cekei și ai Moscovei**."

"**Basarabia nu poate servi nimănui ca material pentru experiențe sociale**. Numai în **mintea unui creier bolnav** ar putea încolți **ideea unei mișcări separatiste** pe care o preconizează acești **agenți ai Moscovei**, ai lui **Lenin și Troțki**" (p. 486)

În unele **ziare rusești** din Basarabia (*"Pravda țărănească"*, *"Nabat"*) se vorbește **deschis despre separatism** (în diverse domenii: calendarul, stilismul, anti-regățeni, amnistie pentru agenți) și **parlament separat în Basarabia**.

"Această mișcare subversivă este bine alimentată și bine susținută de **agenții Internaționalei a III-a, trimiși dela Moscova**, cari încearcă prin propaganda lor să adâncească **revoluția în Basarabia.**"

Statul nostru, banca ministerială, trebuie să ia toate **măsurile preventive** pentru a preîntîmpina anumite **mișcări grave.Reprezentanții autorităților nu-și dau seama de proporțiile acestei mișcări, iar unii le chiar sprijină** ! (ex. **primarul Bulawitzki,din Tighina**, care a aprobat **un miting** în care **agenți veniți de peste Nistru**, au făcut agitații pentru așa-zisa amnistie ; sau în **catedrala românească din Chișinău**, la moartea marelui duce Nicolae Nicolaevici,serviciu divin în l.rusă,la care **s-au rostit cuvîntări anti-românești** ;) (p.487)

[LD.lipsă text în continuare.Păcat !] I.Buzdugan

9.)V.Toncescu ,PNT,(raportor),Discurs final la mesaj , 28 ian.'29

(DAD, MO.20, șe. 28ian.'29, p. 582- 590)

Toncescu /'29

#BMT(PCR) : performanțe electorale

Basarabia a fost atăcată, sub toate formele , cînd s-a motivat **menținerea stării de asediu și cenzurei presei**, pe motiv că este **"bolșevism "**.

Întă că acestea s-au desființat și în Basarabia este liniște.Partidele de ordine **românești, au obținut 410.268 voturi ,iar PCR,doar 3.441voturi.**

(adică nici 1% !) * (p. 584)

*** L.D: Harta aderențelor electorale comuniste**

*** Atenție LD !** Vezi obligatoriu rezultatele obținute de **BMT**, în alegerile din '28, și **comentariul personal** privind ceea ce s-ar putea numi **harta aderențelor comuniste**. Infirmă unele aprecieri din epocă, infirmă și subaprecierile din opiniile postdecembriste , cum că **în România nu ar fi existat comuniști !]**.

PCR (electoral **BMT**) , cu aderențe modeste (atestate prin vot, nu prin membrii înregimentați într-un partid), în centre **industriale** sau **portuare,mai mult în Ardeal decît în Basarabia** (cum era receptat în epocă și preluat de istoriografia comunistă).

▣ **Votanți:2. 840.000.**

PNT + PSD +PGerm +P.Evr + ucr.+ bulg = 2. 208. 518 (77,76 %)

PNL + UER = 185.514 (6,53%)

PP+PND (Averescu + Iorga) = 70.654 (2,40 %)

PȚ-Lupu = 71.196 (2,51%)

LANC (ACCuza+Codreanu) = 32. 276 (1,15 %)

BMT și PCR = 38. 343 (1,25 %)

Maghiarii = 171.017 (6,02 %)

▣ **Electorat PCR (selecție LD)**

Vechiul Regat :

București 912 ; Brăila 248 ; Covurlui 369 (Galați); Dolj 358 ; Iași 686 ; Mehedinți 504 (Tr.Severin) ; Neamț 232 ; Prahova 552 ; Putna 60 (Focșani) ; Tecuci 174 ;

Ardeal :

Arad 3.747 ; Brașov 514 ; Bihor 7.164 (Oradea) ; Ciuc 835 (Miercurea) ; Caraș 204 (Oravița,Reșița) ; Cluj 528 ; Hunedoara 594 (Huned. Deva,Petroș.) ; Mureș 426 (Tg.Mureș) ; Maramureș 43 (Sighet) ; Odorhei 602 ; Sibiu 380 ; Sălaj 1.790 (Zalau,Carei) ; Severin 584+79 PCR ; Someș 216 (Dej) Satu Mare 860 ;

Basarabia :

Bălți 900 ; Chișinău (oraș) 862 ; Cahul (județ) - ; Cetatea Alba - ; Hotin - ; Ismail - ; Reni (oraș) - ; Lăpușna 1. 177 ; Orhei 494 ; Orhei -oraș 52 ; Soroca 2.585 ; Tighina 886 ;

Dobrogea :

Constanța 340 ; Caliacra - ; Durostor 233 ; Tulcea - ;

Bucovina :

Cîmpulung - ; Cernăuți 2.950 ; Rădăuți - ; Suceava - ; Storojineț 1.058.
Alegeri '28

10.) O. Goga (P. Poporului), Interpelare : pericolul bolșevic , 1 febr. '29

V. Madgearu (PNȚ), N. Iorga (PND), N. Corodeanu (PNȚ), Stratan (PNȚ), I. Codreanu (PNȚ), Răspuns și reacție la comunicarea lui Goga, 1 febr. '29
(DAD, MO. 24/'29, șed. 1 febr. '29, p. 659 -665)
(vezi la **Presă... Komintern ... PNȚ ... PCR**)

▫ Propaganda bolșevică dusă de Moscova

-Goga : "Cînd libertatea presei se confundă cu anarhia, și cînd dreptul de întrunire se confundă cu îndemnul la rebeliune, ținînd la oală la răsturnarea ideii de Stat, în împrejurările excepționale în care se găsește Basarabia, oricare ar fi utopiile unei ideologii chimerice, omul de Stat și bunul român preferă ordinea încadrată în rigorile militare și cenzura cu toate severitățile ei." (Proteste la PNȚ) [...]

Ziarele în l. rusă f. multe . "Raboce Cristianschi Pravda " (Chișinău), face propagandă bolșevică, nestîngherită de autorități." [...] sub privirea noastră se ridică, pe pămînt românesc, flamura roșie a **Uniunii Sovietice ?** În auzul nostru răsună goarna de chemare întru apărarea **bolșevismului < amenințat cu război din partea României > ?**

-M. Ralea (PNȚ) : "Dacă este vorba de preferință, **noi preferăm altceva "**

- D. Bogos (PNȚ) : "Faci o comunicare zădarnică, pentru că **Basarabia nu se entuziasmează de cele scrise în " Raboce Pravda "**

-O. Goga : "[...] suntem puși în fața unei mișcări cu țeluri precise, eu într-adevăr spun sincer că **nu mă așteptam la atitudinea dvs** de azi...

(vrea să citească din "Pravda ... este întrerupt virulent)

-V. Madgearu (min. Industr.) : "Lăsați, nu-i mai faceți publicitate . **Aceasta este propagandă comunistă.**"

-O. Goga : Articolul este despre **problema plebiscitului în Basarabia**, pe care o solicită "[...] **Propaganda sovietică se duce la lumina zilei**, cu o îndrăzneală care nu se poate explica decît prin **slăbiciunea** celor care ar trebui să se apere împotriva ei.

Mă întreb : suntem în România într-o **eclipsă totală de patriotism**, de **inteligență** sau de **voință ?** Sunt acestea **preludiile unei descompuneri ?** Suntem copleșiți de atîta lașitate

, **încît nu mai suntem în stare să reacționăm ?** (Sgomot, vociferări) [...] de aceea , **întreb :** ce **măsuri trebuie să ia** d. președinte al Consiliului de Miniștri [Maniu] față de această ofensivă a **propagandei destructive din Basarabia ?**

(Îi răspunde V. Madgearu - vezi la PNȚ)

Virgil Madgearu (ministr. Industr.) , răspunde lui Goga ,**▫ Basarabia -fără stare de asediu și cenzură**

Anumite ziare din străinătate au publicat știri cum că **în Basarabia este o frămîntare cu caracter sovietic.** Într-adevăr, în Basarabia, **neexistînd stare de asediu** (decît 10 km de-a lungul Nistrului), **neexistînd cenzură, exista libertatea întrunirilor, a presei.** Nu-i de mirare că apăreau atari articole. **Dar era bine că apăreau, pentru că puteau fi cunoscute și măsurate tendințele forțelor sociale, forțele subversive,** iar alegerile recente au fost ca un **plebiscit impunător pentru toată opinia publică internațională.**

" Cînd, în Basarabia, nu numai că **nu s-au putut alege comuniștii,** dar ei **nu au putut să-și depună liste** și au trebuit să recurgă la tot felul de **manevre frauduloase,** **împrumutînd alegătorii altora,** pentru a putea să prezinte o listă, cînd în Basarabia, nu numai că **nu au reușit comuniștii,** dar nu a reușit nici un **reprezentant al minorităților, ce importantă are** dacă **cu banii furați** sau cu bani nefurați, mînați de **agenți provocatori de dincolo de Nistru,** dar mai ales de **agenți provocatori din partidele românești** de aici din țară, **apar foi ca cele citite de d. Goga ? "**

Madgearu /'29

▣ Poziția PNT față de comuniști .

Nu va ajunge la cenzură, dar **va împiedica răspîndirea acelor fițuici** (cu glorificarea Rusiei Sovietice). "N-am admis acest lucru nicăeri și de cîte ori **comuniștii** , înainte de alegeri , s-au întrunit - după alegeri nu au mai convocat întruniri - **totdeauna s-a verificat ceea ce vorbesc**. Pot să discute orice teorie - noi nu putem să punem oamenilor **lacăt la gură pentru teoriile și credințele lor !** dar **un stat străin nu poate fi glorificat** , în granițele țării noastre , **cînd acest Stat se găsește încă în poziția de dușmănie** în care se găsește **Rusia Sovietică față de noi.**" (aplauze prelungite la PNT)

N. Iorga (PND) :

▣ Libertate și răspundere

Dar tocmai aceasta ne dă dreptul de a fixa foarte neted deosebirea dintre două lucruri : **între opinia pe care o poate manifesta oricine în condițiile prevăzute de lege** , și prin viu grai și prin scris, și între **răspunderea** care tocmai de aceea trebuie să atingă pe oricine **își permite obrăznicia semnalată** de la tribună și care trebuie să înțeleagă că **România nu este un stat fără cîini** " (aplauze PNT)

O. Goga :

▣ Și-a descărcat conștiința .

Dar trebuia să se știe agitația ce se duce în Basarabia.

" La adăpostul acestei **libertăți** , se pun în circulație toate **intențiile dizolvante** , cari sunt îndreptate nu împotriva partidelor politice, ci **împotriva ideii noastre de Stat "**

Finis comentariile la Comunicarea lui Goga - 1 febr.'29

11.a.) Richard Franasovici (PNL), la legea jandarmeriei , 7 mart.'29

(DAD, MO. 45, șed. din 7 mart.'29 , p. 1467-1468)

[L.D: **polemică caracteristică în parlament, cînd era vorba de PCR**]

R.Franasovici /'29

#Congresul IV PCR [1928)

-R.Franasovici: "Un singur partid mai există , care astăzi **cere "mordicus" desființarea jandarmeriei.**

Este **partidul comunist.**" Citește dintr-o broșură , care reprezintă **hotărîrile PCR** , luată la **Moscova** , cu ocazia ultimului **congres [IV , 1928]** (exclamații la PNT)

-Voci PSD :Care partid comunist !? (exclamații, vociferări , întreruperi)

-R.Franasovici : Da, da! **Și vă atacă pe dvs. mai rău ca pe noi.** (exclamații, vociferări la PSD) Dar asta nu vă privește pe dvs., **este vorba de jandarmerie** , cu totul altă chestiune

- Pompiliu Ioanițescu (PNT) : Dlor deputați, vă rog, este foarte utilă desbaterea unei chestiuni din partea unei minorități . **Să ascultăm minoritatea [PNL]**

- N.Nicolescu-Lungu (PNT) : "Dar să știm și noi **unde este acest partid comunist** , **căci nu am auzit de el.**"

-R.Franasovici : " Dlor, este o broșură care arată **hotărîrile Congresului al IV-lea** , mi se pare, al **partidului comunist român**, care a avut loc acum cîteva luni la **Moscova.** (Exclamații, zgomot, întreruperi , la PNT și PSD) Da ! da! Sunt **hotărîri** sau, mai bine zis , **instrucțiuni** , pe cari acest partid le-a redactat **pentru membrii săi din țara românească** . Și , **pentru a nu fi cenzurată**, sau oprită de poliție sau Siguranță, această broșură, poartă pe **față diferite nume de autori străini**, povestiri de Guy de Maupassant, Zola, sub forma a fi **tipărite la Craiova**, și, înăuntru acestor broșuri , sunt, pe **40 de pagini, hotărîrile acestui congres și instrucțiunile pe care le dă partidului comunist din România .** " Și pentru că știam că vine în discuția legea jandarmeriei , am luat citate din această broșură pentru că sunt f. puține " (întreruperi, zgomot, la PNT)

?Care PCR?! Bășcălie parlamentară

-Nicolescu-Lungu : "Este de mirare cum aceste broșuri vă găsesc numai pe dvs."
" Dați-mi voie să mă mir , de ce nu cad și în mîna noastră ?"

-R.Fr. : "Vrei să spui că sunt tovarăș cu ei ? " "Mirați-vă, dar asta nu schimbă situația "

-Horia Maniu : "Poate fi **un roman senzațional !**"

-R.Fr. : " Eu nu am plăcerea să te cunosc personal, dar, dacă dta ai fi avut raporturi personale cu mine , ai fi putut ști că **nu sunt capabil să aduc astfel de lucruri înaintea Parlamentului, fără să fiu sigur.**Mai bine nu vorbesc, și v-am spus :nu urmăresc succes de tribună. [...] eu **sunt gata să și părăsesc tribuna "**

-Voci PNȚ : " **Nu ! Nu !** " [adică să continue]

...Desființarea jandarmeriei

-R.Franasovici : La pag. 17 , punctul j , se găsește : < **desființarea jandarmeriei rurale și organizarea pazei ordinei în sate de către comitetele țărănești .** >"Vedeți, că eu nu găsesc că este un **pericol comunist iminent** în țara noastră "

-DRloanițescu (subsecret. de stat la Interne) : Am să rog încăodată "Viitorul" să ia act de declarația lui R.Fr. (Ilaritate)

R.Franasovici : Nici "Viitorul " nu spune că este pericol "iminent", cu condiția să luați măsuri energice. Nu vă dați seama cît de bine sunt informați acești oameni de realitățile din țara noastră. (este mereu întrerupt- rugat apoi să continue - iar întrerupt)

PNȚ este considerat " cel mai mare dușman "

-Pompiliu Ioanițescu : "Numai dacă vor fi adevărate, să nu fie false (Ilaritate)

-R.Fr. : Eu cred că dl.DRloanițescu va confirma...

-DRloanițescu : Mi-i frică să nu fie tipărite de dvs.

-Voci PNȚ : la poșta țaranului! (zgomot, rîsete)

-R.Fr. :"Am un sentiment de melancolie; așa de puțin cunoașteți și așa de prost apreciați pe colegii dvs. din această Cameră ? Credeți dvs. că aș putea veni să inventez ?"

-Horia Maniu : Suntem încă sub impresia apelierilor dvs,că noi suntem tovarășii lor

-R.Fr. : Nu am spus niciodată asta.Desfid pe cineva , să-mi arate cînd , de 10ani după război, de cînd fac politică și sunt în Parlament ,aș fi declarat acest lucru , că sunteți tovarășii cu acești dușmani ai noștri ."

-Voci PNȚ : "Viitorul" a spus-o ! dar < rînjetul bolșevic> al dlui Halippa nu apare în "Viitorul " toată ziua ?!

-DRloanițescu : vă rog să nu-l mai întrerupeți .A făcut declarațiuni atît de frumoase, încît trebuie să-l ascultăm.

...Guvern muncitoresc-țărănesc !

-R.Franasovici : Să vă citesc : < **Toate aceste cereri trebuie legate cu lozinca luptei pentru guvern muncitoresc-țărănesc .Această luptă pentru lupta pentru eliberarea de sub jugul capitalist , nu poate fi înfăptuită fără lupta pentru eliberarea națională a Basarabiei , Bucovinei, Dobrogei, Transilvaniei și Banatului .>**

-I. Codreanu : Vechiul regat îl lasă în pace !

...Pentru unirea cu RSAMoldovenească !

-R.Fr. : Da. < **Partidul trebuie să aibă o linie clară , cu privire la toate mișcările și organizațiile țărănești revoluționare din România.În Basarabia, partidul trebuie să dea tot sprijinul și conducerea sa , prin fracțiunile sale , organizației care luptă pentru dărîmarea jugului național , pentru stabilirea puterii sovietice și pentru unirea cu republica autonomă soc. sov. a Moldovei,și care ține sub influența sa întreaga țărănime săracă și mijlocie din Basarabia. Partidul comunist trebuie de asemenea să atragă sub influența și conducerea sa și organizația național-revoluționară a țaranilor din Dobrogea [...] și unirea cu republica țărănimei moldovenești și care să țină sub influența sa toată populația săracă din Basarabia .[...]**

...Atragerea stîngii PNȚ

[despre PNȚ] trebuie sprijinită **organizarea unei aripi stîngi , de către țărănimea mică din acest partid, chiar peste capul conducătorilor lui, pe baza lozincei alianței muncitorilor și**

țaranilor. Partidul comunist trebuie să înlesnească în toate chipurile alcătuirea acestei **aripi în PNȚ, s-o facă s-o crtifice cît mai aspru** activitatea conducerii național- țărăniste ; atît a **conducătorilor de dreapta , cît și a celor de stînga .**

Trebuie neapărat ca inițiativa organizației stîngi să o ia acele organizații locale ale fostului partid țărănesc ,cari sunt împotriva contopirii cu partidul național. Cu această stîngă, urmează a se încheia frontul unic [...] >
 După cum vedeți, **ei contau pe partidul dvs.** , cît ați fost PT, dar vă consideră cei mai mari dușmani de cînd v-ați unit cu "reacționarii " din PNR (p. 1467-1468)

11b.)Lotar Rădăceanu (PSD) , la legea jandarmeriei, 8 mart.'29

(DAD, MO. 47 , șed. din 8 mart.'29 , p. 1536- 1537)

#Neîncredere în declarațiile PNL

-Rădăceanu :Proiectul de lege, **a servit , ca pretext , reprezentantului PNL** (Franasovici) pentru anume scopuri politice. Dsa a afirmat că **toate partidele** ar fi pentru **menținerea Jandarmeriei** , cu excepția **partidului comunist** (după cum ar rezulta din broșura citită) **"Nu știu dacă PCR cere desființarea jandarmeriei**.Mi se pare însă că în **Rusia** , unde acest partid este la putere ,**există o instituție care egalează pe aceea a jandarmeriei** și mi se pare că această instituție **lucrează în Rusia** , cam **în același senz** în care a lucrat la noi **jandarmeria , sub liberali"**(aplauze la PSD)
 În ziarul "*Viitorul*" , a apărut cuvîntarea dlui Franasovici, cu un comentariu răstălmăcitor, **despre legăturile PNȚ cu PCR**, în alegerile recente, depunînd liste comune.
-DRIoanțescu : sunt obișnuit cu "grațiozitățile" Viitorului.

#Epitetul de "liberal" , mai ofensator decât cel de "comunism"

Rădăceanu :dacă cumva se referă la noi, **epitetul de "comunism" e mai puțin ofensator de cît cel de " liberal. "** S-a spus despre deputatul **Mirescu și Rădăceanu** , că sunt " comuniști " și că instigă la revoluție.

11c.)Al.Vaida Voevod : răspuns lui Franasovici

-Vaida :**Ca ministru de Interne** , îl roagă pe antecesorul său la minister, Franasovici, care a păstrat și obiectivitate și gentilețe în expunerea sa, dacă se identifică cu atari atacuri care se repetă în "*Viitorul*" .

R.Franasovici : "Am susținut [...] că **partidul comunist este un pericol pentru țara noastră și susțin și acuma că acest partid** , în repetate rînduri, **v-a dat concursul său**, cum a fost, spre exemplu, **la întrunirea de la Alba Iulia**" [6 mai '28]

#Informațiile false ale lui Franasovici

-Al.Vaida Voevod : "Dior, cred că **informațiunile** pe care le-a primit fostul subsecretar de Stat la interne, de la colegul său, dl.Tătărescu, **nu s-au întemeiat pe realități și că dlui este fals informat**, astfel că ,postum, am obligația să-i dau informații mai precise. **La Alba Iulia nu a fost nici un comunist**.[...] acești muncitori care veneau la Alba Iulia **nu aveau nimic cu comuniștii** , și în cea mai mare parte a lor **simpatizau și se dădeau de membri ai PNȚ."**

-R.Franasovici : "**Erau instigați de aceeași comuniști** cari instigă și astăzi,și dvs. o știți foarte bine ."

#Comunismul este inexistent în România

-Al.Vaida Voevod : face apel la Franasovici și Duca să determine ziarul "*Viitorul*" **să nu mai facă " bolșevism"** (mai periculos de cît cîteva fițiuci în l. rusă, tipărite în Basarabia) ,**de parcă " ar exista asemenea curente bolșevice "** , încît ar fi "în preajma unei revoluții " ,iar guvernul ,ar face "cauză comună cu comuniștii plătiți din banii Moscovei "

-R.Franasovici : nimeni nu spune acest lucru.A cerut doar **să se ia măsuri contra recrudescenței agitației comuniste**, reîncepute în speranța că , la adăpostul unui "regim de excesivă legalitate " , e mnai ușor.

-Al.Vaida Voevod : nu poate exista în țară o legalitate " excesivă " ;înțelege că **PNL**, după o "ilegalitate excesivă " ,i se pare nefirească ordinea care domnește în țară.

#Presa bizantină

[**LD:atacă presa "bizantină" , pentru calomniile ei**]

Această presă "bizantină" ,a "calomniatorilor plătiți" , să facă un "politicianism meschin " a alarmat lumea că "*Europa este amenințată de bolșevism* ",cînd " **bolșevismul stă în casele partidului liberal** " .(aplauze, bravo , la PNȚ)

Conducătorii acestui partid , pentru a compromite noul guvern, pentru a adumbri curățenia alegerilor și reușita împrumutului, **au arătat România ca o țară " infectată de bolșevism** , pe cînd , în realitate , **nu există o a doua țară în toată Europa ,unde să poată să prindă așa de greu bolșevismul , ca la noi "** (aplauze prelungite la PNȚ)

"Nu există o a doua țară unde , în adevăr, să fie inexistente organizațiile comuniste , așa cum este la noi. Iată adevărul. " (p. 1536- 1537)

[LD:omagiază pe Maniu care știe respectul și datoriile față de clasa muncitoare)

11 d)Lotar Rădăceanu :

...Diversiune PNL!

(continuă)

Există o artă specială a PNL , de a se eschiva, de a fugi de discuție...

" Evident, mișcarea comunistă în România este inexistentă sau foarte slabă.

Dar greșala mare este că se vorbește atît despre acest bolșevism ,

și nu-l discută ca doctrină socială și politică , **ci îl prezintă drept o crimă ,**

ca și cînd în alte țări nu ar exista în toată libertatea partide comuniste ,

fără ca acolo toată lumea să sară și să strige că țara este în primejdie

din cauza existenței unei mișcări comuniste și a unei tendințe sociale comuniste."

(p. 1537)

Tratatul Kellog.Pactul de la Moascova., 1929

L.D. Vezi obligatoriu la Politică externă.

Guvern Maniu.Legislatura I.Seiunea II. 29 / '30

14) dr.Iacob Pistiner, (PSD,Cernăuți), discurs la mesaj, 27 nov.'29

(DAD, MO 4, șed. din 27 nov.'29, p 43- 51)

[L.D.: discurs integral, xeroxat; în calculator dispersatproblematic .

Gata cu cartelul, cu colaborarea PNȚ-PSD.S-a încheiat "anul de miere";

PSD se pregătește pentru preluarea puterii , pentru revoluție , pentru socialism.]

Pistiner / dec.'29

▣ Socialismul - moștenitorul burgheziei !

(Vezi pe larg și context la PSD)

[LD: transcriu numai pentru a avea o nouă "**mostră**" de gîndire social-democrată românească,după părerea mea, **cu nimic deosebită de cea comunistă .]**

/ "**Rolul dvs., d-lor deputați, și al partidului național -țărănesc este de a înființa**

societatea burgheză. Ați început prin **distrugerea micii proprietăți**, prin legea circulațiunii pământurilor rurale, **distrugeți pe țăranul mic și muncitor**, în folosul țăranilor bogați. Prin legile fiscale și prin cartelurile favorizate de guvern, **veți distruge și mica burghezie** de la orașe.

Și este cert dlor, că **societatea burgheză se va dezvolta mult mai repede** decât în alte țări, pentru că aveți exemplu și experiența altora."

/ "În acest timp rolul nostru este cu totul altul. Și ceea ce noi știm cu siguranță, este că tot așa cum dvs ați venit , în mod fatal ,după regimul feudalist dinaintea [PNL] , tot așa noi vom fi moștenitorii societății burgheze " (întreruperi, sgomot la PNT)

-Pamfil Șeicaru : " Așa era și **manifestul comunist de la 1848 "**

Pistiner / dec.'29

15.)Pompiliu Ioanițescu (PNT) , discurs la mesaj, 28- 29 nov.'29

(DAD, MO.5 , șed. din 28 nov.'29, p. 73- 90)

[LD : uite-așa apărau țăranii pe socialiști și comuniști , pentru ca să lovească în PNL și pentru a desființa starea de asediu .Vor primi răsplată pe măsură !]

Pompiliu Ioanițescu / '29

▣ PNT apără socialiștii, comuniștii ...

/ S-a spus (de către socialiști) că noi **am părăsit ceva din ideologia noastră** , apărînd pe **comuniști**. **"Da, am apărut și pe comuniști și pe socialiști.** I-am apărut pentru că astfel **găseam prilejul să luptăm contra stării de asediu** ; pentru că am crezut ,cu toată convingerea, că starea de asediu în România, era anormală, împotriva Constituției, și că ea trebuie doborâtă.

Am avut prilejul de a **dărîma , rînd pe rînd, o serie întregă de ordonanțe [...]** lăsîndu-le fără valoare , grație unei **extraordnare munci la bară.**

[...] Am apărut și socialiști de vază , în special pe Titel Petrescu (regretă că nu-i în Cameră , pentru că ... "*minoritatea socialistă*" , cu intelectuali de talia lui, ar fi avut motiv să se fâlească.)

16.) I.I.Mirescu (PSD , deputat de Ilfov) , la mesaj , 2 dec.'29

(DAD, MO. 7, șed. din 2 dec.'29. p. 124-133)

[L.D. : text integral xeroxat.În calculator, dispersat problematic, parafrizat, rezumat, schematizat,cu subtitluri , etc....]

Mirescu /dec.'29

▣ PSD=socialism democratic

/ D.Pompiliu Ioanițescu a afirmat că noi suntem "**comuniști**".

Programul nostru spune : <Partidul social-democrat din România stă ferm pe platforma socialismului democratic; considerînd că lupta de emancipare a clasei muncitoare se poate pregăti și desfășura în modul cel mai eficace și sigur numai pe baza democrației , partidul social-democrat declară că democrația trebuie cucerită și apărută cu toate mijloacele cari corespund concepției de dreptate , conștiinței puterii și scopurilor clasei muncitoare ". >

Așa că **acuzăția** adusă de d. Pompiliu Ioanițescu **nu este întemeiată**, și este făcută în mod **tendențios.** (p. 133)

Mirescu /'2dec.'29

17.)Teodor Iacobescu (PNT,Basarabia) la mesaj, 9 dec.1929

(țăranist, deputat Cetatea Albă) (DAD, MO. 9, șed. din 9 dec.'29, p. 188- 191)
Iacobescu /'29

▣ PNT a salvat Basarabia de rușinea comunistă

" **Basarabia** a mai scăpat **Parlamentul** acesta și de rușinea de a avea **comuniști** într'însul , cu toate că se aruncă totdeauna , s-a aruncat mai ales în trecut, **insulta** **aceasta Basarabiei și partidului nostru**, că acolo ar exista **bolșevism** și că partizanii noștri de acolo ar fi **exponenții comunismului**. Ați văzut însă, în **alegerile generale** , că datorită faptului că în județele noastre din Basarabia, **comuniștii n-au avut decît un număr ridicol de voturi** , ei **n-au putut trimite deputați în Parlamentul țării** și **voturile** tuturor alegătorilor **au mers** către aceia în cari ei aveau **încredere deplină și nădejdea** că odată cu venirea acestora , va înceta **starea de restriște din cei 10ani din urmă.** " (aplauze la PNȚ)
Iacobescu /'29

▣ Basarabia nu merită starea de asediu.

/ În numele "blînzilor plugari" din Basarabia, care au respins cu cerbicie "**ideea anarhică bolșevică** " , cere **să se suprim** cît mai grabnic **starea de asediu din Basarabia** și din toată țara, "trist vestigiu" al regimurilor trecute, care "apasă pe conștiința noastră ".
"Să nu credeți dvs. că ,**dacă mențineți starea de asediu**, veți putea să aduceți liniștea , sau **veți putea să opriți răspîndirea ideilor revoluționare de peste Nistru. Este o amăgire.**" [L.D : eu simt la acest Iacobescu contagiuni bolșevice, sau **inconștiență dar...**]
Iacobescu /'29

▣ Pericol anarhist :Basarabia '17-'18

/ Pentru a înțelege situația politică din Basarabia, consideră necesară o evocare a anilor revoluției din Republica Basarabeană, care, "sub cuvînt că dorește autonomie , ținea cu orice preț să scape cu o clipă mai curînd , de sub **stăpînirea anarhică a acelor cari introduseseră în imediata apropiere ,un regim poate mai rău și mai vitreg** decît vechiul regim sub care a stat această provincie.

▣ Țăranul basarabean : dorințele

[L.D. Scrisoarea soldatului, în sine , este foarte interesantă, desigur autentică, dar ... faptul că Iacobescu o pune în circuitul documentelor parlamentare , este lămuritor pentru ceea ce , în epocă, s-a etichetat drept " bolșevismul" basarabenesc (dar antianarhismul lor). De aceea o preiau]

/ Nu poate uita cuvintele unui **țăran , umil soldat din Odesa**, care scria în **1917** :
< **Basarabia** noastră **să fie autonomă și să se ocîrmuiască singură**, prin deputații ei aleși în **Sfatul Țării** .Destul ne-au hărțuit străinii și împărații de ne-au dat de rîpă.
[deci autonomie]

Și zacoanele (legile) noastre să fie **zacoane moldovenești și cu dreptate** , nu ți-lhărești ca la sălbatecii noștri stăpînitori de pînă acum. [deci independență]
Că **rusu** acum **și-a arătat năravu** :nimeni în lume și niciodată nu **s-a făcut așa de rîs** ca dînsul; acum cînd a primit slobozenii și a căpătat **putința să se facă om**, dar el **s-a făcut dobitoc**. [deci numai contra anarhismului]

Nu vă arucați la **pămînt ,fără știrea Comitetului !** [dar pămîntul împărțit !]
Și nu stricați, oameni buni, **casele boierești** , căci ele pot fi întrebuițate pentru școli și alte trebi obștești .[dar casele confiscate !]

Nu dați foc la **pîinea boierească** , căci ea ne trebuie nouă, ostașilor , și le trebuie și muncitorilor de la fabrici .[dar pîinea luată !]

Nu vă potriviți nebunilor cari vă îndeamnă la **prădăciune și siluire ; cu parul și cu hapca** nu se face **dreptate obștească**">

[dar pe cale revoluționară , da !]

Iacobescu / 9 dec.'29

18) Iosif Jumanca (PSD) , discurs la mesaj, 11 dec.'29

(DAD. MO 11, șed. din 11 dec.'29. p. 228-238)

[Discurs integral xeroxat.În computer, dispersat problematic]
Jumanca /'29

▣ PSD... "Comunist" ?

/DI Pompiliu Ioanițescu a spus că a sosit momentul să se termine cu **"echivocul"** dintre **PSD și comuniști**. Pe lângă alte argumente, el citează ziarul comunist **"L'Humanité"** care consideră **social-democrația** ca pe **cel mai mare dușman al mișcării comuniste** din lume, mai mare decât capitalismul. (p. 229)
Iosif Jumanca /11 dec.'29

19.) N.Bogdan (PNT, deputat Hunedoara), Interpelare: Lupeni'29, 12 dec.'29

(DAD, MO 12, șed. din 12 dec.'29, p. 265- 274)

[L.D.: Discursul, în întregime, xeroxat. În calculator, dispersat problematic.

Titlurile, sublinierile, parantezele, colorarea, îmi aparțin]

Bogdan /'29

▣ Măcelul din Valea Jiului

Ca reprezentant al jud. Hunedoara, unde s-a întâmplat nenorocirea de la **6 august**, s-a simțit obligat să facă o **interpelare**, pentru a pune capăt știrilor publicate în ziarele romnești și minoritare că **"măcelul de pe Valea Jiului se datorește, în mare parte activității fostului prefect Rosvan."** (p. 265)

Vrea să scoată la iveală pe **"adevărații vinovați"** care, cu siguranță, **vor nega vinovăția lor.** (după demonstrația sa, PSD)

Bogdan /'29

▣ Valea Jiului. 1918

(vezi pe larg și context **la Muncitorime**)

/Pentru toate guvernele, **muncitorimea din Valea Jiului a fost problema "cea mai delicată"**.

Bogdan /'29

▣ PSD - Sindicatele muncitorești

(vezi pe larg și context **la Muncitorime**)

/ După război, după organizarea în **sindicate**, care au hotărât **neutralitatea** sau **independența** lor față de orice **partid politic** (6 iulie 1922, Sibiu), **"hotărîre care nu i-a convenit dlui Flueraș și soților săi", PSD, "cu scopul vădit de a pune mîna pe banii sindicatelor"... au hotărît spargerea mișcării, excluderea celor ce aderaseră, și afilierea la PSD.**

-Il Mirescu : "Dvs. apărați aici pe **comuniști** ? spuneți-o! "

-Voci PSD : "Nu există sindicate social-democrate !"

-Bogdan : Va răspunde. Influența lui Flueraș ne fiind mare, **s-a cerut ajutorul gov. liberal** de atunci, s-a convocat **Congres general la Cluj** (1923) și cu ajutorul **jandarmilor și poliției**, la 23 sept.'23, **"s-a dat lovituara sindicatelor**, cum să le zicem ?"

-Voci PSD: "Comuniste !"

-Ed. Mirto (subsecretar Interne) : **"Roșii !"**

-Bogdan : "Ca să poată avea majoritatea în acest sindicat [...]"

(dă o serie de amănunte picante, cum au făcut-o)

- Lotar Rădăceanu (duel oratoric cu Bogdan) : Ai fost acolo?; discursul lui Bogdan este "humorist" ; cuvîntarea putea să apară în revista "Pardon!" ; ești enciclopedist!;

Bogdan / '29

▣ Guvernul Maniu. Alegerile./ PSD-PNT (Valea Jiului)

Bogdan: **Muncitorii**, văzînd că PSD nu le apără interesele, s-au îndreptat spre **sindicatele comuniste**. Așa se explică că la Vulcană, **lista PNT a fost "trîntită"**. [...]

[L.D.: Hunedoara : **BMȚ- 594** (vezi Tabloul la **Alegeri**)

"Bocancii, făina și slîcina sunt de vină" (aplauze PNT)

Bogdan /'29

▣ Vinovăția PSD/ PCR.

/ **Deputatul Mârzea a împărțit ajutoarele** venite de la guvern (2 milioane, pentru

alimente, la Petroșani)... dar ancheta nu venea... nemulțumirile au crescut ...**muncitorii s-au înscris la PCR.**

/ **Prefectul de Deva, Rozvan** raporta zilnic situația; a înaintat un raport și Ministerului de Interne, dar tocmai atunci Comisia de arbitraj iarăși i-a nedreptățit pe muncitori, vinovat fiind tot PSD.

-Eft.Gherman: "Dacă muncitorii erau în contra noastră ! " (p. 269)

N.Bogdan /Lupeni'29

20.) Eftimie Gherman (PSD), Chestiune personală , 12 dec.'29

(DAD,MO 12, ședința din 12 dec.'29, p.274-279)

[L.D: implicarea PSD, a lui personal, în mișcarea sindicală, în tragedia de la Lupeni.]

Integral xeroxat ; în calculator, dispersat problematic.]

Gherman / dec.'29

Timp de 4 ore [Ghiulea, Bogdan] s-au adus acuze PSD, lui personal, despre cele întâmplate la Lupeni. De aceea consideră necesar să lămurească niște lucruri.

▣ Cazul "Muntean" : PCR (retro)

/ D.Bogdan a spus că PSD, prin "dictatură", a exclus o serie de reprezentanți ai sindicatelor la **Congresul din 1923**. A fost **primul congres** general al sindicatelor din țara românească, pînă atunci, situația nefiind clarificată , **socialiști și comuniști** fiind în **aceleași organizații , aceleași sindicate**. În toate țările s-a produs această despărțire, această clarificare. "Am spus în mod **sincer și pe față** : cine sunt comuniști, să rămîna comuniști, să-și facă **organizații comuniste**, și cine sunt **social-democrați** să facă la fel." Atunci, fiecare s-a declarat **una sau alta**.

"Singur Teodor Muntean, care era reprezentantul **sindicatului de la Lupeni** , a avut o **ținută dubioasă**, s-a declarat **nici pentru una ,nici pentru alta."**

[LD : nu era voie să faci sindicat decît socialist sau comunist ? Nu prea știu eu cum a evoluat mișcarea sindicală la noi...] Și atunci, ca reprezentant al Uniunii minerilor, ... avea "datoria" să "urmărească" de aproape **activitatea lui Muntean**, cerînd lămuriri de la tovarășii de acolo. După 3-4 luni (are dosarul) , la începutul anului 1924, află că **Muntean** "sta în perfectă **legătură de corespondență cu partidul comunist "**

/ [citind din scrisorile lui Muntean] : < **Tov Ghenea** [pseudonim], în momentul de față îți scriu din Deva ,din cauză că din Valea Jiului nu-ți pot scria , că Siguranța reține orice scrisoare , avînd dreptul de a cenzura orice scrisoare[...] prin faptul că pe Valea Jiului există starea de asediu.[...] Subsemnatul **Teodor Muntean** din comuna Lupeni, Valea Jiului, am primit o **scrisoare de la tov.Koblos**, prin care mă înștiințează că **partidul comunist** , în luna februarie, va ține un **congres general**, legal sau ilegal, la care ne invită și pe noi , din Lupeni. [...] ne invită să facem darea de seamă morală și materială. [...] După congresul sindical al spărgătorilor din Cluj, **am luat legătura cu tov.Berger** din Brașov , primind de la el instrucțiunile și administrația , precum și mărcile necesare pentru **a înființa secțiunea Lupeni**.[...] eu am înscris deocamdată 11membri [...] dar din cauza stării de asediu care este foarte severă, **nu putem declara secțiunea**.[...] ațita timp cît suntem **afiliați la Uniunea minieră din Cluj, nu putem să ne declarăm ca atare, adică ca comuniști**. În congres să nu amintiți de noi, sau să publicați în ziar ceva.[...] noi nu ne uităm datoria noastră față de **lupta pentru desrobire** , și suntem gata a ne sacrifica pentru această **cauză sfîntă** și pentru **crezul și cugetul nostru**, de a le pune în realitate.> (p. 275)

/ După ce a avut toate datele, după ce s-a convins de acțiunea lui Muntean (avea toate instrucțiunile PCR, prin care i se arăta tactica de a atrage la comunism , toate sindicatele), **Gherman s-a simțit obligat să propună , în 1924, excluderea lui Munteanu din sindicatul minerilor.** (p. 274-275)

Gherman / dec.'29

▣ Mentalitatea minerească

/ "Din păcate, e dureros dar așa este, la noi **muncitorimea minieră** încă nu a ajuns la **nivelul acela cultural**, încît **să știe a judeca și raționa singură.**" [LD!!!] **Muncitorimea** la noi, în special cea din Valea Jiului , care este **un mozaic** , compusă din **toate națiunile** și din **clasele cele mai oropsite** , în majoritatea ei, **nu judecă** [L:D:!!!] și **se ia după curente și după fraze** [LD!!!] , căci , după cum spunea d. ministru [Maniu] ,

a fost împotriva noastră , dar care acum nu mai este, **cui să mulțumești ?** [în sens de cui se datorează] **Se mulțumește** în parte acțiunii întreprinse de **oameni descreați și fără nici o răspundere [LD!!!]** , **aderenți ai comuniștilor** și, în mare parte - cu durere trebuie s-o spunem - și unor oameni cari spun că sunt **național-țărăniști."**
Gherman/ dec.'29

▣ Lupeni, 6 aug.'29

/ "**Partidul comunist a încercat** în nenumărate rânduri și **n-a reușit niciodată** să-și formeze **organizații** în rândul muncitorilor din zona minieră.De data aceasta au concentrat o serie de **persoane** pe Valea Jiului , **Teodor Muntean** , fost secretarul partidului comunist, este la Lupeni; **Biciulescu G** ,la Vulcan ,**Stieber** la Petroșani etc. Acești oameni au ajuns în unele localități **cu sprijinul unor membri ai partidului național-țărănesc, în conducerea sindicatelor.**Tot sub scutul și la adăpostul lor au scormonit toate **patimile și ura dintre muncitori**, promițându-le lucruri irealizabile. la tratative **o delegație înfrunte cu"capii" comuniști;** nu au ajuns la nici un rezultat și au înaintat **dosarul la... tribunalul din Deva.** (p. 279) Înurma acestor acțiuni s-a creat o situație insuportabilă pe Valea Jiului. / Inspectorii de la ministerul Muncii, nu au îndrăznit să ducă tratativele în Valea Jiului; Au invitat....
Eft.Gherman / dec.'29

21.) Manifestul-program ,Congresul general PNL, 1-4 mai 1930

(BCS, fond Saint-Georges, pachet XLV,ds.4 , fila 84- 104)

[LD: text integral, fișe de mână, introdus în calculator.

Capitolele , dispersate problematic.Subtitluri,sublinieri, paranteze, semne, etc, îmi aparțin. **Atenție ! :** document programatic , doctrinar, cu care PNL lansează oficial bătălia pentru răstrurnarea de la guvern a PNȚ ; își fixează coerent și cuprinzător toate componentele și direcțiile de luptă; răspunde (doctrinar și politic) tuturor actelor PNȚ considerate de el ca dezastruoase, periculoase, distructive, eronate, nerealiste, nefondate. Prin comparație cu programul PNȚ de guvernare, se pot determina concepțiile comune dar ,mai ales, diferențele și divergențele privind guvernarea României. De la părăsirea guvernării , cel mai consistent și amplu document.]
PNL / mai '30

▣ Împotriva comunismului subversiv

/ **Politica de pace** , cu apărarea hotărîită a **drepturilor neamului, a suveranității, a integrității teritoriului.**

/ " [...] [...] " **să se apere împotriva comunismului subversiv.**

"**Toate statele democratice simt nevoia de a se apăra împotriva influențelor subversive din afară , a comunismului; cea mai mare energie se impune față de o acțiune care , pe lângă primejdiile ei interne, reprezintă și tendințele de destrămăre ale dușmanilor noștri din afară ."** (p. 102)
Programul PNL / mai'30

Restaurație-Carol II, 8 iun.'30

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31

22.)Teodor Emandi (ambasador la Praga) , Raport, 23 sept.'30

(BCS, fond Saint-Georges, pach.CVIII, ds.1, f.151-152)

▣ Agenții Internaționalei a III-a

/A fost sesizat de organele de siguranță cehoslovace că **studenții români de la Praga și Brno, sunt "agenți comuniști"**, **subvenționați de Internaționala a III-a**, și că, la întoarcerea în țară, vor constitui **un pericol pentru statul român**.
(informația o are de la ministrul bulgar la Praga, d.Vazov)

Praga, Brno : studenți comuniști din Basarabia și Bucovina

/Există în Praga și Brno, peste **700 studenți din România**.

Marea majoritate, **evrei și ruși din Bucovina și Basarabia**, și cca **100 români** din Vechiul Regat. Problema a preocupat M.Af.Străine încă din 1920 (Hiott), dar, apoi, a fost neglijată.

/ **Acești studenți**, fără nici un sprijin din partea statului român, au fost atrași de **reprezentanții sovieticilor** prin "**Agencia economică de la Praga**", și au devenit **vajnici "agenți ai Moscovei"**. Când el a venit la Praga ... s-a îngrozit ce a aflat ! Nu trecea luna ca **acești studenți** să nu facă **o manifestație** și să nu **protesteze** în unanimitate de **<barbariile și masacrele din România > !**

/ Corespondenții **ziarelor maghiare și germane**, cu abilitate, trîmbețau lumii întregi aceste "**neadevăruri sfruntate**."

Sovietele se silesc să altereze mintea fragedă a tinerilor, le infiltrează "**doctrina anarhiei**", și apoi îi trimit în România unde "otrăvesc populația". Nu e glumă, pe fiecare an, **cîteva sute se întorc în țară**, în localitățile natale ...

Astfel a găsit Rusia calea de a propaga anarhia.

Societatea studenților "Regele Mihai" huiduită

/ **Ei [Emandi]** a luat legătura cu acești studenți, explicîndu-le că era un non-sens să frecventeze zilnic Legația sovietică .A reușit să organizeze "**Societatea studenților regele Mihai I**", formată din **30 de studenți** : a fost huiduită și hulită, au fost bătuți de ceilalți.Acum societatea are **200 studenți**, dar societatea ar trebui sprijinită de statul român.
Emandi / sept.'30

23.) Al.Măță (PTD-Stere), discurs la meaj, 25 nov.'30

(Sfat parlamentar basarabean, deputat de Bălți)

(DAD, MO.5, ședința din 25 nov.'30, p.44-57; MO 6, 26 nov.'30, p. 56-57)

[LD: xerox integral ; în calculator, dispersat problematic ;
Sublinierile, parantezele, supratitlurile, îmi aparțin]

▣ Contra stării de asediu și cenzurii

Nu contestă că libertățile publice au ieșit la iveală; că s-a desființat cenzura și starea de asediu, dar.... reducîndu-se numai zonele, orice guvern le poate extinde, sub vreun pretext...

#Seicaru : necesitatea măsurilor restrictive

" D-le deputat Măță, dați-mi voie la o întrebare: Credeți dvs că **există o permanentă încercare din partea Rusiei**, de a provoca **turburări în țară** ? Credeți dvs că **neconținut vin de peste Nistru oameni cu misiuni speciale de a face tulburări în această țară** ? Or, **dacă dvs. spuneți că starea de asediu este rea**

- și e adevărat că orice măsură excepțională nu este plăcută - însă trebuie să aveți în vedere că **însăși situațiunea țării noastre este excepțională** .Ne-a așezat Dumnezeu nu tocmai bine unde suntem, cum spunea bătrînul cronicar "La răspîntia tuturor relor și a tuturor necazurilor" Și atunci, **credeți dvs. că neridicîndu-se starea de asediu pe acea zonă de 10 km**, am putea avea siguranța necesară și posibilitatea de a identifica pe oricine ?

▣ Măță : Rusia dorește înglobarea Basarabiei

- **Măță**: " [...] **Rusia caută să provoace turburări** nu numai în țara noastră, dar în

toate țările. Bineînțeles că **țara noastră este vizată în primul rând**, și de curînd chiar am văzut o hartă în care **Basarabia era înglobată la Uniunea Sovietică rusă**.

Prin urmare **recunosc această intenție a Rusiei**.

Dar credeți dvs. că măsurile de represiune sunt acelea cari pot transforma starea de spirit de acolo ? [...] **Noi trebuie să ne liniștim populația.**

Și, de fapt, **această zonă de 10km. nu este așa de rea, dar**, cum spuneam înainte, prin aceasta, **dvs dați posibilitatea unui guvern abuziv de a extinde această zonă.**" guvernul n-are decît să convoace Parlamentul și să propună starea de asediu.

Deci nu pe cale administrativă, ci pe cale legislativă" (aplauze la PNT)

- **Șeicaru**: "Pînă s-o convoaca Parlamentul, să nu fie prea tîrziu"

- **Măță**: "Dar acum, cînd în țară lanoi nu este așa de mare primejdie de comuniști, De ce să recurgeți la această măsură ? [...]"

- **Eft.Gherman(PSD)** : " **Mișcării comuniste îi convine starea de asediu,** fiindcă activează mai bine atunci cînd activează în mod clandestin." (p. 48)
Măță / nov.'30

24.) D.Bogos (PNT-Basarabia), discurs la mesaj, 28 nov.'30

(DAD, MO. 8, ședința din 28 nov.'30, p. 91- 97)

[LD : xerox integral; în calculator, dispersat problematic ; sublinieri, supratitluri, paranteze, LD]

***D.Bogos :șef MSt.M, 1918**

"Am fost șef de Stat major în republica moldovenească .

Am condus un departament al unei armate care a pregătit toate lucrurile ca să vedeți Basarabia aici, împreună cu d-voastră " (în discurs, p. 93)

▣ Despărțirea de steriști : contra regionalismului

- **Bogos** : Matcă a căutat să facă impresia că **întreaga Basarabie merge după d-lor?**

Dar cine și cîți sunt ? La despărțirea basarabenilor în "independenți" și "credincioși" PNT. [...]

Dar la Bălți, o mare parte din alegători sunt pentru **curențe extremiste : cuzist sau comunist.**(**evocă atmosfera din Basrabia, din 1917,cînd s-au scăpat friele, cînd a început anarhia...**)

El a fost, este și va fi totdeauna **contra regionalismului.**

Dar în Basarabia este o situație specială.

"Basarabia, în primii 10 ani, a fost nedreptățită, neglijată și chiar păgubită, de multe ori .Eu nu vreau să fiu în struna d.**Măță, care caută nod în papură,** vorbind despre o stare de asediu în Basarabia.Trebuie să spulberăm acest lucru, să-l desmințim.

Astăzi, în Basarabia nu există stare de asediu.

Nu trebuie **să se confunde starea de asediu cu o zonă militară.**

Eu vă întreb,în spiritul dvs. patriotic, puteți concepe că nu este necesară o zonă militară, de 10 sau 5 km, cînd în fața noastră este un dușman înarmat ?

Trebuie să fie sau nu ? (aplauze)Țăranii nu sunt stingheriți cu nimic.

▣ Basarabeni nu sunt bolșevici !

"Mă ridic aici ca reprezentant al provinciei de peste Prut și vă rog **să scuzați violența protestului**, dar el trebuie **să se ridice contra acelu spirit și acelei atmosfere care s-a creat în țară, că în Basarabia nu sunt oameni cu dreaptă judecată, că acolo sunt numai bolșevici.**

În Basarabia sunt oameni cumiști și basarabeni nu au fost niciodată bolșevici, pentrucă dacă basarabeni erau bolșevici, **Basarabia nu mai era astăzi a României, ci a Rusiei.** (aplauze)

Am luptat ca niște lei cu bolșevicii și cu riscul vieții noastre eram gata la orice; eram amenințați la orice colț să fim împușcați și maltratați de **bolșevici.**

Noi nu ne-am lăsat de gîndul nostru și **basarabeni, intelectualii și țărani,**

v-au adus Basarabia. (aplauze prelungite, îndelung repetate)

Și acum să fim acuzați că suntem bolșevici ? Este o insultă gratuită. " (p. 95)

Bogos / nov.'30

▣ Lupta cu bolșevicii , '17-'18

Generația unionistă basarabeană.

[LD 2003 : impresia că situația este analoagă cu cea de mai târziu, din 1991, cu războiul din Transnistria , ceea ce trebuie să ne pună pe gânduri !]

▣ Congresul ostășesc, Sfatul Țării

!" La 20 octombrie 1917 a fost convocat **congresul ostășesc** din care a ieșit **Sfatul Țării**. Eu **am fost condamnat la moarte din această cauză, de către ruși**. Trebuie să știți că , mai pe urmă, **Sfatul Țării s-a sprijinit pe această armată**, căci, dacă nu era ea, **bolșevicii ar fi distrus Sfatul Țării** și nu am fi avut organ legal care să proclame unirea. "

Bogos / nov.'30

25.) Grigore Gafencu (PNT, deputat de Fălticeni), la mesaj, 3 dec.'30

DAD, Mo.12, ședința din 3 dec.'30, pag.152-157)

[LD:discurs integral-xeroxat;supratitluri, sublinieri, paranteze-LD.

Ministru de externe era **GG Mironescu**, devenit și prim-ministru ;

Gafencu lucrase un an la Ministerul de externe.

Consider discursul lui ca **un semnal de alarmă** (este **primul** lui discurs parlamentar) , față de felul cum **parlamentarii români**, dominați de pasiuni politice interne , tratau problemele diplomatice.

Discursul lui poate fi integrat în **seria de îndrăzneală ale generației tinere**, față de (în acest caz) **indiferența , steriotipia , lipsa de tradiție, miopia cu care erau abordate problemele diplomatice în Parlament**.

"Valul nou" în diplomația română , aș numi această manifestare, deși va mai trece o vreme pînă se va impune la cîrma **diplomației românești , dominată de Titulescu**, (pe care eu o consider încă de modă veche, deosebirea fiind doar că Titulescu luase locul monarhului !) ceea ce îmi va crea serioase opoziții din partea istoriografiei românești !

▣ RUSIA SOVIETICĂ

(vezi pe larg și context la **Politică externă**)

LD: În structura unei **scheme ideale** privind diplomația românească, **Gafencu** își expune tezele, care desigur, **au șocat stereotipiile diplomației românești**. Realitățile au depășit această schemă, dar originalitatea și luciditatea lui este remarcabilă ...]

▣ Basarabia - cheia conflictului româno-sovietic

" Bineînțeles, d-lor, **nu este țară în lume care să aibă față de Rusia o situațiune mai grea decît a noastră**. **Atît timp cît Rusia nu recunoaște în mod oficial situațiunea de fapt și de drept a Basarabiei** , unită pe vecie cu România (aplauze prelungite și îndelung repetate) **nu nouă ne revine o inițiativă de politică față de Rusia ; orice inițiativă** , în acest domeniu, **ar fi imprudentă și, în orice caz, inutilă.**"

▣ Politică "rusească" a României

[LD: evident că **Gafencu este în dezacord** cu linia oficială, deci cu **GG Mironescu**]

"Dar, d-lor, **dacă nu avem inițiativa** unei acțiuni politice față de Rusia, aceasta **nu înseamnă că neapărat nu trebuie să avem nici o politică rusească**. Am făcut cu **politica noastră față de Rusia**, ceea ce am făcut cu multe probleme politice: **am lăsat-o în voia lui Dumnezeu**.

Poate că era mai bine acolo, în voia lui Dumnezeu, decît în cea a diplomaților și că **norocul și timpul vor reuși** , acolo unde mintea omenească nu are decît să strice.!

Totuș, **mintea omenească are și ea foloasele ei.**" [...]

"Mai întîi, trebuie ca toți **să ne dăm seama că există Rusia**.

Acest adevăr trebuie să-l cunoască nu numai Siguranța noastră Generală, dar și întreaga noastră opinie publică ; **trebuie să-l cunoască Parlamentul, presa, și, de ce nu, chiar ministrul de Externe!** " (aplauze pe băncile majorității PNT)

Gafencu /dec.'30

Pledoarie pentru Sovietologie

- Gafencu : "Și totuși, alături de noi, dincolo de Nistru, se întinde o împărăție.

Am putea să n-o vedem , să ne ascundem capul în nisip!

Și aceasta este o politică. **Nu este însă, nu trebuie să fie politica noastră. "**

" În al doilea rând, **trebuie să ne silim să cunoaștem Rusia .**

Nu este țară în lume în care Rusia sovietică de astăzi să fie mai puțin cunoscută ca la noi. O lipsă ciudată , și, după părerea mea, vinovată de interes ,
ne-a ținut străini de toate frământările , de toate tulburările din imperiul vecin."

" **Fazele deosebite**, prin care a trecut revoluția, sistemul de guvernare de astăzi, **diferitele crize economice , criza comunismului agrar**, care bîntuie și astăzi atît de greu Rusia, **politica economică a Rusiei**, dificultățile de care se lovește, programul ce și l-a propus să-l realizeze, **politica externă a sovietelor față de Asia și față de Europa**, în sfîrșit, **răscoalele cu caracter separatist național** , atîtea probleme ce sunt studiate în deaproape în școlile , în universitățile , în cercurile științifice și diplomatice din străinătate , în Europa și în cele două Americi, și **care pe noi, vecinii imediați ai marelui imperiu, ne lasă cu desăvîrșire reci.**"

"**Să nu ni se spună**, d-lor deputați, că **studiul acestor probleme ar sluji primejdioasa propagandă bolșevistă**. Dimpotrivă, cunoașterea faptelor și evenimentelor de dincolo de Nistru , **ar permite să înlocuim argumentele atît de ieftine , atît de sărace** deseori ale **propagandei antibolșevice** , prin **motivul adevărat** pentru care **comunismul** n-a putut duce pînă astăzi la alt rezultat decît la **complecta mizerie** în care se zbate **Rusia de astăzi.**"

"**Am afla, însă că, dacă bolșevicii n-au reușit să dea viață și rod comunismului, ei au reușit totuși, în domeniul politic, să creeze un stat, o guvernare, un imperiu.[...]**

Am afla, d-lor, că **statul bolșevist** datorește **originei sale doctrinare, tendințe de organizări uriașe în domeniul economic** , organizări cari îmbrățișează, cu îndrăzneală , **timp și spațiu**. Întrucît aceste organizări **măresc bunăstarea generală și mulțumirea suflotească a poporului rus** , este cît se poate de **problematic**.

"Chiar acum **guvernul rus trebuie să lupte** din greu cu **rezistența pasivă**, dar cu atît mai **crîncenă a uriașei masse de țărani, nu numai a "culacilor"**, de care ni se vorbește, dar **și a țăranilor săraci** , adînc **desamăgiți** e pe urma **politicei violente de socializare a pămîntului** .[...] Dar acestea sunt probleme de politică internă rusească....
Gafencu / dec.'30

▣ Politica "rusească" a României

"Iată **realități** pe care **trebuie să le recunoaștem și să le urmărim** de aproape."

" D-lor, **s-a declarat aci**, în mai multe rînduri, de voci autorizate , că **statul român nu are nici o intenție agresivă împotriva Rusiei**.

Cu toate zvonurile răspîndite de **propaganda bolșevică, guvernul sovietic**, care este mai bine informat despre ceea ce se petrece la noi, decît suntem noi informați de ceea ce se petrece acolo, **trebuie să știe că aceste declarații nu sunt numai declarațiuni oficiale, ci corespund sentimentului adevărat al poporului român**.

Nimeni nu se gîndește la noi la un atac împotriva Rusiei.

Nimeni nu sprijină la noi acțiuni naționale, internaționale sau de orice fel, îndreptate împotriva statului vecin."

▣ Contra propagandă antibolșevică internațională

" Aceste adevăruri care nouă ni se par firești și elementare , trebuie repetate, deoarece **propaganda bolșevică ne denunță neconținut proletariatului internațional** , că am făcut cine știe ce uneltiri împotriva statului rusesc.

Ei bine, trebuie ca **proletariatul internațional și mai cu seamă proletariatul rusesc** , să știe ceea ce guvernul sovietic nu se poate să nu știe, **că nu este țară mai pașnică decît România**, mai doritoare să întărească pacea , și că nu va întreprinde nici un atac , nici împotriva bolșevismului, nici împotriva guvernului sau oficialităților care reprezintă acest popor." (**aplauze**) Suntem prea zeloși de desăvîrșita noastră independență, ca să ne amestecăm în treburile altcuiva" (p. 155)

Gafencu -Șeicaru :

Politica "românească" a URSS: diversiuni și provocări

Statul român : pasivitatea și incapacitate de apărare

-Gafencu: "În această privință, **multe zvonuri au circulat** în vremea din urmă.Ni s-au anunțat , din diferite părți, atacuri împotriva țării noastre.Aceste zvonuri sunt greu de controlat.Ele pot fi adevărate, ele pot ,de asemenea , să fie exagerate."

- Pamfil Șeicaru (ziarist independent) : " Dle Gafencu,**regimurile excepționale au nevoie cîteodată de o diversiune externă** și, în special, de o diversiune militară. Dacă va ajunge cîndva conflictul dintre masa țărănească și guvernul sovietic așa de puternic, atunci o diversiune externă ar fi posibilă."

- Gafencu : "D-le Șeicaru, **este o conjunctură posibilă**.De aceea am spus că față de aceste zvonuri, **controlul nostru n-a putut fi eficace**: se poate ca zvonurile care circulă să fie sau nu adevărate.[...] eu zic că e posibil ca Rusia să nu reacționeze în felul acesta, deoarece , tocmai pentru a evita un conflict armat cu străinătatea , guvernul rus ar putea să fie cel dintîi interesat să nu se producă un asemenea conflict...

- Șeicaru : "Eu nu am mijloace de control, **dar statul are un întreg aparat de control**, Să constate dacă sunt numai zvonuri, sau dacă într-adevăr există o directivă de preparație, o directivă agresivă"

- Gafencu : "Nu e român care să nu dorească acest control cît mai eficace." (p. 156)

▣ Qui prodest înarmarea URSS?

Gafencu : " D-lor deputați, dacă nu ne-am putut da seama exact de veracitatea acestor zvonuri, este însă **un lucru, de care ne-am dat seama : armamentul Rusiei crește**, în vremea din urmă, în mod **îngrijorător**, **Rusia se înarmează după un plan sistematic** bine chibzuit , u numai prin **înmulțirea și modernizarea armamentului de război** , dar și prin **crearea unei industrii puternice de război**.

"Și atunci, d-lor, avem dreptul să ne întrebăm : **împotriva cui această pregătire de război ?** **Prietenii sovietelor** spun că este **pentru apărarea Rusiei** împotriva unui **atac al lumii capitaliste**; **alții** , mai bine, sau tot atît de bine informați, pretind că **Rusia** , de pe acum, dorește să-și păstreze ea **inițiativa unui atac împotriva lumii capitaliste.**"

▣ Pericol pentru România=pericol pentru Europa

Gafencu : "**Pentru nici o țară** din lume, veți recunoaște d-lor deputați, **o asemenea nesiguranță, o asemenea dilemă**, nu este mai **dureroasă și mai îngrijorătoare ca pentru noi**.**Eu nu cred că Rusia** va îndrepta **atacul ei numai împotriva noastră**, dacă s-ar gîndi la un atac, fiindcă **guvernul sovietic** trebuie să știe că **un atac parțial, poate duce** , în mod fatal, la o **conflagrațiune generală**.

"Ceeace este însă sigur, **orice atac rusesc lovește în primul rînd în noi**.

Această tristă certitudine ne impune anumite măsuri , asupra cărora este inutil să insist , (p. 156)

▣ Protocolul Litvinov - Moscova.

Gafencu : "Dar d-lor, dacă este de datoria noastră să ne pregătim pentru orice eventualitate politica noastră față de Rusia, nu trebuie **să urmărească pe față,energic, și cu toată hotărîrea** , decît **împlinirea unei singure** din aceste eventualități, și anume aceea care stă înscrisă în **protocolul Litvinow : <pace desăvîrșită dealungul hotarelor noastre.>** (p. 156)

▣Recunoașterea Basarabiei !

Gafencu : Și acum, d-lor, **chestiunea recunoașterii oficiale a Rusiei și a organelor sale, bine-nțeleș nu se poate pune** ,pînă cînd **guvernul rus** , la rîndul său, **consfințind anume realități și stări de drept și de fapt, nu va recunoaște și el oficial și explicit hotarele noastre de astăzi.** (p. 156)

Gr.Gafencu / dec.'30

26.) Nicolae Iorga (PND) ,discurs la mesaj, 5 dec.'30

(DAD, MO. 14, ședința din 5 dec.'30, p. 191- 197)

[LD: discurs integral xeroxat. Păstrez citate masive ; în computer, dispersat problematic, deși ...operația s-a dovedit foarte grea... Supratitlurile, sublinierile, arantezele, distanțarea prozodiei, îmi aparțin .**lorga face un autentic act de pedagogie politică** ; este, pe rând, optimist și tragic, ironic și sarcastic, sfântos și patetic, aluziv și direct, sincer și viclean, amenințător și aparent dezinteresat... domină adunarea, trimite semnale regelui, partidelor, jucându-și perfect rolul de **apostol național**, pentru ca , în final, să -și lanseze formula : **guvern de concentrare , sub conducerea MSR Carol II .**

Numai că în ce privește "pericolul bolșevic" ... istoria nu i-a confirmat previziunile .]

▣ Pericol bolșevic ? : pesimism, alarmism, zvonuri .

" Țin să o spun și aici înaintea d-voastră : **nu poate exista crimă mai mare decât aceea pe care o facem noi**, de dimineața pînă seara , **noi, nu alții, înfățișăm țara românească ca o țară sărăcită** care este **incapabilă de a câștiga**.

Nu ne mulțumim a spune că este săracă, spunem că este incapabilă de a câștiga." [...]

" **În fiecare zi noi anunțăm or o revoluție interioară , or un atac din partea Rusiei sovietice**. Nu poate să ia cineva un ziar , nu poate să vorbească cineva ca un bărbat politic - și cînd sosește din străinătate e și mai rău! - fără a i se spune aceasta."

" Iată, mi s-a întîmplat într-un rînd ,cînd eram **la Paris**, de am întîlnit pe **cineva** care mi-a spus - nu vă voi adăugi dacă mai este pe acolo sau nu - că **el se ferește de a pleca** chiar pentru **cîteva ceasuri din Paris** ,fiindcă în aceste ceasuri se pot produce **atacuri rusești** împotriva noastră. **Eu am rîs**.El a pretextat că are **cunoștințe precise , foarte serioase**, în această privință.Însă, aceasta era în ianuarie, și acum suntem în decembrie și **atacurile de care mi-a vorbit nu s-au produs încă ."**

lorga /dec.'30

▣ Pericol sovietic?: bluff !

"De asemeni , eu **în Rusia Sovietică n-am fost** , dar **am vorbit cu oameni care au fost** , eu umblu mult în străinătate și am fost acum cîțva timp și în America , și de cîte ori merg în Franța , întîlnesc **perfect cunoscători** ai situației din **Rusia sovietică** , și pe de altă parte , oameni **cari se pricep de a deosebi o primejdie de un bluff** .

Eu nu înțeleg cum **noi nu pricepem** ceea ce este **un bluff în Rusia sovietică**, aceasta pentru că noi, **de cîteva secole**, suntem **cei mai mari fabricanți de bluffuri care există."** (Ilaritate)

"**Un popor** care este capabil să producă astfel de exemplare, **este capabil să înțeleagă** oricînd **ce este bluff și ce este șarlatanie**.Dar nu văd cum ne putem lăsa impresionați pînă într-atît .**Nici revoluția nu o văd, nici Rusia perfect pregătită**.

Și să-mi dați voie, pornește cineva la război cînd are o bază serioasă.

Cine nu are bază acasă, nu pleacă la război, sau pleacă la război ca să se sinucidă, și noi o primim și într-un fel și în altul , pe vecina noastră Rusia sovietică , și dacă stă liniștită acasă, și dacă pornește la război ca să se sinucidă.

Dar nici într-un caz, nici în altul, **noi nu vedem România prăbușindu-se."** (p. 192)

N.lorga / dec.'30

27) Constantin Stere , discurs la mesaj, 9 dec.'30

(Sfat parlamentar basarabean,deputat Cetatea Albă),

(DAD, MO 16, ședința din 9 dec.'30, p. 227-232)

[Discurs integral xeroxat.În calculator, dispersat problematic. Sublinieri, supratitluri, paranteze, colorare, îmi aparțin. Vorbește după ce Măță și Leanca pregătiseră dar nu oficiaseră ruperea grupului din PNT.Nici Stere nu o face.

Ba sporește echivocul, misterele și, pentru mine, neînțelegerea.

Altfel , grija lui (amestecată cu gelozie față de URSS) pentru înapoierea agriculturii românești, poate fi de înțeles]

▣Mare criză agrară .

I. Marea revoluțiune în tehnica agricolă. (vezi context la PTD-Stere)

Din acest p.d.v., **situația agriculturii românești** , seamănă cu cea a industriei : **înapoiere tehnică,rentabilitate scăzută** (de vină, fiind, și nenorocita politică

industrială, de "încurajare" a industriei !)

" **De 30 de ani** avem o **politică economică** care, **în mod fatal trebuia să ducă la acest dezastru**. De ani de zile, pentru încurajarea industriei naționale, se încuraja în realitate risipa muncii naționale care nu crea decât valori fictive, nu aducea avuții economiei naționale, ci numai sarcini"

"Nu avem în țară decât vreo **3.000 de tractoare**, (în loc de 150.000 necesar minim) pentru că sunt fixate taxe de import enorme, tarife de transport uriașe... (p. 230-231)

Rusia sovietică, a chemat un fabricant american care a instalat la Târișîn (Stalingrad), pe Volga, **o fabrică de tractoare care acum scoate peste 5.000 tractoare pe an**. Și va reuși, în 5 ani, să construiască 200.000 tractoare.

▣ Anularea tuturor libertăților în URSS

Informația o are dintr-o lucrare a **americanului Alvin Hoover** (prof. la Univ. din Duke), care spunea : < **Niciodată, în istoria lumii inteligența și sufletul omului nu au fost lipsite cu mai multă brutalitate de libertate și demnitate, ca în Rusia sovietică. Nu lipsește acolo numai libertatea academică, libertatea cuvântului, libertatea presei, libertatea gândirii, potențaii comuniști cer mai mult chiar decât abstențiunea de la o acțiune oprită; cer renegarea, prin publicitate, a credințelor, și a gândurilor cetățenilor.** >

▣ Succesul planului cincinal în URSS

"Socot, deci, că acest om nu poate fi taxat de prieten al sovietelor. Și acest om, în acelaș timp, afirmă că, dacă anul acesta Rusia va avea o recoltă îndestulătoare, **planul ei economic de cinci ani, are șanse de a reuși**. Și prima condițiune a acestui plan, este **o revoluție în tehnica agricolă**. 60 de miliarde anual se cheltuesc în investițiuni pentru agricultură, din care numai pentru tractoare, peste 20 miliarde. (p. 231)

Stere / dec.'30

28.) dr. Nicolae Lupu (PT), discurs la mesaj, 12 dec.'30

(DAD, MO 19, ședința din 12 dec.'30, p. 276- 284)

[LD: discurs integral, xerox ; în calculator, dispersat problematic; Supratitluri, sublinieri, paranteze, îmi aparțin.

Jubilează răutăcios, parșiv, demagog, la situația critică în care este guvernul și PNȚ. Dar nici din Guvern, nici din Parlament, pe fond, nu-l mai contreză nimeni.]

▣ Rusia stalinistă = socialism prin industrializare

D. Stere spunea de URSS, unde se fabrică tractoare. **Stalin**, în preambulul de la quinquinal, zicea așa: < **Mergem cu repeziciune la socialism, prin industrializare, lăsînd îndărîtul nostru restul secular al vechii Rusii.**

Devenim țara metalurgiei, a automobilelor și a tractoarelor; și cînd vom fi toți, în Uniunea Sovietică, pe automobil, și va fi pus mujicul pe tractor, onorații capitaliști, cari se laudă cu civilizația lor, să mai încerce să ne întreacă. Vor vedea atunci cari sunt țările civilizate și cari sunt înapoiate.>

"Mai întîi să rîdem de naivitatea lui Stalin, care crede că, dacă mujicul urcă pe tractor și uniunea Sovietică are automobil, a civilizat țara." (p.278)

Lupu / dec.'30

29.) A.C. Cuza (LANC), discurs la mesaj, 13 dec.'30

(deputat de Roman, alegeri parțiale)

(DAD, MO.20, ședința din 13 dec.'30, p. 297-310)

[LD: discurs integral xeroxat; introdus total în computer, dispersat problematic.

Sublinieri, paranteze, supratitluri, colorări, îmi aparțin

Poate fi considerat mesajul lui "testamentar", total.

Evreii -constituie ținta predilectă;

Antisemitism istoric, rasist, religios, naționalist, politic, cultural, economic, psihic-obsesiv. Articulat doctrinar, enunțat dar nu argumentat.

Toate problemele, abordate de la , prin sau ajungând la evrei.

Exponent (?)sau inspirator (?) al clișeelelor care alcătuiau substratul ideologic al antisemitismului românesc.

Vorbește peste 4 ore; ședința ține cca 7 ore, pentru că este întrerupt, apostrofat, contrat, încât poate constitui și o mostră de felul cum el ("bătrnul obsedat" și "iresponsabil") și curentul cuzist ("boală de tinerețe", fenomen "haotic" marginal, necaracteristic) erau tratate , în epocă , de politicieni.]

▣ Jidanii și comunismul.

"Colegii sunt colegi, dar aceștia sunt jidani .Nu pot să spun bulgarilor, decît bulgari, nu pot să spun chinezilor, decît chineji, și nu pot să spun jidanilor decît jidani.[...] **jidanii s-au organizat** și în țară la noi și **procedează sistematic** la distrugerea însăși a **ființei națiunii** noastre și la **ocuparea teritoriului** național românesc.

"Sistematic, ori de cîte ori veți vedea dvs. că este **o mișcare subversivă** , o să găsiți pe **jidanii cari conduc** această mișcare subversivă.

A fost infamul **atentat de la Senat**, pe care-l cunoașteți. Cine au fost autorii aceluia atentat? **Doi jidani.**

▣Comuniștii jidani în Basarabia

"Acum de curînd, știți dvs. **că întreaga Basarabie** , ca și restul țării, e frămîntată de **agitațiile comuniste**. Poporul român știm că este refractar oricărei propagande comuniste; **așa zișii comuniști sunt toți jidani**

cari tind să **distrugă autoritatea statului român** , cari tind să **transforme România într-o țară sovietică** supusă autorității lor.

" D-lor, pe cine găsim noi ca **conducători ai acestei drăcii jidănești ?**

Găsim **numai jidani.**

▣Procesul jidanilor comuniști (Chișinău)

Au fost acum în urmă, la **Chișinău, 39 de condamnați comuniști**, iată numele lor : Brekman Boris, Oigenstein Lev, Weiner Leib, Roitman Bercu, Zelter Iancu, Fruchter Sulim, Voldmann Iosif, Cogan Gherș, Vondmann Elie, Derji Ewlie, Soibeler Boruh, Berbel Abraham , Perchel Suhar, Coifman Volf, Roisenstein Moise, Grimblat Strul, Goltțman Gherș, Rubin Boruf, și așa mai departe , **pînă la 39 , cu toții jidani.**

- **Voce** : "Și cuziști ! " (p 310)

ACCuza / dec.'30

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932

30) Documentar LD : **Comuniștii** în parlamentul românesc.

25martie- 13 aprilie 1931/

▣ Plenara a XI-a Comit. Executiv al Kominternului:

/Adîncirea crizei economice ;

/Pericolul de război antisovietic ;

/ **Social-democrația fascistă ;**

/ **România: regim fascist, pregătește războiul antisovietic;**

Nu este semnalată prezența delegației PCR.

Ulterior, PCR va publica cu obediență documentele respective , adoptîndu-le ca "parole" de luptă.

▣ 10 ani de la crearea PCR (mai 1931)

Trecerea în revistă sub forma "atunci" (1921) și "astăzi" (1931) **lupta comuniștilor :**
 /Contra **dictaturii burgheze, fasciste ;**
 / Contra **social-fascismului;**
 / Pentru **apărarea URSS de pericolul de război ;**
 / Pentru "guvern **muncitoresc-țărănesc**"
 / Pentru "**România Sovietică** "
 ("Lupta de clasă " , nr 2(21) , august 1931,)

▣ Rezoluția Secr. PC din România : alegerile parlamentare

15 iunie'31

" 2. Încercările **fasciștilor** de a face ordine prin ajutorul **dictaturii fasciste** [...] **Campania electorală** făcută de guvernul **Iorga-Argetoianu** , a scos în evidență **rolul dictaturii fasciste** [...] Acești fasciști au întrebuițat toate mijloacele [...] pentru a-și asigura **masca parlamentară** ca să poată acoperi **dictatura fascistă** [...]
 3. Pe listele **Blocului Muncitoresc Țărănesc** s-a obținut numai în **30 de județe , 73.711 voturi** [...] 73.711 de muncitori și țărani au votat în 30 de județe din 71, pentru BMȚ [...] Toată teroarea turbată a guvernului fascist nu a putut să înăbușe **conștiința revoluționară**.
 6. **Punctul cel mai slab al Partidului**, continuă să rămână **Vechiul Regat** (6 județe, 5.000 de voturi) [...] ("Buletinul" , nr.4, iulie 1931)

▣ Manifest electoral CC al PCR

" [...] **73.711 de muncitori și țărani au votat în 30 de județe din 71** , pentru **Blocul Muncitoresc Țărănesc**. [...] Toată **teroarea turbată a guvernului fascist** , nu a putut să înăbușe **conștiința revoluționară**. [...]
Jos dictatura fascistă !
Jos războiul contra Uniunii Sovietice !
Jos trădătorii social-fasciști ! (Arhiva ISISP, cota A-XIV -4)
 iul.'31

▣ Manifest : invalidarea comuniștilor în parlament

iulie '31 .

"**Alegerile** și apoi **Parlamentul** au arătat în întreaga lor goliciune **caracterul fascist al burgheziei române** , în frunte gu **guvernul Iorga-Argetoianu** , **clăditorul dictaturii militaro-fasciste** [...]
 " În ciuda **sîngerosei terori fasciste** [...] **cinci aleși** ai muncitorimei și țărănimei **au pătruns în parlamentul** fabricanților , bancherilor și moșierilor.[...]
Aleșii noștri au fost **alungați afară** din **Parlamentul** bancherilor, fabricanților și moșierilor, în **aplauzele tuturor partidelor burgheze** și a **social.fasciștilor [PSD]** , care capătă ca recompensă , încă un mandat de deputat[...]
Ciocoii cel mai cinic , **călăul grevei generale din 1920, Argetoianu**, a și pregătit **planul pentru a înneca în sînge** orice opunere din partea masselor.[...]
Se pregătește arestarea aleșilor voștri[...]
se pregătește asasinarea lor în massă [...] Și toate acestea , **pentru ce ?** [...] Burghezia, cu ajutorul statului fascist , al parlamentului și social-fascismului , vor [...] să iasă dincriză [...]
pregătesc războiul contra Uniunii Sovietice [...] /Pregătiți-vă pentru 1 august **[ziua internațională antirăzboinică]**
 / Pentru **dreptul de autodeterminare a națiunilor subjuate** , **pînă la despărțirea de statul român!**
 /**Împotriva războiului imperialist**, pentru **apărarea revoluționară a Uniunii Sovietice !**" (arhiva ISISP, cota A-XV -5)
 iul.31 /

▣ Teze PCR pentru 1 august

31 iulie'31

" [...] Dar **puterile imperialiste** fac toate eforturile să-și concentreze forțele asupra **organuzării și mai rapide a războiului antisovietic** [...] **Sub conducerea Franței** , s-a reînnoit și s-a adîncit **alianța militară dintre Polonia și România** , **contra Uniunii Sovietice** [...]

România joacă un rol de frunte , sub comanda directă a marilor puteri imperialiste ,
în pregătirea intervenției armate , ca avantpostul capitalismului ,
împotriva socialismului.[...]

Campania pentru 1 august 1931, trebuie să fie o cotitură
 în **munca antimilitaristă a Partidului** și a organizațiilor revoluționare "
 (Arhiva ISISP, cota A- XV- 30)

august / 31

▣ Teroarea fascistă (15 aug.'31)

"Burghezia fascistă și propteaua principală social-fascismul [PSD] ,
 formează **brigada de asalt a marilor tâlhari imperialști**
 în **războiul iminent de intervenție** [...]

În planul de "refacere" a **Guvernului Fascist Iorga -Argetoianu** ,
 care constă într-o și mai sălbatecă exploatare [...]" [.....]

"Salvați viața tovilor **Imre Aladar și D.Donceff !** [...]

Siguranța , în **strigătele de bucurie a întregii prese burgheze și SD**
[social-democrate] a arestat peste 3. 000 de muncitori și de țărani
 care au fost **schingiuiți de bestiile de la Siguranță** [...]

În ajun de 1 august, au fost **arestați tovilor Imre, Ziskis și Donceff, [...]**
pregătesc asasinarea lor." (" Scînteia" , an I, nr. 1, 15 aug.'1931)

▣ Expulzarea lui Imre Aladar .

Oct.'31

"Tovarășul **Imre Aladar** , **arestat preventiv** înainte de 1 august, a fost ținut o lună și
 jumătate în cea mai grozavă mizerie la **Prefectura Poliției Capitalei**.

Apoi, sub cuvînt că **nu-i cetățean român** , **a fost aruncat noaptea, peste graniță în**
Ungaria. Firește , **guvernul spera** că el **va fi împușcat de grănicerii unguri** [...]"

("Scînteia", an I, nr,2, 15 oct .'31)

31.) Invalidarea listelor BMT în alegeri , 15-19 iun.1931

(DAD, MO 4, 5, 6, 15, 17, 19 iun.'31)

▣ Rezultatele generale pentru Cameră

("Dimineața", 4 iun.'31)

[LD: introduc datele , fără comentarii .Ulterior le voi face privind corpul electoral,
 forța partidelor, preferințe provinciale sau locale etc...!]

LD Cîteva concluzii despre scrutinul din iun.1931:

Oglindă a cîtorva **procese contradictorii și simultane** pe scena politică românească :

Criza economică , cu consecințe pe plan social și moral ;

Deziluzia față de guvernarea național-țărănistă ;

Acțiunea corozivă , distructivă , a regelui Carol, în rîndul clasei politice :

(spargerea PNL ; încurajarea curentelor în PNȚ ; a ambițiilor antipartidiste
 ale lui Iorga , Argetoianu , Manoilescu ;)

Măcinarea reciprocă a încrederii în sistemul democratic-partidist ,

practicată de toate partidele politice, cu osebire de PNȚ) ;

Mentalitățile provincialiste, centrifuge , caracteristice ardelenilor și basarabenilor ;

Mentalități izolaționiste , ascuns rezistente și refractare , la minoritățile naționale
 (maghiari, ucraineni , germani, evrei)

Contaminări ideologice , doctrine , cu curente politice externe :

naționalism (LANC și Garda de Fier) , comunism (PCR -BMT) .

Toate au avut partea lor de contribuție la **destabilizarea sistemului de partide existent** .

Toate aceste fenomene se vor adînci an de an , cu faze mai calme sau tensionate ,

și vor duce la **slăbirea și înlăturarea guvernării democratice** prin partide.

Deja , **alegerile din iun.1931 reflectă aceste tendințe:**

lata , spre ex., cîteva începuturi ale acestor tendințe :

/ **Contaminare comunistă latentă sau în ascensiune , conspirativă**, cu puternică tentă
naționalist-centrifugă :

Timiș (10.491 voturi !) ,Bihor (9.077) , Arad (5.786) ,Sălaj (3.712) , Mureș (4.983) ,

Satu Mare (4.651), Cetatea Albă (4.187), Cluj (2.442) , Severin (1.787)
 Durostor (1.632) , Tighina (1.587), Lăpușna (1.013) , București (904), Mehedinți (551)
 (Vezi pe larg la fișier Alegeri, pe județe, rezultatele BMȚ)

Rezultatul tehnic oficial CAMERA

Formația	Cartel	Nr. voturi	Procentaj	Mandate
11.BMȚ (PCR)	-	73.711	2,63%	5

VOTUL PE JUDEȚE , LA CAMERĂ

Formația	București	Ilfov	Vlașca	Prahova	
BMȚ	904	-	-	-	
Formația	Dâmbovița	Mehedinți	Vâlcea	Gorj	
BMȚ	-	551	-	-	
Formația	Olt	Romanați	Dolj	Teleorman	
BMȚ	-	-	-	-	
Formația	Brăila	Covurlui	Buzău	Neamț	
BMȚ	3	211	-	376	
Formația	Tutova	Botoșani	Durostor	Dorohoi	
BMȚ	-	-	1.632	-	
Formația	Putna	Caliacra	Vaslui	Roman	
BMȚ	-	308	-	-	
Formația	Bacău	Tecuci	BASARABIA Cahul	Cetatea Albă	
BMȚ	-	-	-	4.187	
Formația	Orhei	Soroca	Ismail	Bălți	
-	-	-	-	-	
Formația	Lăpușna	Hotin	Tighina	BUCOVINA Rădăuți	Suceava
BMȚ	1.013	459	1.587	476	-
Formația	ARDEAL Caraș	Severin	Năsăud	Făgăraș	Târnava Mare

BMȚ	609	1.704	-	-	702
Formația	Arad	Cluj	Alba	Tîrnava Mică	Timiș-Torontal
BMȚ	5.786	2.442	-	-	10.491
Formația	Baia	Satu Mare	Bihor	Ciuc	Trei Scaune
BMȚ	-	4.651	9.077	-	-
Formația	Sălaj	Sibiu	Mureș	Brașov	Turda
BMȚ	3.712	-	4.983	817	-
Rezultatele generale / iun.'31					

a) Satu Mare
c) Mureș-

b) Bihor-Oradea
d) Timiș-Torontal

[LD : dincolo de tot ce s-a rostit în acele împrejurări ; dincolo de, poate , greșelile guvernelor în tratarea curentului comunist ; dincolo de linia evident anti-națională a comuniștilor români; dincolo de scopul propagandistic urmărit de comuniști ,prin participarea la alegeri și ajungerea în parlament ;...este interesant destinul acestor oameni , dacă se iau ca punct de referință anii '21 , '31 și anii '41 - '51 .**Ce răsturnări de situații ! Ce "profeții" ! Ce ironii ale istoriei !**

Iorga, Argetoianu, Micescu , Șeicaru ,Mirescu ș.a.

în confruntare cu ... **Lucrețiu Pătrășcanu și Imre Aldar !]**

a) Invalidarea candidaților de la Satu Mare

(DAD, MO. nr. 1. șed. din 15 iun.; nr.4 , șed. din 15 iunie '31)

Lista 5. Blocul Muncitoresc Țărănesc 4.651voturi

/Lucrețiu Pătrășcanu , Imre Aladar înfruntă parlamentarii .

/N.Constantinescu-Bordeni (PNL-2) :

în jud. Satu Mare n-au ieșit decât 2 deputați de pe lista Un.națională.Ceilalți sunt din P.Maghiar și din **P.Comunist, așa- zis BMȚ.**

Au fost unele nereguli peste care se poate trece.

"Mai grav în această alegere este însă **propaganda electorală deșănțată făcută de comuniști** . La dosar sunt manifeste , care sunt alipite la contestație, și care fac pe orice bun român să se îngrijească și să condamne această propagandă.

Eu , ca ales al Prahovei, [...] țin să condamn [...] asemenea procedee de a face **propagandă** , mai ales la **granița noastră dintre Ungaria**. Manifestele [...] **probabil că au fost tipărite în tipografiile care nu aparțin teritoriului nostru , ci celui dincolo de graniță**.Iată textul acestor manifeste :

< Proletari ai lumii întregi, uniți-vă ! Ne-am săturat cu domnia uzurpatorilor .

Prin foc, prin arme, prin bombe , sau prin alte mijloace trebuie să răsturnăm ordinea de astăzi pentru ca burghezia național-parazitară să nu se mai înfrupte cu fructele muncii noastre .Jos cu regele ! Jos cu partidele oligarhice!

Trăiască domnia mondială a proletariatului internațional !

Votați la alegeri numai pe semnul blocului muncitoresc , care singur poate să aducă salvarea muncitorimii chinuite...>

- Voci : "Rușine ! Rușine! "

- Constantinescu-Bordeni: roagă ca **această alegere să fie invalidată și să se procedeze la noi alegeri.**

- Lucrețiu Pătrășcanu (BMȚ) : " Dle președinte, dlor deputați, se cere invalidarea alegerilor de la Satu Mare ,adică scoaterea listei BMȚ din alegeri, și aceasta pentru un

manifest , care este în mod sigur , opera Siguranței și a guvernului "

- **Voci** : " Cum sigur ? Rușine ! "

- **Pătrășcanu** : "O să vă arăt de ce .Pentru parolele noastre de luptă , fiți siguri că nu ne e rușine nici în fața Parlamentului , nici în fața muncitorimii .Dar numai cine nu știe , cine habar n-are de mișcarea muncitorească , poate să-și închipuie în mod serios că într-un asemenea manifest se poate veni cu asemenea lucruri:< prin foc, arme,bombe sau orice mijloace > Se știe că mișcarea comunistă tinde la înlăturarea ordinii sociale actuale, dar aceasta o face prin mișcări de masse organizate , nu prin bombe, atentate și foc. [...] De aceea zic: **acest manifest este opera Siguranței sau a d-lui Argetoianu direct.**" (proteste , întreruperi la majoritari) [...]

Acolo la granița țării , a fost o teroare ca în puține județe ale țării.[...] toți asistenții noștri au fost arestați și nu s-a lăsat libertatea alegerilor la Satu Mare , ca și în toată țara , sub președinția <Apostolului Neamului >

- **Pamfil Șeicaru** : Dar la Satu Mare cine candida ? Un necetățean român !

Să facă dovada cetățeniei române ! [...] **Aladar Imre nu este cetățean român !**

- **Pătrășcanu** : Nu mai țipa așa tare , că tot nu faci nimic ! [.....]

/ I. Florea (ex.lupist ,devenit iorghist):

"[...] teroare cu **7.000 de voturi pentru socialiști și 5.000 de voturi pentru comuniști ?!** Propaganda care s-a făcut în județul Satu Mare a fost **antinațională**. Partidul Socialist și Partidul Comunist au uzat în propaganda lor de mijloace nepermise [...] **Procedați la invalidare** pentru salvarea prestigiului național al aceste țări "

/ G.Bogdan -Duică(iorghist) :

" Vreau să spun câteva cuvinte **pentru invalidare** [...]

este rușinos ca un popor să nu simtă **egoismul existenței sale morale !**

N-avem un dușman mai fără cruțare , mai perfid, mai mincinos, decât acești comuniști.(aplauze la majoritari) Eu i-am cunoscut în campania electorală din **Țirgu Mureș**. Pe unul îl știu **condamnat la 10 ani de închisoare de justiția militară**.

- **Pătrășcanu** : " Douăzeci de ani ! "

- **Bogdan-Duică**: Am văzut la poliție actele care îl privesc și mă mir că a putut să apară pe lista de deputați.[...] Să ne vedem numai de interesele noastre ,față de **infiltrațiunea aceasta comunistă**, la est ca și la vest, infiltrațiune care a pătruns și în satele românești , căci în **Tg.Mureș n-a fost secțiune în care comuniștii să nu fi obținut voturi**.În două sate din Murăș au lansat legenda că **Regele a fugit și că avem republică la București** .

Dacă voiți să **suprimați o mișcare periculoasă poporului nostru**, tunci **vă rog să invalidați fără nici o remușcare "**

/Pamfil Șeicaru :

" [...] **Imre Aladar**, care figurează în capul listei comuniste, nu este cetățean român .[...] e un condamnat și timp de 10 ani i s-a interzis exercitarea drepturilor politice.[...] d-sa este dator să prezinte actele [...]

/ gral C.Gr. Cantacuzino-Grănicerul :

" D-lor, e vorba aici , pur și simplu , de un raport de forțe : **dacă d-lor ar fi la putere , ne-ar da afară ; acum suntem noi la putere , și-i dăm noi afară**.[.....]

- **Gr.Trancu-Iași (PP)** : "Are dreptul să vorbească , deci să-l lăsăm să vorbească"

- **Imre Aladar** : [...] Cum mă cheamă ? **Imre Aldar** , născut la București , din mamă româncă și tată săcui ; **armata am făcut-o în România** și am drepturi de cetățean român ca și d-ta .[...] **Ce cutezanță comunistă ?** Eu sunt reprezentantul muncitorimii , trimis aici ca să vorbesc în numele ei." (Zgomot, întreruperi)

- **Pamfil Șeicaru** : " **Ești reprezentantul plătit al Moscovei** . [...]

Ești reprezentant al Moscovei și **aștepți ordine de la Moscova**.[...] "

- **Imre Aladar** : "[...] Știm că atunci când **comuniștii intră pentru prima oară în Parlamentul românesc** , dvs, care reprezentați interesele burghezimii din România , **vă găsiți oarecum jenați** [...] Vă spun , indiferent dacă vom fi sau nu invalidați ...

Voci : "Afară ! Afară !"

Aladar : ... pe noi ne privește numai un lucru , și anume acela că **poporul ne-a trimis**

aici și ideile noastre încep să pătrundă în popor... (protestări, zgomot) [...] invalidați-ne dar să știți: **caravana trece , cîinii pot să latre ...**(protestări, zgomote)

/ N.Iorga :

Guvernul nu se amestecă în cerțile acestea pentru mandate , dar **pentru cine vorbește astfel, trebuie aplicat Regulamentul. A trata statul și societatea românească de <căini >** , aceasta , în caz cînd dl este validat , trebuie **să aducă imediata trimitere a d-sale înaintea comisiei de disciplină.** "

- **ACCuza** : "Vă rog să retrageți cuvintele insultătoare !"

- **Iorga** : "Dle președinte , pentru buna cuviință a acestei Adunări, cui vorbește așa , să nu i se ceară să retracteze cuvintele: este incapabil de a le retracta.

Dar noi suntem capabili de a-l trimite afară , potrivit Regulamentului "

- **Aladar** : "În definitiv, dlor deputați, în cor cu d.raportor, **cerem și noi invalidarea alegerilor**"

- **Voci** : "Jos!, Jos!"

Se admite contestația; Comisia (Șeicaru, Cantacuzino-Grănicerul,ș.a)urmează să se pronunțe.

b) Anularea listei de la Bihor -Oradea

/ Părintele Ștefan Munteanu (Uniunea Națională) :

"Sunt aici ca să susțin și să **motivez contestația** pe care lista Uniunii Naționale din jud.Bihor, a formulat-o **împotriva acceptării listei Nr.5 a Blocului Muncitoresc Țărănesc**.Sarcina mea este ușoară , întrucît contestația noastră este întemeiată pe texte precise și categorice din lege.

Pe lista Nr.5 figurează candidat un anume **Muncaci Samuil** , locuitor din com.Paleu, **condamnat definitiv de Consiliul de război al corpului V I armată Cluj.**

Dați-mi voie să vă citez din sentința pe care o am la îndemînă:

< Astăzi, 2 martie 1928, consiliul de război al corpului VI armată , auzind rechizitoriul comisarului regal și concluziunile sale , declară pe acuzatul Muncaci Samuil din com. Paleu , jud.Bihor,culpabil de fapta săvîrșită și penată de art.1 și art.11 , combinată cu art. 17 din legea Liniștii Publice.În consecință, Consiliul,făcînd aplicația art.30 din codul de justiție ilitară, condamnă pe inculpatul Muncaci Samuil , cu unanimitate de voturi, la 2 luni închisoare , 5.000 lei amendă și interdicție corecțională pe 5 ani . >

Această condamnare îl face incapabil și nedemn pe Muncaci Samuil , în conformitate cu art. 26 și 27 din legea electorală (citează art.)

- **V.Lepădatu** : Este ales acesta ?

- **Părintele Munteanu** : Nu este ales, dar nu poate fi nici alegător, nu poate fi pus pe lista electorală."**Eu nu cer invalidarea ,cer anularea listei 5 "** (aplauze la majoritate)

El mai întemeiază contestația și pe motive neînscrise în lege, dar înscrise în sufletele românilor." (aplauze la majoritate și PNL)

Comunismul în Bihor nu este un comunism obișnuit , un comunism vulgar, cunoscut de toți, comunismul de la granița de Vest este un comunism ce se artă în înfățișare iredentistă . (aprobări , la majoritate și PNL)

Comunismul bihorean este a doua față a aceluși dușman , care nu ne-a iubit ieri, care nu ne poate iubi astăzi, care nu ne va iubi nici în viitor.De cîte ori este vorba de o acțiune românească, **ambele fețe ale acestui lanus își zîmbesc una alteia** și după tactica care au învățat-o bine : <getrennt maschieren und vereinigt schlagen >[**a mărșălui separat și a învinge , a bate , uniți , împreună**]

Totdeauna lovesc împreună interesele românești , dar înțeleg foarte bine cînd este vorba de propriile lor interese."

... **Ex.la alegerile parțiale din 1929**, în comuna ungurească **Episcopia Bihorului**, figura pe Lista BMȚ un anume **Popa Marin** (român) , pus de conducătorul bolșevicilor de acolo, Cosma Ludovic . **Acest comunism minoritar** n-ar putea intra în masele românești , refractar acestui curent subversiv, și atunci... **au găsit unealtă ... între români** , ca să ne dezbine, să ne distrugă... și **au introdus sectele ..**

În acest Bihor, în sate curat românești de munte sunt puțini : Căbești - 8 comuniști, Vascău - 15 comuniști, Stei - 17, Sudriești - 5.

Primejdia bate la poartă , " un viermușor în taină îi roade rădăcinile "

De aceea cere anularea listei nr.5.(DAD,MO nr. 4 șed. 17 iun.'31, p 129)

/ I.Mirescu (PSD)

... N-ar fi luat cuvîntul dacă părintele Munteanu n-ar fi vorbit de motivele de ordin sufletesc ." Pornind pe această pistă, nu știu unde se va opri Parlamentul actual sau cele viitoare .**Dacă e vorba de partidul comunist**, ca atare, atunci îmi dau seama că **este cu totul altceva decît de motive de ordin sufletesc**. [...]

- **Lucr.Pătrășcanu** : "Nu vă mai scuzați, că vă știm. "

- **Mirescu** : "**Partidul comunist nu are autoritatea să vie să se apere în fața d-voastre, nici să protesteze.**"

- **Pătrășcanu** : "**Dar noi în fața Camerei neapărăm ? Așa ai înțeles ? "**

- **Mirescu** : "**În Rusia , țara regimului, în fața căreia se închină d-nealor, nu există nici un fel de libertate .Deci nu ei au autoritatea morală să vină în fața d-voastre să protesteze pentru atitudinea pe care o aveți, ci noi, care am protestat și protestăm în contra fascismului ca și în contra bolșevismului.**"

Dă citire unei

▣ Protest -declarație PSD:contra invalidării listelor BMT

Dle președinte, d-lor deputați,

< **Anularea listelor așa-zisului Bloc Muncitoresc Țărănesc și excluderea din Parlament a deputaților comuniști aleși pe aceste liste, pe lângă că este o ilegalitate , o provocare inutilă a alegătorilor, cari și-au dat votul pentru aceste liste și cari vor pierde de acum înainte orice încredere în legile țării, dar dovedește în același timp că n-ați priceput nimic din însemnătatea voturilor exprimate pentru partidul comunist.**

"Scoaterea în afară de legi a partidului comunist , care în toate țările europene cu regim democratic are astăzi o existență legală ,

arestările ilegale și brutalitățile cari s-au comis în toate timpurile împotriva propagandiștilor comuniști, le-au adus popularitatea de care vă speriați astăzi.

" Într-un regim legalist, cu o activitate la lumina zilei , comuniștii de la noi n-ar fi putut niciodată să atragă pentru conducătorii lor , în cea mai mare parte suspecti , și pentru programul lor anti-muncitoresc, voturile pe care le-au obținut astăzi , grație lipsei de pricepere a tuturor guvernelor românești, care s-au perindat la cîrma țării de la război încoace.

"Respectarea voturilor exprimate de alegătorii Blocului Muncitoresc Țărănesc , și menținerea în Cameră a deputaților comuniști ar duce la demascarea acestor pescuitori fără scrupule în apă tulbure și ar fi cel mai bun mijloc de clarificare în rîndurile clasei muncitoare , care ar vedea că acești oameni nu reprezintă și nu pot reprezenta în mod cinstit interesele vitale ale acestei clase.

" Partidul social-democrat , consecvent principiilor sale de legalitate și dreptate, și avînd în vedere interesele clasei muncitoare de la orașe și de la sate , protestează cu toată hotărîrea împotriva intenției de invalidare a alegerilor BMT și cere Camerei să dea dovadă elementară de legalitate și pricepere , validînd alegerea deputaților comuniști. >

- **Mirescu** : "**Aici,în Cameră, o dată validați, acești domni ar avea două alternative: ori vor trece la politica realistă , și atunci se compromit în afară , de unde primesc oxigenul, ori vor face demagogie și se compromit în acest caz înăuntru .**

De aceea, vă rugăm să validați alegerea lor "

(DAD,MO nr. 4 șed. 17 iun.'31, p 129)

ACCUza dă cuvîntul lui

▣ Filipica lui Pătrășcanu

"Dlor deputați, de sigur , nu este o întîmplare pentru nimeni cînd **în toate centrele unde BMT a dat aleși comuniști, să se facă contestație** și , iarăși, nu este o simplă întîmplare că **împotriva noastră se coalizează astăzi întregul front burghez,** începînd cu **guvernul** și sfîrșind cu acești **social-democrați** cari vin făcînd o declarație...

- **Voci** : "**Dta ce ești ? Ce meserie ai ? "**

- **Pătrășcanu** : ... Prin urmare , aparițiunea la această tribună a **reprezentantului PSD** care vine și el sub **o declarație fățarnică** să ia așa zisa apărare a aleșilor blocului, este **o manevră grosolană.**

/ Pătrășcanu : PSD= aripă a fascismului românesc

De fapt, **social-democrații** sunt înlănțuiți în **aceeași politică reacționară și anti-muncitorească pe care o reprezintă și guvernul** căci ei **sunt o aripă a fascismului în România "**

- **Buzdugan** (ex-lupist, acum iorghist) : " Dar d-ta ești muncitor ?
Ești parazitul muncitorilor ."

/ Nichifor Robu (LANC) : îl aruncă de la tribună

"[...] În această Cameră este voința națiunii românești și aceasta este și voința lui Dumnezeu .**D-lor nu reprezintă nici țara , pentru că nu au nici o țară, nici națiunea, pentru că sunt internaționali, și nu reprezintă nici pe Dumnezeu , pentru că nu cred în el. Prin urmare , nu au cuvînt în această Cameră."**

- **Pătrășcanu** : " **Nu ne lăsați nici să vorbim în această Cameră.** Aceasta este o dovadă de ce atitudine înțelegeți să luați , atunci cînd vrem să apărăm **un singur punct de vedere.** Dar acesta este al **muncitorimii și țărănimii sărace.** [...]

se urmărește o invalidare în bloc a aleșilor BMT și de aceea **vă legați de un pretext.** Nu este însă nimeni așa de naiv în această țară ca să-și închipuie că acum cînd se discută invalidarea noastră , se discută o chestiune juridică.

Nu este nici un muncitor , din cei **150.000 care ne-au votat** , ca să creadă acest lucru și nici de milioanele de votanți.Ei știu că aceasta **este o chestie politică."**

/ Buzdugan (ex-lupist , acum iorghist) :

"Dvs **sunteți asupritorul țăranilor , în Rusia le-ați luat pămîntul înapoi și I-ați dat burgheziei sovietice "**

- **Pătrășcanu** : "Cu un **agent provocator** nu discut.**Ai fost în revoluția rusească ,** ca apoi să devii **instrumentul burgheziei române."** [.....]

Ce se cere de către contestator ? **Să invalidați nu un deputat , ci un candidat** , adică se cere ca o Cameră care are , după lege , puțința de a verifica un titlu , să invalideze o posibilitate.**Dvs.** Însă faceți dovada că atunci cînd este vorba de interesul clasei stăpînitoare , **vă bateți joc de legi și foarte bine faceți, fiindcă bătîndu-vă joc de ele,** atunci **și muncitorii și țăranii** , împotriva cărora sunt făcute acestea, **au să-și bată și mai tare joc de ele.** Prin urmare , așa se pune chestia invalidării.Va veni raportul și vă voi demonstra că nu se poate cere invalidarea unei liste (**îtreruperi la majoritate**)

- **Robu**: "**Consimțim să vă judecăm după legile dvs., căci atunci sunt sigur că trebuie să vă sară capul "**

[**LD: premoniție macabră ! Amîndoi vor plăti după legile comuniste !**]

/ Pătrășcanu : reprezintă un curent popular

"În ce privește **argumentele sentimentale**, aduse de părintele contestator , sunt aceleași fraze spuse la toate aceste ocazii.Să se știe că aici **nu este vorba de cei 99 de comuniști dintr-o comună.**

Cu toată **teroarea nemaipomenită a guvernului**, deslănțuită împotriva noastră, în aceste alegeri **am luat 73.000 de voturi.**[**LD: exact ca în doc.PCR**]

Și comunele despre care vorbește părintele, ne-au dat votul nouă; iar acolo unde nu am luat voturile, ni s-a furat urna.Ei bine, **cînd noi am luat 73.000 voturi** -nu mai vorbesc de cele furate - **avînd coalizate împotriva noastră toate partidele burgheze** , începînd de la PNȚși PSD , pînă la guvern, **nu ni se mai poate spune că nu reprezentăm, nimic. Nu reprezentă nimic ?** spre ex. **dl Buzdugan**, care , ca să se aleagă, trebuie să recurgă la lista Uniunii naționale. **Noi reprezentăm un curent popular** , fiindcă **ne-am ales în contra** unui întreg guvern, și al **întregului front al dictaturii fasciste** .

[**LD:ca în doc.PCR!**]

/Pătrășcanu : preferat lui Iorga și Argetoianu !

" Știți dvs. , d-lor, că în Timișoara eu m-am ales , fiind cap de listă **d.Argetoianu** iar **la Cernăuți m-am ales**, fiind **cap de listă d Iorga** ? Și aceasta înseamnă că voturile care ni s-au dat nouă sunt voturi luate prin luptă aprigă, iar cele care vis-audat dvs. sunt scoase prin forța jandarmilor. [...]

/Pătrășcanu : PSD(trădător , demagog, imoral) profitor al dictaturii fasciste

Și acum , un ultim cuvînt , **dlor reprezentanți ai PSD**, cărora le **sunt de mult dator acest cuvînt.**Ce a făcut acest partid ? **Acest partid** care pînă mai ieri a fost

beneficiarul permanent al teroarei fasciste, național-țărăniște ,[LD:ca în doc.PCR !] **acest partid** care s-a pus în mod **conștient și permanent în slujba capitalului** , pretutndeni unde s-a ivit ocaziunea; **acest partid** care și-a făcut din **trădarea muncitorilor o dogmă**, **acest partid are îndrăzneala** să vină astăzi , prin cel mai tipic reprezentant al biurocratismului social-democrat , **să protesteze împotriva invalidărilor alegerilor**. [...] Prin urmare , atunci cînd se vine cu o declarație așa concepută, de fapt **se speculează popularitatea noastră** , crezînd că o speculează, pentru ca să cîștige simpatia muncitorimei.Se înșeală însă reprezentanții PSD, căci muncitorimea, în urma experienței făcute îi cunoaște.

Ei s-au ales ieri prin sprijinul direct al național-țărăniștilor, iar astăzi prin sprijinul indirect al Uniunii naționale, și **s-au ales și ieri și astăzi prin sprijinul dictaturii fasciste**. [LD:ca în doc.!] Prin urmare, **acest partid nu are autoritatea morală să protesteze și să vorbească** un singur moment în numele muncitorimii ; **și tot acel sprijin** pe care în mod aparent vrea să ni-l dea, **noi îl respingem cu indignare** , ca venind de la **dușmanii muncitorimii** și în nici un caz de la reprezentanții ei." (zgomot.vociferări) (DAD. 4, șed.17 iun.'31 p. 129-130)

ACCuza dă cuvîntul lui

▣ Filipica lui Imre Aladar : alegeri sub semnul terorii

" **O să vă spunem noi ce a fost la Bihor** ,îndată o să vedeți e libertate a fost acolo. D-lor se vorbește în toate părțile ca și cînd **BMȚ** ar fi avut libertate de propagandă , ca și cînd BMȚ , care a obținut, în special în Bihor, acele **10.000 de voturi**, le-ar fi obținut de la țărani prin diferite minciuni , răspîndiri de manifeste și nu știu ce alte mijloace ! În primul rînd, noi **n-am putut ține nici un fel de adunare în tot județul Bihor**. Dvs știți că **s-a dat ordin de către Ministerul de Interne ca BMȚ să nu poată ține nici un fel de întrunire în întreaga țară** și ordinul a fost aplicat de autoritățile respective. "Am avut o gazetă. "**Scînteia Ardealului**" . Imediat ce a început campania electorală , gazeta a trebuit să înceteze pentrucă toți **tipografii au fost amenințați**.

Este adevărat că ni s-a dat de la tribunal **cărți pentru delegații noștri**, însă cu 2 zile înainte de alegeri , **toți delegații au fost arestați și menținuți arestați pînă a doua zi după alegeri**. [...] Au fost arestați nu numai delegații noștri , dar absolut toți cei care erau cunoscuți că simpatizau cu BMȚ.**Au fost arestați, legați cu lanțuri, duși din jandarmerie în jandarmerie, și bătuți**. [...] Un anume Matei Carol , muncitor, a fost și el arestat și dus de la Ghinda pînă la Oradea , deși distanța aceste două localități este numai de 40 de kilometri, el a fost ocolit prin tot județul, făcînd 140 de kilometri , în interval de 14 zile, pînă la Oradea, ca să nu poată lua parte la vot.

" **La Oradea -Mare** , în fața localului de vot, în afara de raza celor 500 m. stăteau **agenți ai guvernului și agenți liberali** , cîte 10-15.

Toți muncitorii, toți cetățenii cari erau îmbrăcați mai rău, muncitorește, toți au fost arestați. De la 400 s-au luat buletinele de vot, iar alți 200 care s-au opus și n-au vrut să-și dea buletinul, au fost arestați și băgați în beciurile poliției, ținuți acolo pînă la 12 noaptea, cînd au fost liberați.[...]

/Arestarea dr Rozvany (Tileac)

" Este cazul dr.Rozvany care candida pe lista BMȚ. **Dr Rozvany a fost arestat** în satul Tileac , a fost băgat în jandarmerie. Acolo a venit comandantul jandarmilor, maiorul Pop , și dr Rozvany **a fost bătut** de maior și de segentul de jandarmi, trîntit pe jos, lovit cu cisma , a avut o coastă ruptă.Am aici certificatul medical și fotografia de razedovedind aceasta . Omul a stat în spital 2 săptămîni.**Acum este aici între noi, și puteți constata și dvs acest lucru** .

Tot în acel sat au fost **arestați 100 de muncitori și țărani** , în aceeași zi cu dr. Rozvany. Au fost bătuți și schingiuiți , a fost bătută și o femeie, care a avortat în mîna jandarmilor ... [LD.Atenție! pentru galerie !]

/Aladar este oprit : scandal parlamentar

"[...]ceea ce vorbește d-lui **sunt inexactități și nu-i permitem să le debiteze mai departe , decît atunci cînd aduce o dovadă nediscutată**. [...] Dacă este vorba să vorbească pe tonul care vorbește și să spună lucrurile care le spune , nu îi este permis să le spună cînd este galeria aici." [LD: atenție : galerie !]

- **Anton Chemale**: Vă rog să luați act că Adunarea nu mai tolerează acest limbaj "

- **Aladar** : "Care limbaj ? Adevărul ustură!"

- **I.Scutaru** : "Dle președinte , cf Regulamentului , **s-a făcut o cerere să se ia cuvântul acesti domn și să se încheie discuția** .Vă rog să aplicați regulamentul."

- **Aladar** : "[...] **Noi am muncit, nu dvs. Dvs exploatați** .[...] Au muncit cei care ne-au trimis aici și **eu sunt lucrător tîmplar** .[...]"

- **I.Scutaru** : **Să faci dovada că ai certificat de armată**.Noi, care am făcut România Mare , **te somăm să pleci de acolo**.D-ta ne insultă în sentimentele noastre naționale. Dle președ. facem apel la dvs **să luați cuvîntul acestui domn**.

Nu permitem să fim insultați.[...]"

[LD: tensiunea ,scandalul crește.Se aruncă replici, Aladar nu se lasă .

Este hotărît să debiteze toate grozăviile , pentru că, în fond, asta au și urmărit , atît **Pătrășcanu** cît și el ! Este oprit și dosarul este trimis la Comitetul de cercetare judecătorească . **Urmează dosarul dela Mureș; Pătrășcanu vrea să ia cuvîntul, se naște tumult, ședința se suspendă. La reluare ...]** (DAD. 4, șed.17 iun.'31)

c)Invalidarea de la Mureș :Ștefan Dan

Lista 4.**BMT** - **5.193 voturi**

/ Gh.Bogdan Duică : Contestație de grup .

< Subscrișii , membri ai acestei Adunări,în conformitate cu art.7 din regulamentul Ad.Deputaților , **facem contestație împotriva alegerii d-lui Ștefan Dan**, declarat ales în fruntea listei **BMT** în jud.Mureș.Motivele contestației sunt următoarele:

D.Ștefan Dan, a fost prizonier în Rusia , al armatei austro-ungare, **întors în România la 1922**, dată cînd este pentru prima oară **dat în judecată pentru propagandă subversivă contra siguranței statului**.

După aceea, este **absolvit de pedeapsă** prin **amnistie**.

Prin sentința nr. 1.048 , consiliului de război al corpului VI armată din **1928**, a fost **condamnat la 4 luni închisoare** , 10.000 lei amendă și **10 ani interdicție totală și degradare civilă și politică** , pentru **crimă contra siguranței statului**, fiind dovedit că a **redactat, tipărit și răspîndit manifeste revoluționare** , pedeapsă executată în **închisoarea din Cluj**.

Cu prilejul funeraliilor comunistului **Bonachi** din Timișoara , din **1929**, a fost **arestat pentru rebeliune** , procesul fiind în curs de judecată.**D.Ștefan Dan, zis Istvan, este neeligibil, neavînd exercițiul drepturilor sale politice "** > (**urmează semnăturile**)

/ Șeicaru : apel la Pătrășcanu pentru legalitate .

" [...] D-nealor , evident, n-au suficientă deprindere cu **legile noastre burgheze**, dar **oricît le-ar ignora, atîta vreme cît trăesc în cadrul lor, sunt obligați să le respecte**.

[...]Aici nu este vorba nici de nedreptate, nici de **peseuțiune**.

D-ta ești tînr , d-le **Pătrășcanu**, sper că vei face o **strălucită carieră politică**, fiindcă totdeauna se începe de la **extrema stîngă!** "...

- **Pătrășcanu** : :) " La "**Curentul**" n-am să ajung, fii fără grijă !"

- **Șeicaru** : "**Francezul zice < Il ne faut jurer de rien! >**

Dar chiar rămînînd în cadrul dumitale , **această experiență îți va servi pentru viitor , ca tînr șef al unui partid de sumbre perspective**.

Și d-ta vei căuta să cercetezi de acum înainte situația juridică a fiecărui candidat în parte, cu atît mai mult cu cît **ești un tînr care ai făcut studiile la Berlin** , care știi că , oricît ar fi, **există un minim de legalitate care trebuie respectat chiar de dvs. care negați orice formă legală.**"

[Cere ca și cazul de la Tîrgul-Mureș . **Ștefan Dan** să fie trimis la comisie, ca în cazul lui **Aladar ;Pătrășcanu cere sentința, pretinde că Isvan a fost a fost amnistiat,face scandal]**

/ Pătrășcanu :Șeicaru-reprezentant tipic al fascismului

"Cum **d.Șeicaru s-a ocupat de mine personal**, personal îi vom răspunde **acestui reprezentant tipic al fascismului**. [...] Dar să vorbim și de **fondurile secrete ale Ministerului de Interne**.[,,] Acest <nobil sentiment patriotic > își are o sursă la Ministerul de Interne, în fondurile ordinei publice a d-lui **Argetoianu**, și o a doua sursă, în interesul personal al gazetei [locul de deputat ptr.un redactor, la **Cernăuți**]

[Urmează iar un schimb de cuvinte dur, **Pătrășcanu-Șeicaru**, în care **ultimul atrage atenția asupra minciunilor și tacticii de lungire a discuțiilor de către comuști ;**

la galerie se vociferează - rezultă că existau "simpatizanți" ; dosarul este trimis la comisie (DAD. 4, șed.17 iun.'31)

d) Invalidarea de la Timiș Torontal

Lista 5.BMȚ 10.487voturi (DAD. 4, șed.17 iun.'31)

Contestații : pentru **Obrad Comanov**, pe lista 5

- **Imre Aldar** : "Dle președinte , **tribunele au fost golate de Siguranță ; Siguranța decide aici** , în locul președintelui Adunării

- **R.Matei** : "**Siguranța nu și-a făcut decât datoria**, când **comuniștii, tovarășii d-voastre, își permit să manifesteze pentru d-voastre** în tribunele Adunării "

- **ACCuza** : "**Dle Imre, tribuna a fost evacuată din ordinul meu.**

- **R.Matei** : prezintă cazul **Obrad Comanov - condamnat definitiv de judecătoria Biled**; cu alt proces la judecătoria Timiș -Torontal , pentru **ultraj contra autorităților**; cu alt proces pentru **propagandă subversivă** , contra statului;**nu are cetățenia.**

[**El nu este ales, dar figurează pe listă.;pe listă, este ales Lucrețiu Pătrășcanu .**
Pătrășcanu cere cuvântul.Nu i se dă, pentru că mai este o contestație; urmează o altă contestație ,făcută pentru candidatul PȚ; La reluare , **ședința de noapte , ora 21,15]**

▣ Arestarea lui Imre Aldar

- **IDVlasopol** : "Se pare că astă seară , la ora 19, după ședință, unul din d-nii comuniști **Imre Aladar** , s-a dus la **clubul d-lor din Calea Moșilor** și acolo, urcând treptele celui club , a ținut o **cuvîntare în spirit comunist** , strigînd <**Trăiască Rusia Sovietică** , sus cu proletariatul ! > .În sfîrșit, o **cuvîntare cu totul incendiară.**

Siguranța Statului a luat măsuri , **I-a ridicat pe acest domn și I-a dus la închisoare.**

Cerem să ni se spună dacă e adevărat acest lucru.

- **Iorga** : ...cînd a ieșit după ședință, a văzut un grup foarte numeros, probabil compus din tovarășii care așteptau ieșirea celui domn Aladar de aici...

- **ACCuza** : Constatăm că I-au dus în aclamații la închisoare.Biroul va comunica , îndată ce află...

- **Pătrășcanu** : Se comunică oficial că **d.deputat Aladar a fost arestat** în timpul manifestației de astăzi ...Vă rog să **dispuneți să fie eliberat imediat** , ca să poată asista la ședințe...

- **ACCuza** : **Deocamdată nu e validat.**Mi se pare însă că procedarea Siguranței este la locul ei.Biroul va ține la curent Adunarea...

[**S e trece la discutarea contestațiilor pentru alegerile din Timiș-Torontal]**

▣ Pătrășcanu: sfidare și propagandă

"S-au făcut 2 contestații.Ține să facă cîteva precizări de la început :

" Declar că **nu vrem să apărăm nici demnitatea acestui Parlament** ieșit din pumnii jandarmilor d-lui Argetoianu , **nici instituția în sine.** Pentru că noi înțelegem că un **parlament burghez** , chiar altfel ales de cum a fost acesta, nu poate veni decât în contrazicere flagrantă cu interesele pe care noi le reprezentăm în acest Parlament , cu interesele muncitorimii.**Parlamentul burghez** s-a dovedit totdeauna a fi numai un instrument de savuare, **împotriva masselor."**

- **Anton Chemale** : " Ce sunt declarațiile acestea ? Ce rost au ? "

- **Pătrășcanu** : " Au rost să argumenteze că, deși fac contestație asupra felului cum s-au făcut alegerile, **nu înțeleg ca să sprijin autoritatea acestei instituții."**

- **Voce** : "Să te audă Moscova!"

#Istrate Micescu - Pătrășcanu

-**Pătrășcanu** : Eu țin să spun următoarele :la Timiș-Torontal , ca și pretutindeni în țară, am fost singura organizație care **nu am putut scoate un singur manifest** , **n-am putut ține o întrunire, care n-am putut avea un asistent la un local de vot "**

- **Istrate Micescu** : "Foarte bine ! "

- **Pătrășcanu** : " **Spuneți foarte bine, dle Micescu ? Aveți curajul să o spuneți tare.** Căci să se știe în întreaga țară că **toate forțele aparatului de stat au fost mobilizate împotriva noastră"**

- **Istrate Micescu** : "Foarte bine !"

- **Pătrășcanu** : " Foarte bine , spuneți-o, pentru că astfel să se termine cu neadevărul patent că s-au făcut alegeri libere "

- **Istrate Miclescu** : "Pentru protecțiunea sistemului d-voastre de idei și pentru a vă menaja consecvența în logica acestor idei " (**aplauze la majoritate**)

- **Pătrășcanu** : " Numai că consecvența aceasta nu este numai a noastră, ci a tuturor zecilor de mii de muncitori cari ne-au votat și a milioanele care nu ne-au votat tocmai pentru că ele cred, încă, în consecvența d-voastră [.....]

Costin Sturdza- Pătrășcanu

"Iată manifestele pe care autoritatea nu v-a îngăduit să le răspîndiți.Sunt scrise în l.rusă,am aici traducerea .Programul dvs.:

< **Punctul 11.Apărarea Rusiei Sovietice și transformarea războiului imperialist în război civil contra burgheziei .**

Punctul 12. La 24 ianuarie este aniversarea răpirii Basarabiei de către bandiții români; este ziua mobilizării forțelor lucrătorilor în lupta pentru dezrobirea Basarabiei , în lupta hotărîtă a Basarabiei proletare , în alianța cu Rusia proletară , contra hrăpitorilor români.Să ieșim în stradă cu drapelul roșu , să demonstrăm voința noastră de luptă pentru autodeterminarea naționalităților, pentru dezrobirea Basarabiei și alipirea ei la republica moldovenească sovietică. > [LD:ca în doc.PCR !]

[urmează un schimb de replici, deputații nu mai vor să-l asculte pe Pătrășcanu , el insistă și spune...]

- **Pătrășcanu** : "S-a citit acel manifest. **Programul nostru nu-l renegăm și-l apărăm în întregime** [...]. Acest manifest sunt gata să-l discut acuma, nu la Mesaj "

Haz- bășcălie -amenințări -

[Stenograma : Nichifor Robu se urcă la tribună , cuprinde în brațe pe d.Pătrășcanu și-l coboară în incintă ; protestări pe băncile PNT, PȚ-Lupu, PSD .

Ședința se suspendă .La reluare , schimburi de replici privind incidentul ...]

- **Trancu-Iași** (PP) : "Pentru prestigiul acestei Adunări, trebuie să spun că s-a făcut un gest care nu cadrează cu demnitatea parlamentară .Ne plîngem de violențe făcute în alegeri și facem gesturi aci cari nu sunt permise.Să-l chemați la ordine pe d.deputat Robu."

- **Argetoianu** : "Nu-mi face concurență.Lasă-i pe comuniști cu mine "

(ilaritate) [LD: erau împreună în 1921, la scoatera PCR în afara legii !]

- **ACCuza** : în urma incidentului ... chem la ordine pe d. deputat Robu [!!!]

- **Pătrășcanu** : "Cu gesturile dlui deputat Robu sunt , din nenorocire , deprins.

Cît privește amenințarea d-lui Argetoianu, trebuie să declar că îmi pasă foarte puțin de ea . Dvs. admiteți să fie amenințat un deputat de un ministru ? "

- **Argetoianu** : "D-lui n-a priceput o glumă.Între d-lor și mine suntem pe terenul glumelor. **Eu îi ameninț așa, aici, platonice ; d-nealor , în fiecare zi îmi trimit, în scris, amenințări de condamnare la moarte ."**

-**Pătrășcanu** : "**Glumele d-tale de aici, se transformă afară în zeci de ani de pușcărie . (Sgomot, întreruperi)...** fiecare cuvînt care-l spun, trebuie să nască o furie în majorități .Poate că și acesta este un argument pentru care vom fi scoși din Cameră, prin votul dvs."

▣ **Pătrășcanu: contestarea alegerilor (PNT, PP,PNL,PSD)**

[revine la alegerile de la Timiș] nu au putut face propagandă electorală ;

12 comune au fost oprite de la vot, fiindcă erau partizanii lor ;

dar nu vrea să fie ca opoziția fățarnică, care face caz ... pentru că

" **Sunteți doar un inel în lanțul dictaturii fasciste [...]** pentru noi tot una sunteți.

Nici unul din opoziție nu are autoritatea morală să protesteze în contra incidentelor în alegeri ." [Stenograma : Gr.Trancu-Iași se suie la tribună și încearcă să strîngă

mîna oratorului , felicitîndu-l . Mare ilaritate]

D-lor, **nu înțelegem să ne găsim aici nici o clipă cu național-tărăniștii alături, cu un partid fascist** care a trimis la pușcărie zeci de muncitori ,

i-a împușcat și a distrus libertățile muncitorimii .

Cu un **DRIoanițescu, care a decorat cu mîna proprie pe cei care au împușcat**

la Timișoara , nu stăm de vorbă.[...] partid care a venit ieri, în numele unei democrații

și are la activul său **asasinatele din Lupeni și a făcut toate ingerințele din**

1928 ,împotriva noastră ... (**sgomot, întreruperi**) Cine crede că în 1928 noi am avut

alegeri libere, se înșeală enorm (**apaluze la majoritate și PNL, Mare ilaritate**])

Nu putem să permitem ca prin **atitudinea noastră, care este unică**, să dăm autoritate nimănui : nici celor care în mod perfid protestează azi , dar care au făcut **alegerile din 1926, așa cum sunt averescanii** ; nici celor care au făcut **alegeri în 1927, cum sunt liberalii**; pentru că nici o alegere din Țara Românească nu a fost făcută decît împotriva muncitorilor și împotriva noastră. Și **numai prin violență s-au ales întotdeauna toți reprezentanții burgheziei** .[...] (**sgomot, întreruperi**) considerăm ca o mare lipsă de obraz (**sgomot, întreruperi**) **reprezentanții PSD ,cari, în slujba fascismului**, au fost tovarășii teroarei (**sgomot, întreruperi**)naționaliști-țărăniști ieri, iar azi **în slujba dictaturii fasciste** deschise . Încheiu, cerînd **contestarea alegerilor din toată țara**. (**sgomot, întreruperi**) (DAD. MO 4, șed.17 iun.'31)

▣ **Rapoartele Comisiei**

(DAD, MO 6, șed. din 19 iun.'31, p. 214-221)

[LD: **selectiv, pentru date biografice Aladar**]

Imre Aladar

/ A fost amnistiat în 1930

/ Are livret pe numele Imre Aladar , născut în 1898, din Ion și Maria, înmatriculat în 1926 la Reg.21 infanterie , fără vize anuale, fără nr. oficial,care pare "suspect"

/Extract de pe certificatul de naștere (eliberat în 1931, primăria de Galben) , copilul

Olodar Imbrea, , născut la 3 febr.1900, din Maria și Iohan //

Deși afirmase că nu are acte , **în 24 de ore a produs 3 acte** , în care, însă există nepotriviri .**Imre Aladar nu este cetățean român; nu este eligibil** ;

Pătrășcanu: fragmente din frontul fascist

(DAD,MO 6,șed. din 19 iun.1931, p 220)

[LD: **atenție ! trebuie să faci profilul lui Pătrășcanu în acel moment - 1931! - :**

/ **Prețul dogmelor și al indicațiilor Moscovei** ;

/ **Prețul unui internaționalism dogmatic, anti-național**;

/ **Prețul ... provocatorului, a agentului, (așa îl consider eu) ,**

pentru a face vîlvă, a atrage sancțiuni prezentate apoi ca represalii ;

Pătrășcanu / 19 iun.'31

Constată că **dr.Lupu și Trancu-Iași nu iau parte la discuție**, deși la Comisie au susținut că invalidarea este o ilegalitate . "Ne pare bine că nici unul din reprezentanții partidelor de pe aceste bănci **nu vin să-și spună cuvîntul** în această chestiune , pentru că nu vrem să lăsăm nici național-țărăniștilor , nici averescanilor, nici lupiștilor, după cum respingem declarația social -democraților , posibilitatea să apară într-o altă ipostază decît sunt în realitate :**simple fragmente în frontul fascist din România.**"

Pe chestia invalidării s-a făcut un **tîrg între guvern și opoziție**:

ca 2 mandate să meargă la național-țărăniști , iar 3 la guvern .[...]

- **Șeicaru** : "Îți mulțumim că ai dat prilej să se stabilească un acord al tuturor partidelor de ordine , **împotriva elementelor de distrugere ale statului român**"

- **Pătrășcanu** : "Sunt încîntat că am putut să fac acest serviciu [...] și mai ales că pot face **operă de demascare a tuturor partidelor burgheze**. "

- **gral Cantacuzino-Grănicerul** : " Ce-i dați atîta importanță ? Nu mai discutați cu el"

- **Pătrășcanu** : " Dacă cuvintele mele ar fi pentru d.general Cantacuzino, nu ar avea nici o importanță,dar nu sunt pentru dumnealui. Puteți valida sau nu mandatele noastre.Cînd discutați această chestie , a nu vă faceți însă iluzia că **validarea sau invalidarea schimbă cursul luptei de clasă în România**.

- **Mircea Iorga** : "Massa milioanelor de la Moscova "

-**Pătrășcanu** :Noi suntem aici în numele unui **curent cu rădăcini adînci în masse** și validîndu-ne sau invalidîndu-ne ,**nu veți atinge cu o fărîmă acest curent de massă**.

Noi suntem aici , **nu reprezentînd batalioanele de jandarmi** care v-au ales, ci suntem aici în numele a **zeci de mii demuncitori și țărani săraci** [...] Cu această invalidare sau invalidare , **nu veți schimba cu nimic destinul istoric** pe care trebuie să-l urmeze

România în lupta de eliberare a masselor exploatare , pentru **răsturnarea burgheziei și a capitalismului** " [Pus la vot, Camera declară anularea voturilor la Satu Mare : 228

pentru; 11 contra] " Dlor, faptul că **invalidați lista BMT** și faptul că o invalidați **motivînd că Imre Aladar că este** că nu este cetățean român, însemnează cu alte cuvinte că spuneți că, imediat ce Imre Aladar va păși în afară din această incintă, **va fi arestat** și va

fi dus la Siguranță și în interval de 24 de ore va fi **expulzat peste graniță**.

Și eu vă întreb pe dvs. unde are să fie expulzat Imre Aldar , când tata și mama lui Imre Aladar și el însuși, toți sunt născuți în această țară?

- Voci : "La Moscova ! "

Aladar : parlamentul dictaturii fasciste

"La Moscova ! Va să zică recunoașteți că ați invalidat aici ideile noastre ,

iar nu persoana mea. Și aceasta o vom accentua încontinuu.[...] invalidați aici **voturile pe care le-au dat muncitorii**. [...] D.Argetoianu știa tot așa debine , ca și d.Șeicaru, că **social-democrații , socialiștii- fasciști , sunt aliații cei mai strînși ai burgheziei** și că fără de ei, burghezia nu poate guverna cu una cu două .[...] de aceea i-a ajutat să intre în parlament iar d.**Flueraș** , care este **reprezentantul tip al socialismului-fascist în România** , a putut umbla cu automobilul de cinci ori în tot județul , împrăștiind cu brațele, cu lăzile, broșuri și manifeste [...]

-Voce: "Cîntecul lebedei ! "

-Aladar : "Cîntecul lebedei ! Da, dar numai aici. **Eu am spus că sunt sigur că în urma acestui vot am să fiu expulzat din România.**"

-Voce: "Ai mai fost plecat d-ta ! "

- Aladar : "Dar să nu credeți că fiind odată peste graniță, **acest caz n-are să facă puțin praf în lumea muncitorească și internațională , afară de cazul dacă nu voi fi escortat și "scăpat în spate"** , cum se întîmplă la noi, în România.**Cunoașteți dvs.sistemul "**

- Voce :"Prea te crezi interesant !"

- Aladar : "Dvs încercați să smulgeți steagul din mîna stegarului;dar nu uitați că în **spatele nostru , dacă vom cădea, vor veni alții să ridice acest steag, și-l vor duce înainte .Și lupta de clasă în România va dăinui , și în această luptă de clasă muncitorimea va ieși învingătoare .** Eu , plecînd de la această tribună, n-am decît să **strig** , cum a spus și tovarășul Pătrășcanu : **Acest Parlament este parlamentul dictaturii fasciste "**

[Se pune la vot invalidarea listei BMȚ la Bihor : bile albe: 224, bile negre: 3]

Invalidarea comuniștilor în Parlament / 15-19iun.'31

32.)George Grigorovici (PSD), discurs la mesaj, 26 iun.'31

(DAD, MO 10, șed. din 26 iun.'31, p.319- 331)

[LD: xerox.discurs dispersat problematic. Integral la fișier PSD .

Sublinierile, supratitlurile, semnele , îmi aparțin .

Spre deosebire de alți parlamentari, care au recurs la scurte declarații ,

Grigorovici rostește un amplu și eshaustiv discurs]

[.....]

Grigorovici / iun.'31

≡PSD= comunism democrat ; PCR= comunism fascist

"Partidul nostru, **partidul social-democrat** , are , ca mai toate partidele,

ca și cele burgheze, în timpul de față,după război, **un fel de criză**.

Pe oricare partid care există,îl amenință spargerea în două."

Avem PNL 1 și PNL-2 (ilaritate) ; avem PP averescan, care a fost odată

partid,iar astăzi este o rămășiță (ilaritate) ;

avem PNȚ , împărțit în mai multe fracțiuni ;

"Tot așa am pățit-o și noi , **cînd ne-am împărțit într-un partid comunist și într-un partid social democrat** , ieșind de la aceeași origină.

Am stat 8 ani deoparte și am așteptat pînă să se limpezească această luptă înlăuntrul partidului nostru.

Astăzi clarificarea s-a produs și putem să urmăm iarăși drumul pe care l-am lăsat cu 8 ani în urmă, fiindcă nu puteam conduce un partid care avea două curente tactice și două păreri deosebite în ce privește lupta noastră revoluționară.

"Dlor deputați, **noi, social-democrații , suntem de fapt comuniști,**

comuniști după cea mai veche concepție a cuvîntului.

Originile noastre se trag de la "**Manifestul comunist**" din anul 1848 , care și astăzi este

un document minunat și frumos , o declarație aproape utopică pe timpul acela, însă o previziune așa de minunată , că dacă o citești astăzi, vezi clar că această criză care bîntuie Europa întregă , a fost prevăzută în "Manifestul comunist" , lucrat de **Marx** și **Engels** în 1848. Aceasta ne dă nouă tăria."

"Deosebirea dintre comuniști , cum suntem noi,
și între comuniști , cum sunt bolșevicii din Rusia , este clară.

Noi suntem comuniști democrați , ne apropiem în metode de a ajunge la ținta noastră , de metodele aceleași democrații de care se folosește democrația țărănească și oricare partid adevărat democrat burghez,

în timp ce **bolșevicii sunt comuniști fasciști**. Ei ne numesc pe noi social-fasciști ;de fapt , ei sunt comuniști fasciști fiindcă vor să lucreze cu forța minorității , pe care o numesc ei minoritatea conștientă.

Aceeași metodă o au fasciștii din Italia și cam aceeași metodă o are astăzi așa-numita majoritate a guvernului actual **[Iorga !]**

[.....]

Grigorovici / iun.'31

«PSD: stat democrat socialist ;PCR : revoluție permanentă, dictatură

" Dlor deputați, noi **nu suntem prietenii comuniștilor bolșevici**.

Comuniștii bolșevici au o metodă de luptă care nu este a noastră.

Ei vor o **revoluție permanentă**, cu toate că trăim într-un stat democrat , cu drepturi electorale egale, și se pot impune reforme care ne duc spre o evoluție lentă și normală.

"Noi, din această cauză, cu cîștigarea democrației , nu avem nici o pricină să pornim la revoluție sîngeroasă. Concepția asta poate s-o aibă rusul, pentru că rusul a trecut de la țarism , deadreptul, sărind peste toate etapele de evoluție,și numai printr-o revoluție, la conducerea socialistă.

Noi nu avem fazele acestea.Noii am trecut mai departe și am ajuns la democrație , care este baza evoluției socialiste.**Socialismul nu sare dintr-o dată, ci trece prin democrație**.Democrația este pentru noi zăgazul cel mai sfînt și cel mai bun , însă ea trebuie să fie respectată pentru a ajunge în mod pașnic la acele mari reforme **care ne duc la un stat social și democrat.**" (aplauze la PSD)

" Mai departe, **comunismul bolșevic** se deosebește , prin faptul că **nu vrea să recunoască lupta așa cum ea se desfășoară în întreaga Europă**, pe cîtă vreme noi așteptăm pînă ce capitalismul își face datoria completă.

«Binefacerile capitalismului

"Noi suntem de părere că **sistemul capitalist** , așa de păcătos cum este el, totuși **este un sistem mare și minunat**. Eu nu am văzut altul mai minunat . Este minunat în exploatarea care o face , ceea ce este adevărat (**ilaritate la PSD**) însă este **minunat și în concepțiile sale culturale, științifice și artistice** , astfel că noi, **deocamdată, nu am văzut o altă lume mai mare și mai mîndră decît lumea aceasta de astăzi , burghezo-capitalistă**.

"Noi mai știm că **sistemul capitalist, nemilos**, de exploatare a individului, face din om un luptător, un om sîrguincios, un om muncitor, dar și un om socialist , care înțelege sub presiunea acestui capitalism exploatare, ce este unirea fratelui cu frate , ce este organizația, ce este lupta de clasă, ce este, în sfîrșit, izbînda mare contra acestui capitalism nemilos (**aplauze la PSD**)

"**Noi am vrea să vedem popoare luptătoare pentru idealul socialist**, deabia atunci , după ce au trecut prin focul nemilos capitalist, căci de abia atunci popoarele sunt pregătite pentru edificiul marelui viitor "

[.....]

«Steagul roșu : soc-dem. europeană !

" Pe vremea cînd a venit la putere ,**[1931]** și era încîntat că a ajuns acolo unde a vrut să ajungă, atîta timp îndelungat ,**d.Iorga a declarat că ne-ar primi și pe noi toți pe lista d-sale, dacă am avea în mîină steagul tricolor, și nu steagul roșu**.

Poporul din Bucovina a botezat atunci partidul acesta al Uniunii Naționale , partidul Curcanului care se teme de culoarea roșie " .]

" Noi nu vedem în steagul acesta roșu nici un pericol.

Steagul roșu este semnul nostru de partid.Așa este obiceiul la noi.Semnul acesta de

partid este **semnul d-lui prim-ministru al Angliei, Macdonald, este semnul lui Vandervelde, este și semnul lui Masaryk**, care și el este socialist , deși altfel, etc, nu așa cum suntem noi; este **semnul partidelor social-democrate din Elveția**, din **Scandinavia, din Germania**, din toate statele la ușa cărora batem așa de des când e vorba de un împrumut, când e vorba de un tratat comercial, sau alte dureri pe care le avem noi, țară mică, așezată la mijloc, între Rusia Bolșevică și Europa, care , mâine-poimîine va deveni social-democrată , **pentru că social-democrația e pe cale să vină la putere pretutindeni în Europa de Vest "**

Grigorovici / iun.'31

33.)Traian Alexandrescu (independent, raportor la Mesaj , Senat) , 21 iul.'31

(DS, MO 11, șed. din 1 iul.'31, pp. 224- 229)

[LD : se prezintă ca **om care a stat departe de luptele de partide** , căruia **politica i-a fost " total indiferentă "**. Este avocat .Dar , deloc întâmplător ales raportor la Mesaj în Senat,face un **rechizitoriu vitriolant** regimului partidist constituțional.

Alegerea lui Alexandrescu ca raportor în Senat , la fel ca a lui Ottulescu în Cameră, este o dovadă ideatică a **intențiilor lui Iorga** de a intimida-anihila acțiunea partidelor , de a distruge sistemul pluripartidist existent .

senator Alexandrescu / iul.'31

▣ **Moravuri politice.**

▣ **Rivalități, dușmăni, calomni .**

Nu vrea să facă un discurs, ci vrea să dea frînturi din sufletul îndurerat al unui român, în calitate de simplu cetățean, investit provizoriu cu calitatea de senator.

"Nimic nu poate fi mai **deprimant** decît această **lipsă de unitate sufletească !**

Ce disensiuni, ce dușmăni ireductibile, pot despărți , în chip atît de profund, **pe fiii aceleași țări ?** În haosul și îngrijorarea , ce a cuprins astăzi toate spiritele , **nu se poate găsi oare , o formulă de apropiere și de concordie ?**

Pe cîmpurile sîngeroase de luptă, unde națiuni vrăjmașe își dispută drepturi esențiale , sau își lichidează uri și nepotriviri adînci de rasă, devenite organice , **intervine , din cînd în cînd, cite un armistițiu.**

" **Nu este cu putință** , ca fiii aceleași Patrii , **să-și acorde această clipă de răgaz** căreia îi va urma **o îndulcire a relațiilor și o contopire a forțelor** în serviciul idealului superior de reconstrucție și normalizare ? " [.....]

▣ **Pericolul comunist**

"**Nu vi se opresc bătăile inimii și nu vă îngheață sîngele în vine** cînd zăriți că **se profilează , de acolo** , dintr-o anumite parte a cerului european, **[Pericolul comunist.] silueta roșie** care a început să-și arunce deja **umbra sinistră asupra statelor ? Nu intuesc partidele marele pericol ? "**

Tr.Alexandrescu / iul.'31

34.) M.Manoilescu ("migrator" , ex-PNT, ex- PP; ministru la Comerț și industrie)

discurs concluziv la Senat, 1 iul.'31 . (DS, MO 11, șed. 1 iul.'31, pp 230- 237)

[LD: opinia mea este că **asocierea numelui lui Manoilescu** la denumirea guvernului Iorga **ar fi mai potrivită**. În primul rînd, ca ,pe atunci, **principal pion al regelui Carol** ; apoi, în ipostaza de **unic păstrător de portofoliu** în guvernul precedent și prezent ; ca **doctrinar al parlamentului corporatist și al unor teorii economice** originale. Faptul că Argetoianu a fost apelativul adăugat , ține mai mult de culisele guvernării]

[.....]

Manoilescu / iul.'31

▣ **Partidele în ierarhia politică**

" **Partidele** au incontestabil **rostul lor** , nu atît cum îl definește litera Constituției ,

cît cum l-a definit istoria. Nu este vorba atît de obligațiuni constituționale , cît de **anumite funcțiuni organice** necesare , pe care partidele le împlinesc în viața țării : **funcțiunea de educație și de lămurire** a opiniei publice ;[.....]

▣ Vremuri seminormale : comunismul, fascismul

Vremurile pe care le trăim noi , **nu sunt vremuri normale.**

Nu sunt nici vremuri anormale, în înțelesul absolut al vremurilor de război.

Sunt , însă, trebuie să o recunoaștem , **atunci cînd privim și la răsărit**

[**pericolul comunst!**] ,dar chiar și la **unele transformări** pe care să se producă **în apus**,

[**pericolul fascist?**] **sunt vremuri seminormale .[!!!]**

Și atunci, în aceste vremuri seminormale , **este potrivit , este indicat ,**

ca **să se atenueze :** ceea ce este **prea ascuțit , prea aspru ,**

în viața de partide și în luptele de partid.

Acesta este singurul nostru gînd pe care îl supunem cu curaj și sincer în fața țării

și în fața dvs. **Cere acest lucru necesitatea națională** și, într-un anume sens,

o cere decența." (p. 233)

Manoilescu / iun.'31

35.) Nicolae Iorga , discurs concluziv, dezbaterile la Mesaj, 2 iul.1931

(prim-ministru, ministrul Instrucțiunii publice și culte)

(DAD, MO.16, șed.din 2 iul.'31, pp 459- 464)

[LD : Discurs integral xeroxat .În computer, integral la **fișier PND .**

Iorga este , ca totdeauna. Mai puțin transpare ipostaza de prim-ministru.

Despre guvernul pe care-l conduce, despre programul de guvernare, nu spune mai nimic.

Ca opozant, altă dată, spunea mult mai multe.

România patriarhală- este esența doctrinei expuse.

Este - deși nu o spune explicit - exponent nostalgic al **conservatorismului ,**

cu nuanțe personale , originale, istoriciste, morale.]

Iorga / iul.'31

▣ Propaganda comunistă - ignoranța alegătorilor

La propunerea lui Titulescu, **Iorga** a mers la **Maniu** ca să-l convingă **să accepte**

să pună la dispoziție **Parlamentul , pentru ca să nu fie noi alegeri ... [.....]**

"**Da**, d-lor, eu **m-am luptat multă vreme ca să păstrez Parlamentul** care a precedat pe

acesta, și vă pot spune **foarte simplu** , și tot atît de **sincer** cum v-am făgăduit de la

început, de ce țineam la aceasta .**Mie îmi era frică de situația țării** , în ce privește

anumite propagande cari ne-au trimis pe deputații comuniști ,

de cari **am scăpat numai grație faptului că lista lor nu avea o valoare legală."**

" Eu totdeauna , în douăzeci de ani , și , mai ales, după război, de cîte ori am fost

consultat de vreo unul din Suveranii pe care am avut onoarea de a-i servi, cu mijloacele

mele modeste, **am stăruit să nu se recurgă la alegeri noi, fiindcă eu cred** - aceasta

este convingerea unui om care își cunoaște bine țara - că **o să treacă încă multă apă pe**

toate rîurile țării ,pînă ce alegătorul va ști ce face ! " (**apaluze la majorități**)

"Prin urmare, **în loc să ațîțe suferințe**, în loc să măgulesc prejudecăți,

în loc să întrebunțez sau să văd întrebunțîndu-se cele două mijloace obișnuite la noi ,

presiunea, care este rea, ori **înșelarea conștiinței oamenilor cu neadevăruri,**

care este mai rea decît orice presiune (**apaluze la majorități**) mai bine să rămînă

orice Parlamnet , cum este. " **Dar d.Maniu a refuzat [.....]** (p. 461)

N.Iorga / iul.'31

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară, nov'31-apr.'32

36.) CASpulber ("Liga Vlad Tepeș ") , discurs la mesaj, 24 nov.'31

(DAD, MO 6, șed. din 24 nov.'32, p. 74-76)

▣ Comuniștii : lupta de clasă ; intervenționism maxim

/ **P.Consrvator** admite clasele sociale , prin **cooperăție și armonie** , nu ca socialiștii care o admit ca "**luptă de clasă**" , formulă ipocrită care "tinde a **distruge celelalte clase** " , pentru a ajunge la "**dictatura unei singure clasei, a proletariatului** "

/ **P,Conservator** este pentru un **minim intervenționism** al statului între clase, și nu ca "**intervenționismul maxim** " , practicat de bolșevici în URSS, și **profesat de partidele comuniste.**

Spulber / nov.'31

37.) Victor Iamandi (PNL) , discurs la mesaj, 25 nov.'31

(DAD, MO 7, ședința din 25 nov.'31, p. 93- 102)

[LD : text integral xerox. Lipsesc citeva fraze de inceput . Supratitlurile, colorările , parantezele, îmi aparțin. Discurs dispersat problematic la fișierele respective . Metodic, fără menajamente , spulberă opera de **guvernare cu "tehnicienii "** ; face pentru **Iorga și Argetoianu** portrete politico-morale zdrobitoare; pledează , cu argumente imbatabile , pentru **guvernarea democratică, partidistă** ; izbutește un **discurs opozant antologic.** Este remarcabilă argumentația lui pentru **a reșeza PNL în adevărata lumină** , imagine îndelung falsificată, maculată ,în **continua campanie antiliberală** dusă de **adversari, fie ei averescani, cuziști, național-țărăniști, Iorga și alții ...**

LD: Fără a rosti vreodată explicit cuvintele "**PCR**" , "**comuniști**", "**bolșevici**" , toată pledoaria lui privind necesitatea intervenționismului de stat în reglementarea stărilor conflictuale din societate , ... **aluziile îi vizează.]**

/ Argumentează **necesitatea deplasării politicii economice -sociale** a statului , **spre stînga**, pentru **evitarea stărilor revoluționare, convulsiilor social -politice** ; / Recomandă "acomodarea", "adaptarea" la realitățile europene, pîrînd să se refere , în egală măsură, la "**mișcările socialiste extremiste**" de "**stînga**" [comuniștii ?] și "**dreapta**" [fasciștii? Hitleriștii ?]

▣ Influența doctrinei socialiste .

Iamandi: "**Nu credem în valoarea doctrinelor integrale** și nu ne facem iluzii ca **programele alcătuite a priori** pot aduce acel maximum de sine pe care-l dorim cu toții. Suntem însă datori **să recunoaștem că democratizarea statelor moderne s-a făcut și sub impulsul acțiunii socialismului.**

"**Socialismul** , desbrăcat de exagerările doctrinare , și mai ales de metodele de realizare practică pe care le preconizează , **a izbutit** , indiferent, **să determine reforme de însemnătate deosebită** , care au dus la **modificarea însăși a structurii sociale de astăzi.**

"Nu trebuie să uităm că **dacă prevederile extremiste ale socialismului revoluționar nu s-au putut îndeplini** - în schimb, sub auspiciile regimului democratic, **s-a înfăptuit treptat o operă de legiferare** , care a ținut socoteală de realități , de **zecile de milioane de muncitori care revendicau și ei un drept în viața politică și în cea socială.**

" **Opt ore de lucru pe zi, participarea la beneficii , contractul colectiv de muncă, asistența socială , impozitul pe venit și altele** alte transformări impuse de evoluție -

constituie , orice s-ar spune, **un mare pas înainte** , de pe urma căruia nenumărate **anomalii și inechități au fost înlăturate sau atenuate.**" (p. 100)

▣ PNL: Stînga democratică burgheză.

Iamandi: "**Formula** în care îmi îngădui să sintetizez acest imperativ al zilelor de **astăzi** , care ne poate cere chiar sacrificii , este : **spre stînga.**

Spre stînga democratică și burgheză ,căci numai astfel se va putea înfăptui acel **echilibru social**, fără de care nu e posibil **să se meargă înainte.**"

" **Partidul național-liberal** se găsește în această privință **pe linia tradițiilor sale.**
La 1917, cînd am introdus în Constituție **exproprierea** ,
 am realizat **o revoluție pașnică** , dar **proprietatea a căpătat un caracter social.**
 Aș putea să amintesc că la **1900** ,au intrat în partidul liberal **foștii socialiști** ,
 numiți apoi **generoși.**

ACCuza : " l-a numit Dimitrie Sturdza "

lamandi : " **Acei socialiști** care au intrat în partidul liberal , la 1900,
 au fost **elementele pe care s-a sprijinit Ion Brătianu**
în pregătirea treptată și sistematică a celor două mari reforme,
a exproprierii și a votului uniersal.

Dacă **Ion Brătianu** , în acțiunea lui, **a ținut socoteală de cadrele vechi** ale partidului,
 de acei **care reprezentau biruința concepțiunilor burgheze** în viața de stat a României
 , **el s-a sprijinit** însă și **pe ideile înaintate ale generațiunii aceleia de gînditori**
 și oameni de bună credință ,

cari o constituiau **frații Radovici , George Diamandi , Morțun și dlor,**
 trebuie să o spunem , recunoscînd și acordînd fiecăruia meritele reale pe care le are,
și d. Stere , fiindcă **a avut un rol însemnat în partidul liberal în această direcție.**

Aceștia, împreună cu Ion Brătianu, au pregătit reformele ,
care au dat baza democratică a României de astăzi."

lamandi / nov.'31

38.) CZCodreanu ("Gruparea CZC") discurs la mesaj, 3 dec.'31

(DAD, MO 14, șed. din 13 dec.'31, p. 304)

[**Fără a se declara explicit "anticomunist" sau " antibolșevic "** , vorbind în numele unei
 generații care : **nu este fără Dumnezeu, "nu este imorală "** , **nu este republicană, nu**
este antimonarhică și este ... "antisemită " în sens "naționalist" .]

▣ Partidele democratice vor muri

/ Afirmă că în Europa s-au întărit **partidele de extremă - dreapta , stînga -** și că,
 pînă la urmă, **una din ele va învinge**, iar **partidele democratice vor muri .**

▣ Soarele răsare nu la Moscova , ci la Roma !

/ În ce privea gruparea , mișcarea, generația , în numele căroră vorbea, el spune:
" suntem între aceia care credem că soarele nu răsare la Moscova, ci la Roma! "
 CZCodreanu / 3 dec.'31

39) N.lorga (prim-ministru) , intervenție , dezbateri mesaj, 3 dec.'31.

(DAD, MO 14, șed. din 3 dec.'31, p. 301)

"L'Humanite" - singurul ziar francez care atacă guvernul lorga

Pentru a arăta încrederea francezilor în guvernul său, el dă o suită de mărturii, din
 Franța : "... **nici un singur ziar francez nu a arătat neîncredere** în guvernul pe care
 am onoarea să-l conduc.Nici un singur ziar francez ! (aplauze)

Uitasem pe unul , ziarul **comunist, acela ,da !"**

lorga / 3 dec.'31

40.) **Congresul V al P.C.din România , lîngă Moscova, 3-24 dec.'31**

(Arhiva CC al PCR, arhiva ISISP, "Scînteia " etc etc.)

(Arhiva CC al PCR, fond 1, mapa 330/ 1931)

[LD: **atenție! am dat masiv din acest congres la cap.Guvernul lorga .Vezi să nu se**
repete .Hotărăște unde și ce dai !]

[LD : pentru a "salva" , cît de cît, prestigiul partidului, istoriografia comunistă a încercat să

prezintă **Congresul al V-lea PCR** ca avînd și unele "merite" .

În realitate , acest congres nu s-a deosebit de celelalte, dimpotrivă, prin **accentul** pus pe **rezolvarea "leninistă" a problemei naționale** - cu dreptul la **autodeterminare pînă la despărțire de statul român** a naționalităților - este o dovadă peremptorie a **rolului antinațional asumat de PCR** .

Promovarea unui **pseudo- revizionism de tip bolșevic** (care nu urmărea nici reîntoarcerea Transilvaniei la Ungaria, nici a Dobrogei la Bulgaria)ci ascundea, în fond , **tendențele imperialiste sovietice** , care vizau - în perspectiva revoluției mondiale sau în conjuncturi favorabile - **expansiunea în Europa sud-estică** ,

fie sub forma unei **Republici Federative Balcanice**,

fie a uneia în care să fie încorporate **teritoriile din România , Polonia și Ungaria ...**

care urmau să fie **încorporate în URSS** .

Astfel se explică și toate aparentele biblîfeli, și schimbarea lozincilor de la o etapă la alta, și îndcațiile contradictorii către PC din țările vizate, și , la un moment dat, lichidarea "garniturilor " de care s-a folosit .

Participanții la congresul V al PCR , au constituit o asemenea "garnitură"]

▫Delegații la congres

/ Din cei **38 de delegați** (24 cu drept de vot deliberativ , 14 cu drept de vot consultativ) , fie reprezentanți ai Kominternului, fie din PC din URSS, Ucraina , Polonia, Ungaria, Bulgaria, Țările Baltice, Finlanda , ș.a.fie ai P.C . din România.

Sovieticul Manuilski, bulgarul Dimitrov, maghiarul Béla Kuhn ("Schlosser") , polonezul Al.Danieluc- Ștefanschi ("Gorn")

Din România , reprezentînd provinciile sau organizațiile , printre alții : recentii invalidați de Parlamentul român, **Lucrețiu Pătrășcanu** ("Mihalcea"-București) și **Imre Aladar** (" Aurel" -organizații de masă) .

Mai participă : El.Filipovici ("Smaranda" - secretariat CC) , Mihai Țopa ("Artur") ,

Eug. Iacobovici ("Vifor"-secretariat CC) , Alex.Iliescu ("Ignat" , București) ,

Bela Brainer ("Ghiță" -Transilvania) , Emil Halițchi ("Braun" - Bucovina) ,

Petre Borilă ("Radu " - Dobrogea) , Petre Gheorghe ("Mihai" -Dobrogea) , ș.a.

Statistică kominternistă :

- Cei 24 delegați, aveau (la un loc) un "stagiul" de 19 ani și 4 luni de închisoare , și 60 zile de greva foamei / per om .
- După origina etnică erau : 10 români (1 evreu) , 8 unguri (4 evrei) , 2 bulgari, 3 ucraineni, 1 evreu .

După studii : școală superioară -2, școală secundară -2 , școală primară - 20 .

Eugen Iacobovici ("Vifor") - Cuvînt de deschidere :

Iacobovici : " După **conducerea oportunistă înlăturată la Congresul IV**, partidul a luat un oarecare avînt, a făcut un pas înainte .

Partidul a luptat contra opoziției Doreanu, a grupei Margulies" *

[* Făcînd parte din conducerea BMT, **nu au inclus în programele electorale din 1926-1929 , lozinca autodeterminării pînă la despărțirea de statul român a unor provincii românești**]

Iacobovici : " Conducerea aleasă n-a fost în stare să țină linia dată de Congresul al 4-lea. Din această cauză a izbucnit **lupta fracționistă fără de principii**, care în fața evenimentelor mari - pregătirea atacului contra URSS - au paralizat partidul .

Aceste lupte criminale **s-au lichidat cu ajutorul Cominternului**. " **

[** Congresul VI al Internaționalei Comuniste (vara 1928) fixase ca sarcină primordială a tuturor partidelor comuniste , lupta împotriva pregătirilor febrile a țărilor imperialiste în vederea dezlănțuirii unui război antisovietic.

Datorită vecinătății cu URSS, România și Polonia erau considerate avanpostul imperialismului mondial , în dezlănțuirea acestui război.]

Iacobovici : " Trebuie să amintim pe trădătorii care, părăsind linia noastră, au trecut în lagărul dușman -Marian, Ghempet, Cristescu " ***

[*** Încă din 1924, în PCR au apărut puncte de vedere divergente privind reorganizarea partidului pe baze ilegale, poziția față de evoluția situației din România, care au dus la demisia sau excluderi din partid a unor militanți.

Ca secretar general al PCR, Gh.Cristescu s-a opus lozincii "autodeterminării", a susținut ca BMȚ să participe la alegeri, împreună cu opoziția, pentru democratizarea vieții politice. El a fost taxat "lichidatorist" și exclus din CCși partid, la 25 iun.'26. De altfel, și alți comuniști, aleși în conducere la Congresul III, îndepărtați la Congresul IV ca Elek Koblos, David Fabian, Izo Ițcovici ("Albinescu") - care se aflau în emigrație în URSS și deveniseră membri ai PCUS - fuseseră sancționați pentru abateri similare.]

Iacobovici : " Organizațiile național-revoluționare din Basarabia și Dobrogea **** s-au transformat în **organizații de multe ori mai sectariste** decât partidul; baza lor organizatorică de grup de 3 și 5, dovedesc că ele nu sunt organizații care să conducă masele națiunilor oprimate, **nu pot duce lupta contra imperialismului român**. Toate acestea contribuie la această situație de izolare a partidului de masse."

[**** "**Uniunea revoluționară a țăranilor din Basarabia**" (1924-1935) a desfășurat activitate ilegală, în sudul și centrul Basarabiei, aflându-se sub conducerea unor organizații din afara granițelor României, fiind orientată în direcția aplicării lozincii de "**autodeterminare, pînă la despărțire, de statul român**".

"**Vîzvolenia**" (Eliberarea), a luat ființă în 1929, din **aripile de stînga ale PȚD Ucrainean**

și PSDUcrainean, din Bucovina, avînd aceleași sarcini și lozinci, înrîndul ucrainenilor.

"**Organizația revoluționară Dobrogeană**" (D.R.O.), organizație naționalistă bulgărească înființată în 1878. După primul război mondial, s-a scindat în **V.D.R.O.** ("comitajii", naționaliști bulgari care acționau în Dobrogea, pentru recuperarea Cadrilaterului) și **D.R.O., care a activat între 1925-1940, condusă direct de PCBulgar și Komintern**, avînd drept țel autodeterminarea întregii Dobrogii, proclamarea unei **Republici autonome independente**, care să intre în componența preconizatei **Republici Federative Balcanice**, care urma să se alipească URSS.]

#Alexander Danieluk-Ștefanski ("Gorn")

" De pildă, organizația de partid din Basarabia cuprinde peste 300 de membrii, iar Uniunea Țăranilor Revoluționari, aproximativ 200.

Organizația de partid dobrogeană (fără comsomol) - peste 200, iar DRO -ceva mai puțin de 600.

Situația este ceva mai bună la "Vîzvolenie", în Bucovina"

Dori Goldstein ("Pavel")

" Eu, de la Congresul IV pînă la ivirea luptei fracționiste am fost în conducerea partidului.[...] În ce privește cauza care a dus la spargerea partidului, în privința divergențelor noastre, noi am început să arătăm divergențele noastre <principiale > între aceste două grupe.[...] În acest timp, cînd noi făceam așa o largă <autocritică >, au trecut evenimente ca 1 Mai *, 10 Mai, venirea lui Carol, un șir de lupte economice, :) și noi nu am luat nici o atitudine." [...]

[* Dori Goldstein a povestit cum, grupul fracționist Luximin (din care făcea și el parte) a dus o activitate intensă în organizațiile din București, Basarabia, Transilvania, pentru a le "sparge" și a le atrage de partea sa.

La Chișinău, spre ex, timp de două săptămîni, și-au concentrat toate forțele, Lămurind pe fiecare membru. Dar, rezultatul a fost că, la 1 Mai, organizațiile împărțite în două tabere, s-au bătut între ele, în loc să se bată cu poliția !]

Goldstein: " Cercetînd cauzele luptelor fracționiste, trebuie să recunoaștem că inițiatorii și conducătorii acestor fracțiuni, în marea lor majoritate, erau elemente străine proletariului. Lupta fracționistă fără de principii Barbu-Luximin a fost inițiată de elemente mic burgheze.[...] care, la lichidarea ei, în organizațiile din București și Chișinău,

compuse în mare majoritate din elemente mic-burgheze, care au jucat un rol mare în mișcare, prin activitatea lor gălăgioasă , au opus rezistența cea mai mare "

Ecaterina Arbore ("Zamfirescu ")

" [...] tovarășa raportoare [El.Filipovici] n-a insistat [...] asupra rolului și formelor de : **activitate ale social-fasciștilor [PSD] în rîndurile muncitorimii** și mai ales asupra rolului lor în **pregătirea războiului contra Uniunii Sovietice**, mai ales în pregătirea ideologică a maselor, în care ei au fost , nu numai ajutorii burgheziei, dar chiar inițiatorii răspîndirii a tot felul de calomnii împotriva dictaturii proletare."

▣ Raportul privind situația organizatorică a PCR (Eug.Iacobovici)

"Partidul are aproape **97 de celule de stradă, 77 celule la sate și numai 41 celule de întreprinderi**. [Total 215 celule] Pînă astăzi, nu avem încă organizații de partid consolidate în centrul industrial în Vechiul Regat (Valea Prahovei), n-avem organizație în valea Trotușului (Bacău,Buhuși) [...]

Organizația principală de bază , în întreaga Internațională Comunistă, în toate partidele comuniste, și în partidul român, este fixată **celula de întreprindere**. [...] Aici este slăbiciunea partidului nostru că noi pierdem timpul cu crearea celulelor de stradă.[...] Trebuie spus că **PCR este un partid al naționalităților asupraite** , pentru că ceea ce avem, este **în provinciile noi**, și cel mai slab este acolo unde partidul trebuie să fie cel mai tare, în Vechiul Regat. " *

[* Referindu-se la această autocritică, **Bela Kun** ("Schlosser")dădea următoarea indicație : "Lenin a spus că **celula de fabrică și uzină este temelia construcției** de partid. Acolo este **desișul în care ne putem ascunde de poliție** și unde putem activa. **Împăciunitorismul este o boală grea** , iar **fabrica este un sanatoriu în care putem să-i vindecăm pe tovarășii români** "]

Iacobovici : "Celor care nu le place să stea în țară , pleacă în străinătate, intră în **partidul rus sau alte partide comuniste, și partidul nostru aprobă acest lucru**. Avem sute de elemente care au dezertat din **Basarabia** și care sunt **membri partidului comunist rus, german, etc.**pe bază că înainte el , înainte, a fost membru la partidului comunist din România. Și s-a creat o situație că **în emigrație s-a format un al doilea partid, contra partidului din țară** , (cazul Balthazar] , iar pe de altă parte, elementele bune , care au trebuit să plece în emigrație, au fost neglijate de partid. **Avem zeci de tovi în Uniunea Sovietică, în Franța, Germania, etc.**"

Alexandru Ștefanski ("Gorn")

" Am arătat încă la începutul cuvîntării mele ,că **partidul nostru din România este puțin numeros**, dar, ceea ce este mai important, că **nucleul său proletar este foarte slab** printre proletariatul român din marea industrie. [...] Cu cît este mai slab nucleul proletar în partid, cu atît este **mai mare rolul elementelor neproletare** , cu cît este mai puternică **presiunea stihiei mic-burgheze** din afară, așa cum se întîmplă în România, cu atît mai lipsită de principii este **lupta fracționistă** , cu atît mai monstruoase sînt formele pe care le îmbracă ea."

▣ Rezoluția politică a congresului

/Atacul principal : PNT, PT-Lupu, PTD-Stere , LANC , G de F .

" Atacul principal al partidului trebuie să fie îndreptat , înainte de toate , contra Partidului Național Țărănesc, ca dușmanul cel mai puternic și periculos la țară, și , în special , așa-zisei aripi de stînga (steriști, lupiști) , precum și împotriva organizațiilor fasciste (cuziști, garda de fier) care în ultimul timp, pătrund tot mai mult la sate , și contra social-fasciștilor. "

Mihai Topa ("Artur") : Raportul în problema națională

"Dacă trecem în relief rezoluția **Congresului al II-lea și al III-lea** , vedem că , cu toată situația favorabilă obiectivă , în perioada când mișcarea național-revoluționară încă era în fierbere, când erau **frecături nu numai între masele trudite ale națiunilor asuprite și ocupanți** , dar chiar și **între burghezia națională** [ardeleni , basarabeni, bucovineni] și cea română , **Congresul al II-lea** , cu toate că s-a ținut cu 2 ani după Rezoluția Cominternului pe chestia națională, a subapreciat aceste mișcări scoțind niște rezoluții neclare, spunînd că **chestia națională va fi rezolvată după revoluție și în unire cu Federația Republicii Balcanice**.

" Această poziție a Congresului al II-lea ne dă cea mai crasă **dovadă luxemburghism** , de subapreciere a acestei forțe motrice a revoluției.

Mai subliniez că **Congresul al II-lea n-a pomenit nimic de ocuparea silită a teritoriilor subjugate** , dînd în mod indirect **aprobarea lui la ocuparea provinciilor de către imperialismul român**.

" Dar nici **Congresul al III-lea** a partidului **nu a lansat lozinca care să aibă ceva comun cu punerea chestiunii naționale** , dînd în loc de **< autodeterminare pînă la despărțire >** lozinci "practice" , ca **< egalitatea națiunilor >** , care ne dovedește cît de **străpuns social-democraticește era partidul nostru**.

"Deabia la **al IV - lea Congres [1928]** **s-a pus adevărata linie în chestia națională** , lansînd **lozinca principială < autodeterminarea popoarelor pînă la despărțire >** , făcînd o cotitură enormă pe drumul ideologic al partidului , fiindcă , practic, partidul încă nu s-a pus pe această linie . De ce ? Fiindcă **partidul nu a dus campania largă și neîntreruptă de lămurire a acestei lozinci** , a importanței ei, a importanței mișcării naționale de eliberare, pentru lupta clasei muncitoare împotriva capitalismului , nici în Vechiul Regat, nici în provinciile ocupate.[...]

▣ Sarcinile PCR în " problema națională "

" Noi trebuie să clarificăm în partid **locul și însemnătatea mișcării național-revoluționare** , în planul nostru strategic general .

[...]Aceasta înseamnă că **mișcarea național-revoluționară din România**, care **a cuprins milioane de oameni ai națiunilor asuprite**, este una din forțele motrice ale revoluției burghezo-democratice , ce vine.

[...] Trebuie să punem **lozinca leninistă de autodeterminare pînă la despărțire** , **fără adăugiri și tăieri**.Noi trebuie să lămurim că această lozincă însemnează :

- a) **lupta contra ocupației române** .
- b.) **autodeterminarea liberă și nestingherită a națiunii asuprite în privința existenței sale de stat**.
- c.) să lichidăm subaprecierea muncii în organizațiile și mișcările național-revoluționare

Lucrețiu Pătrășcanu ("Mihalcea")

/Alegerile din 1931

" În Timișoara n-am avut nici o legătură cu membrii de partid , căci nu a existat celulă de partid în Timișoara .[...] **La Tîrgu Mureș am plecat pentru a împiedica candidatura lui Dan** . Dar toții de acolo l-au susținut.Eu nu am avut altă propunere .[...] **Trebuie să demascăm tendințele imperialismului român și tactica colonizărilor** și trebuie să legăm lupta muncitorimii pentru revendicările ei în chestiunea națională - **autodeterminarea pînă la despărțirea de stat și cu cerințele maselor țărănești** [...] **În 1931, în timpul alegerilor, 40 de tovi din București** , adică tot activul Blocului , **au fost împotriva parolei autodeterminării pînă la despărțirea de stat."**

Béla Kun (Komintern)

" **Noi trebuie să punem problema autonomiei** , după lozinca noastră de bază **a autodeterminării** .Acestei lozinci nu trebuie să i se opună lozinci parțiale , ci trebuie să se formuleze și aceste revendicări, iar pe această bază să fie mobilizate masele largi , arătîndu-se în același timp că **rezolvarea definitivă a problemei**

naționale , va fi numai rezolvarea sovietică. "

Gheorghii Dimitrov (Komintern)

" După război, înde cursul unui șir de ani , nu am văzut ca **proletariatul națiunii dominante din România să fie mobilizat împotriva ocupării unor regiuni străine , împotriva asupririi popoarelor din Dobrogea, Basarabia , Bucovina , Transilvania.** A fost numai o singură demonstrație în timpul Conferinței de la Viena .

Noi am îngăduit ca șovinismul român să se întărească în rîndul proletariatului .[...]

Un alt fapt : în decursul unui șir de ani , **PCR nu a ținut o legătură sistematică cu organizațiile din regiunile ocupate .**Existau **comuniști izolați în Basarabia , în Dobrogea** etc.dar ei se simțeau slabi ca membri ai PCR. Ei erau izolați .

În Basarabia , în Dobrogea, au fost create **organizații revoluționare .**

Trebuie să spunem însă că ele **n-au fost create din inițiativa partidului**

și sub conducerea lui, ci au fost create chiar împotriva conducerii oportuniste a partidului.

Din această cauză, s-a ajuns la o înstrăinare a acestor organizații ,

la substituirea partidului de către aceste organizații revoluționare .

SRK [țărani rev.din Basarabia] înlocuiește partidul , de asemenea și **DRO.**

În felul acesta , **n-am avut nici partid adevărat , nici organizație național-revoluționară în Basarabia și Dobrogea."**

▣ Rezoluția în problema Națională

"**Partidul Comunist din România este unicul partid care luptă pentru adevărata eliberare națională.**Lozincă principală a partidului , care mobilizează masele populare cele mai largi ,este **lozincă leninistă** de luptă petru **dreptul națiunilor asuprite la autodeterminare pînă la despărțire de statul român.**

Partidul trebuie să explice masei că lozincă autodeterminării pînă la despărțire înseamnă :

a) lupta hotărîtă , sistematică, **contra imperialismului român , contra ocupației, contra tuturor formelor de asuprire națională.**

b) că introducerea în viață a acestei lozinci în împrejurările de acum, este posibilă numai pe calea **luptei comune a popoarelor asuprite,** împreună cu proletariatul și masele muncitoare din toată România, sub **hegemonia proletariatului,** și sub **conducerea Partidului Comunist ,** prin doborîrea dictaturii burghezo-moșierești." [....]

Elena Filipovici ("Smaranda ")

/ Lozincile fundamentale ale Congresului V :

" Congresul al V-lea dă linia justă și 5 lozinci fundamentale:

- **contra dictaturii fasciste ;**
- **ziua de 8 ore ;**
- **pămînt țărănilor ;**
- **autodeterminare pînă la despărțire ;**
- **apărarea URSS .**

Aceste lozinci trebuie să fie pentru noi **farul de luptă,** care să ne învețe că lupta de zi cu zi s-o transformăm într-o luptă la o treaptă superioară pentru cucerirea puterii , desăvîrșind revoluția burghezo-democratică."

▣ Conducerea aleasă la Congresul V

Secretar general : **Alexandru Ștefanski -Gorn** (activist Komintern, membru al PCPolonez)

CC al PCR : Béla Brainer, Elena Filipovici, Nicolae Goldberger, Emil Halilițchi, Eug.Iacobovici, Vanda Nicolski, Lucrețiu Pătrășcanu, Gh.Popescu.

Biroul politic (cu sediul la Berlin) : Al.Danieliuc-Ștefanski, Elena Filipovici, Eugen Iacobovici, Emil Halițchi, Vanda Nicolski.

Secretariatul partidului (cu sediul în țară) : Bela Brainer, Gh.Stoica, Dora Rotman, M.Diaciuc Dăscălescu .

În mart.'32, după arestarea lui Brainer și Stoica , secretariatul a fost complectat cu

Al.Sencovici și Lucrețiu Pătrășcanu. Apoi au mai intrat Vanda Nicolski ,Nic.Golberger, Sabina Eșanu.

Congresul V PCR / dec.'31

41.) "Scînteia" (an II ,1932, nr 1 - 6)

[LD: fiecare articol al organului de presă al PCR , cuprindea dezvoltarea unei teze hotărîte la Congresul V PCR. Din mulțimea de articole, am ales, pentru exemplificare , cîteva " mostre" .Altfel , foaia este imundă , conține toate falsurile,toate calomniile, toate enormitățile puse pe seama României]

▣Social-democrața trădătoare, fascistă// ian.'32

" **Lenin , Libknecht , Luxemburg** , ne învață că **nu se poate** azi înțelege lupta împotriva burgheziei , **fără lupta**, în același timp, **împotriva conducerii social-democrate** .Căci aceasta este în sluga burgheziei [.....]"

▣Guvernul fascist Iorga // , febr.'32

" **Facla** , un organ fascist [...] într-un articol semnat de dl Vinea , **apără pe fascistul Iorga** .[...]"

▣Argetoianu pune la cale planul de atacare a URSS , febr.'32

" Argetoianu s-a întors din străinătate [...] Vizita lui a avut loc tocmai atunci cînd Franța cotea de la politica acoperită ,la cea fățiș războinică împotriva Uniunii Sovietice , cînd delegația se pregătea să rupă tratativele pentru încheierea pactului de neagresiune propus de Uniunea Sovietică și în preajma deschiderii Conferinței dezarmării [...]

[Pilsudski] , sub pretextul serbării patronului reg. 16 infanterie , el vine să pună la punct , împreună cu statul major român, planul de năvălire asupra Uniunii Sovietice "

▣Litvinoff demască la Geneva planurile agresive ale burgheziei , 15 mart.'32

" Se știe că Litvinoff, comisarul poporului la externe din Uniunea Sovietică , a demascat la Conferința dezarmării [Geneva] , planurile de război ale burgheziei romne și internaționale.

Sub pretextul că Uniunea Sovietică nu vrea să recunoască subjugarea Basarabiei de către imperialiștii români, :) aceștia au refuzat să încheie un pact de neagresiune cu Uniunea Sovietică.[...]

Litvinoff a ridicat și chestiunea asupririi naționale și a teroarei cumpilate din Basarabia [...] Prin lupta revoluționară , sub conducerea Partidului Comunist, masele asuprite vor putea cuceri dreptul la autodeterminare pînă la despărțirea de statul român."

▣14 ani de robie colonială a Basarabiei , apr.'32

" Au trecut **14 ani de cînd Sfatul Țării** , ales de **C.Stere, Pântea, Halippa și comp.,** a proclamat < **Unirea Basarabiei cu patria mamă** > [...]

Ocupînd regiunea , armata burgheziei române a început să întoarcă pămînturile boierești , care au fost împărțite la țărani , iar moșierilor .

Bocanca militară , cu foc și sabie, a început să sugrume revoluția proletară [...]

C.Stere, acest agent al burgheziei , a lucrat ani de-a rândul în Basarabia pînă la război, pregătind terenul pentru trădarea și vînzarea acestei provincii [...]

Social-democrația au fost acei care **au ajutat pe imperialiștii români , de a ocupa Basarabia .**

Social-imperialistul Grigorovici , în Parlament, la 9 aprilie, amintește < **unirea Basarabiei** > și spune că < **partidul socialist ,îndată după unirea Basarabiei cu România, și-a dat printr-un manifest consimțămîntul său , exprimîndu-și bucuria că provincia de peste Prut s-a întors la Patria mamă** >

"Scînteia" , ian-febr.'32

Căderea guvernului Iorga

Guvern de "alegeri" Vaida "

42. N.Porsena "De la conservatism la bolșevism " , iun.'32

Rev."Parlamentul românesc" , opinii , //clasă-doctrină-partid // , iun.'32

Porsena , Suchianu, Ralea, Topliceanu

("Parlamentul Românesc" , an III, nr.21-22, iun.'32)

[LD: Notez opiniile lor nu atît pentru contribuția lor doctrinară, propriu-zisă, ci pentru a semnală **preocuparea pentru atari probleme** , la o **revistă-ogindă a parlamentarismului românesc.**]

Porsena / '32

▣ Socialism - Bolșevism

▣ Viitorul

Suchianu /'32

▣ Partidul politic.▣ Dreptul și Politica

▣ Funcția partidului politic

Topliceanu / '32

▣ Partid-Clasă

Șerban Voinea

▣ Parlamentarismul

▣ PSD și Parlamentul

▣ Marxismul.

1. Porsena : "De la conservatism la bolșevism [maximalism] " (p. 11-12)

[LD:eu încerc să pun pe două coloane]

▣Conservatism-Bolșevism

Între doctrina **conservatoare** și **bolșevism** (în traducere latină , în accepțiunea de maximalism) , este același antagonism ca între **pace** și **război**.

"Conservatismul afirmă un **echilibru permanent** ,o **ponderație** și o **măsură** întemeiată pe **evoluția lentă și fără spasmi**.

Bolșevismul este **revoluția convulsivă** , **nerăbdarea** și **intemperanța** de a **dărîna totul** pentru a **clădi totul de la început**."

Conservatismul nu intenționează să se anchilozeze în formule eterne , imuabile, dar **nu renunță la o instituție socială** decît sub **presiunea necesităților inoxerabile** , cînd instituția a devenit caducă, putredă, imposibil de menținut.

Bolșevismul este tinerețea în acțiune , imboldul de schimbare, propulsiunea socială, fără de care , s-ar conserva la infinit ceea ce nu se mai poate conserva.

Conservatorii reprezintă pe **fericiții posesori** ("leati possidentis") ce nu au interes de schimbare . **Revoluționarii** sunt exponenții ideologici ai **flămînzilor și însetaților**

de pîine, dreptate și libertate.

Fără conservatism, impaciența revoluționară n-ar crea **nimic statornic**.

Fără bolșevism, e de temut că fericiții posesori **n-ar renunța niciodată la ceva** , în folosul celor ce nu posedă nimic.

Între conservatism și ideea revoluționară **deosebirea nu este de program**, cît **de temperament, de metodă**.

Fără bolșevismul tuturor timpurilor (bolșevismul creștin care a desființat sclavia; bolșevismul burgheziei care a înlăturat feudalismul) , **conservatorii n-ar fi acceptat ideea înnoirii** ; **sistemele noi** au fost totdeauna **opera oamenilor noi**. Din luptele dintre aceste două curente, **se naște progresul social** , ambele elemente avîndu-și utilitatea lor."

Porsena /

▣Libertatea - Egalitatea - Proprietatea

Făcînd o evocare a luptei dintre conservatism și revoluționism în evoluția societății omenești , după ce se oprise fugărilor la epoca sclavagistă și feudală, Porsena stăruia asupra **epocii moderne** , care-și datora toată propășirea exclusiv **capitalismului**. El explica că ideea de **proprietate și libertate** - cei doi stîlpi ai capitalismului - a dus spre **metamorfozarea ei** spre **); proprietatea cîtorva și libertatea celorlalți de a muri de foame**. Porsena / '32

▣ Socialism - Bolșevism

Ori, omul perfect conștient voiește întreaga lui **libertate** , **imposibilă** din cauza **inegalității condițiilor de viață**.

Egalitatea înaintea condițiilor de viață - este singura în măsură să permită **traiul nefalsificat al inegalităților naturale** .

Socialismul , cu **doctrina maximalist-bolșevică** , luptă pentru realizarea acestui deziderat ideal. **Bolșevismul rusesc este primul** care , în timpurile moderne, **a experimentat și aplicat în stil mare** , și nu fără succes [**!?**]

o nouă formă de societate umană ,

prin care a năzuit **egalizarea înaintea condițiilor de viață** .

Procedeele bolșevicilor ruși , nu va mai fi urmat [**!?**] , dar

" fără revoluția lor înneacă în sînge , fără sacrificiul expiator , **nici ideea n-ar fi trăit.**"

Încît, conchidea el, bolșevistă sau nu , **"reforma apropiată a omenirii** - lentă și evolutivă- **va trebui să fie totuși , maximală, integrală.**"

Porsena / '32

▣ Perspective

[**LD: utopism ? stîngism intelectual ? disperarea ca efect al crizei?**

Fac o legătură cu "chibuțismul" evreesc actual din Israel]

Trecerea treptată a întregii averi naționale în mâinile statului , capabil astfel să asigure **viața fiecărui cetățean** și să ridice **nivelul de civilizație** într-o singură generație.

Selecțiunea naturală a copiilor spre școlile de cultură generală ;

copii de la 7 ani crescuți în **școli-internate de stat**;

individul , devenit **plugar sau meseriaș** în averea Statului ;

Individul cu cerebralitatea evoluată , devenit **intelectual**,

va fi plătit mai bine , **va governa**. [**!?**]

Aceasta va fi **victoria ideii de dreptate și libertate** .

Această reformă, la care se va ralia **conservatismul** [**!?**] ,care,

totdeauna a comportat **o idee de "noblețe intelectuală , de aristocrație a sufletului "** , **va înnobila omenirea**. (Porsena)

43.) Serban Voinea , "Social democrația și Parlamentul " ,

(Rev."Parlamentul românesc" , an III, nr.21-22, iun.'32, p. 8-10)

▣ Criza parlamentarismului

Odată cu discutarea crizei parlamentare, se discută și despre criza social-democrației în Parlament. În această polemică, prin intermediul revistei,

Șerban Voinea arăta că , ceea ce pare o perimare a parlamentarismului ,

nu este decît un reflex al unor împrejurări extraparlamentare ,

rezultat al unui echilibru de forțe, din afara Adunărilor legislative.

În ultimă instanță, al echilibrului dintre diferitele clase sociale care, prin anihilare,

paralizează acțiunea creatoare a corpurilor legiuitoare.

El nu împărtășea concepția doctrinarilor burghezi - de la extrema dreapta pînă la ceada

stînga - care explicau criza parlamentarismului ca rezultat al "mecanismului învechit" al

sistemului reprezentativ în vigoare. De aici, neîncrederea lui față de "reforme" preconizate

în epocă: **corporatism, fascism, sovietism**.

Pornind de la aprecierea că vechile clase nu mai pot governa ca în trecut ,

iar cele noi (muncitorimea și țărănimea) nu sunt de ajuns de puternice

pentru a-și impune interesele și programele, el conchidea că , în mod obiectiv, Parlamentul este " o oglindă în care se reflectează starea generală a societății" și că , ceea ce pare o "neputință parlamentară" nu este decît imaginea realității sociale: forțele sociale contrare , de o putere aproape egală, se neutralizează între ele.

▣ PSD și Parlamentul

/ Reprezentant al intereselor de clasă ale muncitorimii, activitatea PSD în Parlament este o necesitate :

lupta pentru a obține introducerea , la noi, " a legislației din alte țări "

Numeroase straturi populare țărănești și mici burgheze , au tendința de a cere realizarea unor măsuri care sunt în contradicție cu "legile economiei capitaliste

" .

Fără a reprezenta un paradox, social-democrația nu are nici un interes să le stăvilească . Dar

Socialismul nu este anticapitalism decît dacă în locul capitalismului urmează să se ridice socialismul.O înlăturare a capitalismului care ar arunca societatea înapoi , la stări precapitaliste, nu poate fi idealul proletariatului modern.

[Aluzie la conservatorism, țărănism]

/ Respingerea prejudecății că "soarta lumii se plămădește în culoarele corpurilor legiuitoare "

și, decurgînd din această convingere, plasarea centrului de greutate al activității social-democrate în afara parlamentelor "

/ Folosirea prilejului (privilegiului !) de a propaga doctrina sa, teoria sa - privind necesitatea capitalismului modern - , teorie care lipsește majorității partidelor burgheze .

Voinea / iun.'32

▣ Marxismul.

Socialdemocrația, mișcare esențialmente anti-capitalistă, a studiat legile de dezvoltare ale capitalismului .

Nu conservatorismul , ci doctrina socialistă și-a făcut un crez din "Capitalul" , pentru al cărui studiu Marx și-a închinat întreaga viață.

Enumeră cîteva din legile capitalismului:

/ existența profitului ;

/ larga dezvoltare a creditului ; de aceea social-democrații

nu sprijină formule de conversiune care desființează creditu, ruinează industria , distruge posibilitățile micii industrii țărănești)

/ Admiterea unei anumite repartiții între beneficiarii plus-valorii ;

/ așezarea impozitelor în funcție de interesele acumulării;

/ Împrumuturile bănești nu pentru nevoile consumației , ci pentru scopuri productive ;

De aceea, conchidea el, social-democrația română are un rol hotărîtor în viața politică a României "aduce cu sine aportul, de o bogăție fără seamăn, al Marxismului ."

Șerban Voinea / iun.'32

44.) PCR - "Blocul Muncitoresc Țărănesc " , în alegeri, 17 iul.'32

("Dimineața" , 19- 12 iul.'32)

[LD: pornind de la aceste semnalări, se poate constata :

/ Că PCR exista , că " povestea " că poporul român a respins ... etc etc. nu rezistă.

/ Că , fiecare guvern (sau partid) cu răspundere , a luat o serie de măsuri represive ;

/ Că partidele opozante, din rațiuni exclusiv adversare , săreau să-l apere, în numele libertății , legalității, etc... ;

/ Că PCR a profitat de acest constituționalism și legalism democratic.]

▣ Candidatură comunistă zădărnicită. (Odorhei , 19 iun.'32)

Se anunță din Odorhei : **Candidatul BMT , Ioan Iacob**, s-a prezentat la tribunal pentru a depune **lista BMT** . În timp ce aștepta pe președ. Tribunalului,

a fost declarat **arestat și condus la prefectura poliției**. Aici i s-a spus că , **nefiind din Odorhei** , nu poate depune lista și că **trebuie să părăsească orașul**. A fost urcat cu forța într-un automobil, și dus la comandamentul jandarmeriei.

Între timp, o delegație BMT , în frunte cu **Francisc Luca** și **Al.Palsi** s-a prezentat prefectului de județ, protestînd.

Prefectul a avut o scurtă consfătuire cu chestorul poliției, care i-a declarat că are ordin categoric să împedice cu orice preț depunerea listei BMT și că s-au dat ordine asemănătoare și autorităților din județele Trei-Scaune, Ciuc, Tîrnava Mare și Tîrnava Mică. El execută ordinele.

Iacob a prezentat o serie de acte care infirmă spusele prefectului asupra originii lui. Chestorul a oprit actele, și a dispus "expulzarea " lui din oraș.

▣Candidații BMT din Dolj, arestați . (Craiova, 24 iun.'32)

Ziarul publicase lista candidaților BMT .

După publicarea listei, unii candidați au fost arestați :

Ilie Diaconescu, Ion Geică, Gheorghe Țipa, Aristide Geică. A mai fost arestat și **Ilie B.Marin** (candidat în 1931)

Arestările nu sunt făcute pe baza vreunui mandat de arestare, ci sunt operate de organele Siguranței.

Cei arestați se află la chestură și, în semn de protest,

au declarat greva foamei și a setei. Arestații nu pot comunica între ei.

A fost dat în urmărire și **Florescu Marin** (candidat BMT) care , s-a prezentat la Parchet cu **av.M.Cruceanu** . **Încă 4 candidați** pe lista BMT, încă nearestați, a depus plîngere la Parchet, cerînd să se intre în legalitate.

▣ Arestările (semnale și comentariu N.Batzaria-PNL)

"Se primesc vești din țară că s-au făcut și continuă să se facă arestări în unele localități din țară. Sunt , netăgăduit , arestări făcute în vedrea alegerilor.

Se caută, adică, să se zădărnicească , pentru anumiți oameni , posibilitatea de a candida, și deci , eventula de a fi aleși în parlament.

Dar se va obiecta : cei arestați sunt **comuniști**, deci oameni cu idei subversive, oameni care lucrează pentru bolșevizarea țării și sunt în legătură cu **Moscova**.

"Se poate să fie și așa. Ba chiar, pentru simplificarea discuției , nu vedem nici un inconvenient să admitem că acuzațiile ce li se aduc celor lipsiți de libertate acum, în preajma alegerilor, sunt pe deplin întemeiate.

Faptul acesta nu poate schimba punctul nostru de vedere , deoarece nu poate justifica ilegalitatea.

Și este o ilegalitate , o vădită călcare a prescripțiilor ce privesc drepturile și libertățile cetățenești, arestarea cuiva pentru ideile ce nutrește sau care i se atribuie.

"Să lămurim bine chestiunea [...] pentru comunism n-avem alte sentimente , decît credința că este o rătăcire periculoasă și că nu poate fi socotit ca o soluție , ca o rețetă tămăduitoare , a relelor de care suferă societatea în ziua de azi. De altfel, experiența din Rusia este, în această privință, cît se poate de concludentă.

"Însă, dacă mai sunt oameni , cari nu împărtășesc credințele noastre și cari persistă în eroarea de a vedea în comunism o soluție politică și socială, datoria noastră este de a căuta , ca , pe cale de propagandă și de convingere , să gonim rătăcirea din mințile lor, și să-i aducem la cunoașterea realităților. Pîna atunci, n-avem dreptul să-i închidem sau să-i maltratăm, pentru că au idei comuniste.

Tot așa , n-avem dreptul să ne atingem de dînșii , cîți vreme ei activează , ca să zicem așa, teoretic și în limitele permise, de legi și de Constituție."

" Articolul 22 din Constituție , stabilește de la primul alineat că

< libertatea conștiinței este absolută > iar art. 25 spune lămurit :

< Constituțiunea garantează tutulor libertatea de a comunica și publica ideile lor , prin grai și prin scris și prin presă , fiecare fiind răspunzător de abuzul acestei libertăți în cazurile stabilite prin codicele penal >

"Este deci simplu , limpede și categoric :

nimeni nu poate fi arestat sau molestat pentru ideile ce nutrește.

Aceste idei pot fi de extrema stînga sau de extrema dreaptă.

Firește, abuzul este pedepsit [...]

de pildă, urzirea unui complot , organizarea unei acțiuni nelegale ,
cu caracter violent [.....] "

▣ Întrunirea Ligii chiriașilor (11 iul.'32)

[LD : vezi la **Fișier Asociații ?**]

PCR / iun-iul/ 32

Guvern Al.Vaida Voevod, Legislatura PNT II, Ses. extraord. aug.-oct.'32

45.) Lot.Rădăceanu (PSD) , declarație la validări, 2 aug.'32

(DAD, MO 3, șed din 2 aug.'32, p. 13 -14)

▣Comuniștii -împiedicați brutal să-și depună candidaturi

"Dar în afară de asta , alegerile din 17 iulie au fost pătate și de **împiedicarea brutală a candidaturilor comuniste**, care s-a făcut în disprețul celor mai elementare principii democratice și a textelor constituționale precise.....

- **Nichifor Robu (LANC)** : " D-voastre **ați primit voturile lor și ați fost în profit.**"

- **Rădăceanu** : "Voturile lor au mers mai degrabă la dvs"

- **Nichif.Robu** : Dovadă a fost înfrățirea mea cu Pătrășcanu, anul trecut "
(ilaritate la LANC)

- **Rădăceanu** : Aceasta în Cameră, dar în țară este cu totul altceva.

.... Va fi de acord orișicine că ar fi greu să vorbim de alegeri libere , cînd **o întreagă grupare politică este împiedicată , printr-o cu totul inutilă desfășurare de forțe , să-și depună candidaturile , în conformitate cu prevederile legii .**

- **Armand Călinescu** (subsecretar de stat la Interne) :

"Și sunteți cu toții de acord , în PSD, asupra acestei aprecieri ? "

- **Rădăceanu** : [Nu răspunde la înrebare, se eschivează] :

" Desigur ! Chiar dacă abstragem insinuările acestor considerațiuni,
care aruncă **cea mai dubioasă lumină asupra alegerilor**, suntem datori a arăta
că nici **vechile practici ale teroarei electorale nu au dispărut cu desăvîrșire.**"

Lotar Rădăceanu / 2 aug.'32

46.) Nichifor Robu (LANC) , discurs la mesaj, 19 aug.'32

(DAD, MO 13, șed. din 19 aug.'32 , p. 292- 300)

[LD : într-un discurs în care a enumerat și exemplificat toate **"nenorocirile " provocate de"jidani "** , el ajunge și la tema **pericolului comunist**]

▣Pericolul comunist -provocat de jidani

/ ... În 1919, în Piața Unirii din Cernăuți, **studenții și elevii români** - pe atunci și Lotar Rădăceanu, președ. Societății Academice " Dacia " - **rupeau și dădeau foc la chipurile cu culori străine , pe care le purtau ostentativ jidanii** , numai ca să-și manifeste culorile lor , **în lumina bolșevismului** ce-l aduceau cu ei din Rusia "

[.....]

/ 1932. Încrederea poporului în partidele politice s-a pierdut și , de aceea, situația țării este periclitată . Au apărut **"curențe anarhice și comuniste "** .

" În toate orașele țării **scot capetele nucleee comuniste** și în fiecare săptămînă citesc **procesee cu comuniști "**

[...] Toate aceste nuclee comuniste sunt făurite de jidani, care în toată țara nu fac decît să lucreze la distrugerea statului român. [...] / Dvs aveți datoria "să luați imediat măsuri" împotriva "socialismului comunist" care duce poporul la anarhie" și "pune țara în primejdie" (p. 300)
N.Robu / 19 aug.'32

47.) I.Mirescu (PSD), discurs la mesaj , 23 aug.'32

(DAD, MO. 15. șed. Din 23 aug., pag. 375-378)

[LD : un Mirescu care , an de an , prin exercițiul parlamentar , capătă un anume stil , independență în gândire , nuanță în critici și moderație în revendicări .

F.interesant p.d.v. privind politica antiliberală a PNȚ .]

[.....]

Mirescu / 23 aug.'32

▣ Pericol bolșevic ? doar rezistență internațională

"Nu există , cum spun mulți , ori de cîte ori se vorbește de reducerea cheltuielilor militare , **pericolul bolșevic.Nu există nici un pericol bolșevic , și dacă ar exista** ,acest pericol bolșevic , vă asigur , **că cu o armată de trei ori mai mare și cu cheltuieli de trei ori mai mari,nu vom putea să rezistăm forței militare rusești** , dacă nu ar exista solidaritatea internațională." (**aplauze la PSD**)

"Oricît am cheltui cu armata , în vederea acestui scop , de a ne apăra frontiera de la Nistru , **dacă** nu vor fi asigurate condițiile democratice din țară , **dacă** poporul nu va trăi mulțumit și nu va avea mulțumirea sufletească și dragostea de a lupta , toate miliardele pe care le vom cheltui pentru armată nu vor folosi la nimic " (**aplauze la PSD**)

I.Mirescu / 23 aug.'32

48.) ACCuza (LANC), discurs la mesaj , 30 aug.'32

(DAD, MO 19, șed. din 30 aug.'32 , p. 497- 507)

[Este antisemit , anti-socialist , anti-bolșevic , anti-marxist , anti-industrie etc etc ...

Toate sunt împletite și demascate ca venind de la jidani !

Vezi pe larg la **fișier LANC**]

▣Monstruoasa luptă de clasă

/ Vehement contra " **monstruoasei " concepții marxiste a luptei de clasă ;**

/ Antipatie pentru **proletariatul industrial** - element de dezagregare a nației române ;

/ **Antisemit** cu **săgeți anti-moscovite și anti-bolșevice** .

▣Antisemitism, antiindustrialism, antimoscovism

" Din **industria** noastră , pe lângă **o feudalitate jidănească financiară** , vor rezulta **acțiunile comuniste ale proletarilor** și , într-un moment dat , **România** , cînd se va găsi cu întreaga bogăție a ei **în mâinile jidanilor** , se va prăbuși . Presupuneți dvs . , în adevăr , că **jidanii** , într-o bină zi , - dacă așa le-ar veni la îndemînă - închid fabricile și provoacă în felul acesta , o groaznică tulburare în țară , poate în momentele cele mai grave , de unde nu veți ști cum să ieșiți .

Prin urmare , **problema industriei** , nu este numai o problemă economică , ci este și o **problemă național -socială** .

De aceea trebuie să dezvoltăm noi agricultura , nu industria " (p. 506)

ACCuza / 30 aug.'32

49.) Adonis Popov (PT-Lupu) , discurs la mesaj , 30 aug.'32

(DAD, MO. 19, șed. din 30 aug.'32, p. 496)

[Consideră România în fază prerevoluționară , bazată pe criza ... de încredere a poporului ; economică ; de incapacitate a cls. conducătoare de a stăpîni masele ...]
 Sugestive portrete psiho-morale pentru : **țăran, orășan, politician** (de toate nuanțele) ;
 Starea de frondă a țărănimii : **țărănismul cuzist și legionar .**]
 Neîncredere în promisiunile PNTJ din 1928, 1932 ("Nu cred nimic din ceea ce spuneți ")
 Cea mai fină **încercare psiho- sociologică** în explicarea **fenomenul cuzist și legionar , și impactul lor cu mentalitatea țărănească**. Nu ca atitudinea de veșnică hlizeală a deputaților atunci cînd cuziștii sau legionarii își expun doctrina .
 Consideră România în **stare "prerevoluționară "** , evaziv avertizează asupra **pericolului boșevic**]

▣România- fază prerevoluționară

" Statul nostru de astăzi, ros de **cele două crize** : de criza de încredere și de criza economică , a intrat în **faza prerevoluționară** și nu mai rămîne decît un singur lucru : ca această fază să fie împinsă de noi, atît de departe, încît orice putere de coercițiune și de stăpînire asupra maseilor să fie fărîmițată , prin lipsa totală de încredere a poporului și prin lipsa de autoritate a clasei conducătoare .

" **Păcatul cel mare** va fi însă că, în loc ca această țărănime a < **statului țărănesc** >, să fie aceea care va conduce mîine destinele țării , **această țărănime nu va face decît să-și schimbe stăpînul**, pentru că **nu țărănimea** , neorganizată și nepregătită , ca să reziste evenimentelor extraordinare , va fi aceea care va stăpîni ; **ci vor stăpîni orășenii , pleava orașelor**, cari au însă **meritul de a fi organizați , de a fi devotați cauzei lor** , și **de a-și sacrifica chiar și viața** pentru tovarășii care luptă la un loc . "

"Prin urmare d-lor : nu <stat țărănesc > , nici <stat capitalist > , ci < **stat cinstit** >, stat cu inimă și cu grijă de popor - aceasta o cere țărănimea din județul meu.

Adonis Popov / 30 aug.'32

50.) Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 31 aug.'32

(DAD, MO 20, șed .din 31 aug.'32, pag. 536 - 538)

[LD : **ședința este condusă de Dinu Simian , vicepreșed. Camerei . Rădăceanu face o expunere sintetică a doctrinei socialiste**, lansînd formula "**stat muncitoresc-țărănesc** " , pe care o contrapune "**statului țărănesc** " , formulă lansată de PNTJ .
 Este lăsat să-și expună argumentele , fără întreruperi, fără polemici , fără contraargumente, deși **atacă formula țărănistă**, afirmîndu-și **crezul în revoluție, distrugerea capitalismului, viitorul socialist**. Tratamentul diferă de cel aplicat liberalilor , de către PNTJ. Să fie asta expresia siguranței cu care era clamat "**nepericolul " socialist în România ? Sau expresia începuturilor "marxiste " ale țărăniștilor ?** Exceptînd respingerea colhozurilor, **nu se deosebește prin nimic , ca doctrină, de comuniști .**]

Rădăceanu / 31 aug.'32

▣ Criza economică

" **Criza** în care trăim noi , iată **faptul de la care trebuie să pornească orice politică, orice preocupare economică, orice preocupare de ordin sociologic și istoric**, dar pe lîngă **guvernul actual** , în declarația sa, a **trecut fără să o vadă**, fără să tragă consecințele rezultate din **zguduirea extraordinară a însuși sistemului capitalist**, zguduire care ne-o demonstrează evenimentele naționale și internaționale de atîta vreme.

"**Nu am putea discuta acum dacă** criza în care ne zbatem noi , ca și întreaga Europă , **este o criză finală a capitalismului**, menită să deschidă drumul , chiar acum, spre o nouă formă de organizare socială și economică, **sau este care va trece** pentru a face loc unei **noi perioade de prosperitate capitalistă** .
 Nu este cazul să discutăm asta acum."

Rădăceanu / 31 aug.'32

▣ Tările agrare .

" ...dacă această criză este izvorâtă din sistemul capitalist , **aceasta nu înseamnă că ea este restrînsă numai asupra Apusului capitalist** , unde capitalismul , sub forma sa industrială , a reușit să domine întreaga viața economică , unde el a reușit să transforme majoritatea populației , în salariați."

" **Faptul că țările înapoiate din p.d.v.capitalist și industrial , sunt țări preponderent agrare, încă nu face din ele țări capitaliste sau semicapitaliste.**

Capitalismul și agricultura nu sunt noțiuni care se exclud.

Dimpotrivă, **capitalismul a pus stăpînire și pe agricultură și silește agricultura** , întocmai cum silește și producția industrială, **ca să lucreze în beneficiul lui.** [...]

Rădăceanu / 31 aug.'32

▣ Stat țărănesc ?!

[LD : marxist în toată regula, Rădăceanu se ferește, totuși, să-și eticheteze doctrina ca marxistă.]

" Totuși, d-voastră ați venit cu o soluțiune ce vă pare salvatoare , cu o soluțiune care trebuie să aducă societății prefacerea esențială, pe care toată lumea o așteaptă și a cărei necesitate o simt toți, **ati venit cu formula statului țărănesc.**

Stat țărănesc ? Formula este frumoasă , sună frumos într-o țară de țărani ,

însă mi se pare că este cam lipsită de conținut istoric și sociologic. [!!!] Cum poate să existe un stat țărănesc ?

Un stat țărănesc , prin predominarea clasei țărănești în politica țării , nu ar putea să existe afîta vreme cît există dominația clasei burgheze.

" Capitalismul , însă , cu toate că , în cele din urmă, a dus la criza economică, la dezastrul de astăzi, a adus și un progres în istoria omenirii . El reprezintă industria modernă și cea intensificare a vieții economice , care caracterizează societățile de astăzi.

De sigur, el reprezintă totodată , și exploatarea aceasta neomenoasă și , în cele din urmă, pericolul dezastrului care ne amenință. "

"Dar dvs , cînd vorbiți de stat țărănesc, îmi închipui că nu vă puteți îndrepta împotriva acestui factor de civilizațiune, care este industria, care este viața economică modernă, ci puteți să vă îndreptați numai împotriva modului de producție capitalist , împotriva faptului că acest factor economic formidabil , care este industria ,cu tot angrenajul care îi este legat, nu este în slujba colectivității , ci în slujba unei infime minorități care știe să adune bogății , care știe să-și asigure o plus valută din munca tuturor - și a muncitorilor și țărănilor.

Așa ca o luptă contra capitalismului , nu ca o luptă contra industriei - se mai poate înțelege luptă țărănească într-un stat țărănesc.Eu mă întreb însă : aceasta este intențiunea d-voastră ?

" Iarși sunt silit să amintesc discuțiunea , care a avut loc astăzi la **legea pentru scăderea taxei de import la grîu** , d-voastră , **ca partid care vă numiți țărănesc , urcați prețul produselor** , veniți și faceți înlesniri pentru clasa țărănească ; este foarte frumos.

Dar **cîtă vreme dăinuește sistemul capitalist** ,toate îmbunătățirile , toate reformele și toate măsurile pe cari le-ați lua, **nu pot veni în folosul țărănilor** , fiindcă **puterea economică este în mîna burgheziei** , în mîna capitalismului , și face imposibil ca eventuale măsuri , să fie într-adevăr în folosul țărănilor "

" ...dacă s-ar urca prețul grîului și mai mult, ar fi foarte greu de prevăzut **cît va încasa producătorul și cît va curge** ,

sub diverse forme, **în buzunarul capitalismului, ca intermediar , morar, brutar, cămătar ș.a.m.d."** (p. 537)

Rădăceanu / 31 aug.'32

▣ PSD : Stat muncitoresc- țărănesc.

▣ Societatea socialistă.

[LD : este regimul pe care Rădăceanu l-a dorit și slujit după 1944 , și este f. greu de făcut vreo deosebire doctrinară față de PCR . Se leagă complet]

" În acest caz, însă, nu putem să ajungem la un stat țărănesc, ci numai la un stat

muncitoresc-țăranesc fiindcă **dominațiunea de de exploatare a capitalismului** nu poate fi combătută decât, în primul rând, de **clasa muncitorească orășenească**, ale cărei trupe de **avangardă** sunt organizate în **Partidul Social Democrat** . El este principalul, cel mai vajnic luptător contra capitalismului ; el este **factorul** chemat de însăși dezvoltarea istorică **să ducă această luptă de prefacere a capitalismului în societate socialistă**. Și dacă este vorba ca și **clasa țărănească** să fie emencipată de exploatarea capitalismului, atunci **lupta ei de emancipare nu poate să fie dusă alături de burghezia care o exploatează, nu poate fi dusă sub forma armoniei de clasă**, pe care d. voastră o preconizați, ci poate fi dusă numai **în forma luptei de clasă revoluționare, alături de muncitorimea organizată**, împotriva capitalismului " (aplauze la PSD)

"Iată cum vedem noi această problemă și o vedem nu numai în ce privește latura această agrară a politicii de stat, dar și în ce privește întreaga politică socială ; toate manifestările de viață ale societății și ale statului trebuie să tindă **spre acest țel pe care îl indică însăși istoria**, dar pe care îl indică , mai mult decât orice, suferințele și mizeria omenirii de astăzi.

" Va trebui să se facă o **politică de socializare în industrie**, o politică de **socializare în comerțul produselor agricole**, o politică de **cooperatie în producția agrară**, fiindcă **colectivizarea forțată după modelul bolșevic**, ar trebui să se lovească nu numai de împotrivirea populației țărănești, dar și de imposibilitatea lor de a aduce la un rezultat practic.

"Trebuie dusă o **altă politică, mîntuitoare, revoluționară, :)** **nu politică de cîrpeală a sistemului burghez**, ci o politică deschizînd **drum liber evoluției** și asigurînd posibilitatea unei **tregeri cît mai pașnice, cît mai democratice**, și cît mai sigure, în același timp, **spre formele de viață ale societății socialiste**, singura care poate să asigure omenirii astăzi, acea pîine de toate zilele, pe care capitalismul de mult nu o poate asigura unei imense părți din omenire. " (p. 537)

Lotar Rădăceanu / 31 aug.'32

51.) I.Hudiță (PT-Lupu) , discurs la mesaj, 24, 26 aug.'32

Intervenții : **T.Roznovanu** (PSD -Frațiune paralm.)
(DAD, MO 16, 19, șed. din 24, 26 aug.'32, p...)

[LD : este și el unul din **istoricii de profesie** care s-a implicat în politică militantă.Prof.univ.la Iași. Ar fi interesant dacă... ai emite vreo opinie despre **capacitățile politice ale istoricilor !**

Ca impresie generală, de sigur da ! (motivează, legitimează , decupează, compară, exemplifică, citează, încearcă un "sistem")

Iată : **Iorga (PND)** , **George Brătianu (PNL-2)** , **Victor Papacostea (PNL-2)** , **Al. Lapedatu (PNL-1)** , **Victor Iamandi (PNL-1)** , **CCGiurescu (PNL-2)** , **Hudiță (P-T.)** , **IZCodreanu (G de F)** sunt **istorici, dar și oameni politici, parlamentari** .

I-a ajutat Istoria să descifreze viitorul României ? Nu.

Cam toți , dacă nu au murit de bătrînețe , **au fost uciși de legionari (Iorga , Iamandi) sau exterminați și persecutați de comuniști (George Brătianu,Lapedatu, Papacostea, Giurescu, Hudiță) De ce ?]**

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Seriiile istorice

[Trece în revistă epocile istorice - sclavajul, servajul- vechile regimuri - rev.engleză , franceză , rusă .] Din ele trage două concluzii : Că societățile omenești au indicatul **sensul net spre care evoluiază** : eliberarea și asigurarea **unei vieți tot mai bune pentru individ , pentru toți oamenii ; că etapele de eliberare** ale omului sunt **din ce în ce mai scurte** ; Veacul al XIX / XX a **lichidat vechiul regim** din Europa și a instaurat **regimul democratic -parlamentar**, avînd doi adversari : / la dreapta , reprezentanții vechiului regim , **cu doctrina corporatistă** ; \ la stînga ,socialiștii , cu **doctrina socialistă a lui Marx și Engels** ;

▣Marxismul

Hudiță : Marx, punînd la baza cunoașterii fenomenelor **concepția materialistă a**

istoriei, consideră că **revoluțiile anglo-franceze nu au eliberat individul din p.d.v economic, ci numai din p.d.v politic și social**, și că această operă de eliberare nu poate fi realizată de societatea burgheză, ci de **clasa proletară, condusă de partidele socialiste**. [.....]

▣ Adversarii regimului parlamentar : corporatismul și socialismul

Hudiță : Iată deci **regimul parlamentar actual** (cu sistemul consultării masselor , pe bază de sufragiu universal, cu alegeri libere) încadrat de **cei doi adversari** mai importanți :doctrina "**statului corporativ** " (care are un reprezentant recent, în Senat, prin M.Mancoiescu) și **formula "socialistă "** [.....]
 " Între **statul corporativ** , deoparte . și între **formula socialistă** , pe de altă parte , **partidul nostru** , atașat profund regimului parlamentar , socotesc că , **radicalizînd statul în întregime** , în toate direcțiile, noi suntem în stare să traversăm , **cu regimul actual** , această **ultimă perioadă din liberarea omului**, liberarea economică, fără să ecurgem la **formula socialistă**, pentru motivul că noi punem la baza metodelor noastre **tranziția lentă** , cu **respectarea libertăților individuale** , care trebuie să recunoaștem că este **cea mai importantă cucerire în lupta grea de liberare a individului** , din Antichitate și pînă azi, și nu ne putem juca cu dînsa, **oricît ne-ar prezenta nouă socialistii , de agreabilă, perspectiva unei dictaturi a proletariatului , care ,** în fond, oricît de scurtă ar fi ea, nu e mai puțin adevărat că **presupune suprimarea libertății individuale** , pentru un timp cel puțin."

Hudiță -Roznovan : dictatura proletariatului .

- **Teodor Rosnovan** : Numai o singură întrebare Este o neînțelegere .**Noi, Social-Democrații**, nu suntem adepții dictaturii proletariatului.
- **Hudiță** : Îmi pare bine de această declarație a d-voastră
- **Rosnovan** : Diferența dintre noi și **bolșevici** vine tocmai din aceasta , că noi suntem contra dictaturii și pentru democrație. **Dacă** noi vom avea majoritatea, iar minoritatea se va opune hotărîrilor luate , **atunci vom întrebuița imediat dictatura, ceea ce e democrație .**
- **Hudiță** : Îmi permit să iau act cu plăcere de această declarație.
- **I.Inculeț** : Foarte frumoasă mărturisire.Ar fi interesant ca și conducerea partidului d-voastră să facă această declarație.
- **Hudiță** : Dle deputat Rosnovan , iau act de declarația pe care ați făcut-o că **PSD din România este contra dictaturii proletariatului** .Pe lîngă simpatiile pe care le am pentru această mișcare , adaug astăzi un element nou. [...] dar tare mă îndoiesc **dacă această declarație este în spiritul doctrinei dvs.** aceasta vom vedea-o însă mai tîrziu, cu altă ocazie." (p. 394)
 [LD : a văzut-o , după '48, cînd a făcut pușcărie !]
 I.Hudiță / 24, 25 aug.'32

52) Plenara a XII a Comit.Ex. Internaț.III , 27 aug- 15 sept.'32

Intervenții: El Filipovici

[LD : pune la punct ... aceste plenare ... pune sursa ... Meditează.Formulează convingător ! Nu mai ai cenzură ! Plenara I PCR -apr.'32 (nu fusese popularizată , a "căzut " ... Nu pre știu cum să integrez mișcarea comunistă în epocă. După impactul public ? După viața conspirativă ?]

▣ Intervenția Elena Filipovici

Din partea **PCR** , participă **Elena Filipovici** ("Maria ") Are 2 intervenții :

1. Pericolul de război ;

2. Situația mișcării muncitorești din România ;

Ruptă de realitățile țării, în emigrație din 1926 ; caracterizează România : țară " imperialistă " avanpostul imperialismului ; inițiatora frontului anti-sovietic ; pregătea războiul anti-sovietic.

▣ Conducerea PCR (1931-1934)

- A. Secretar al CC PCR - **Alexander Danieluk Ștefanski** ("Gorn " , "Gorun ")
 Supleant - Gh.Stoica ("Grad ")
- B. Bir.Politic al PCR (Praga) : Alex.Danieluk Ștefanski ,Elena Filipovici
 Eug.Iacobovici , Vanda Nicolski Emil Halițchi ,N.Goldbergher ("Victor ")
- C . La Komintern : Clement Gotwald -șeful Comisiei pentru România
 Lucrețiu Pătrășcanu ("Grigorescu " , "Greg ") , El.Filipovici ("Maria ")
- D. Secretariat în Țară : Eug.Iacobovici. La București : I.Popescu-Puțuri
 Ștefan Foriș , Alex.Sencovici
- E. La federația Balcanică - Boris Ștefanov (răspunde de România)
- [LD : Atenție ! Mulți din această garnitură , vor fi lichidați la Moscova , în 1937 !
 Dar în 1932... și-au îndeplinit "datoria" !]
 Plenara Comintern , El.Filipovici / aug.-sept '32
-

53.) Plenara a II a CC al PCR , oct.'32

[LD era perioada cînd guv.Vaida ducea trative pentru pact de neagresiune cu URSS .
 perioada cînd Titulescu își dădea demisia.**Vezi fișier Politică externă**]

▣ Lozinca PCR : Pace cu URSS !

Se discută polemic ce lozincă să lanseze PCR .
 Biroul Balcanic hotărăște : **pentru politica de pace cu URSS ! "**
Se vor organiza manifestații " pentru pace ! "

54.) Marceal Adam (LANC) , Comunicare : Liga anti-belică , 27 sept.'32

(DAD, MO 36, șed. din 27 sept.'32 , p 1324)

[LD : fă legătura între Plenara PCR- tratative - Liga antirăzboinică și.... autoritățile
 românești]

▣ Liga anti-belică -org.camuflată a PCR

Întreabă pe ministrul de Interne **Ion Mihalache** dacă are cunoștință că duminică, **25 sept.**
 , / S-a ținut **o întrunire a " Ligii anti-belice "** la sala **Marna**, la a cărei tribună s-au urcat
 diverși , care în strigătele participanților , **strigau : < Jos armata ! > < Jos Regele ! >**
 / La ieșirea din sală, participanții **au atăcat un căpitan de artilerie** , și au îmbrîncit un
 soldat ce ducea un dezertor.

/ La acea întrunire , **au fost anunțați că vor vorbi Ghimbășeanu -Bubi și Pavel Pavel.**
 - **Ce măsuri va lua ministrul** contra acestei **organizații jidănești , comuniste,**
camuflată , care **periclitează ordinea de stat ?**
 - Știe ministrul că **această Ligă** este patronată de **prof.Ilie Cristea** , de la Liceul Andrei
 Șaguna din Brașov ?
 - **Cum se admite** la un liceu ortodox, **profesor comunist ?**
 Marcel Adam / 27 sept.'32

55.) C.T.Ghimbășeanu -Bubi (PT -Lupu) , 29 sept.'32

(DAD, MO 38 , 29 sept.'32 , p. 1420)

[**Replică lui Marcel Adam** Atenție la capcanele întinse de comuniști !
 Numai că ... știu de ce ... nu este cazul lui Demostene Botez și a dr.Lupu !
 Nu a ieșit fum degeaba ! Dar în epocă ...]

▣ Replică-dezmințire lui Marcel Adam

- **CTGhimbășeanu -Bubi** : d Marcel Adam a spus **despre o adunare a "Ligii contra războiului"** , și că a citit în ziare că am fost înscris să vorbesc. La fel, deputatul **Pavel Pavel**. "**Nu am asistat la această întrunire**, nici nu am fost la București, **nu am autorizat pe nimeni să mă treacă la cuvânt "**
- **G.A.Cuza** : Dar ești trecut !

Demostene Botez : în apărarea Ligii

- **Demostene Botez** (PNT) : "Chiar dacă ar fi fost, **este o rușine ?"**
- **GACuza** : Eu înțeleg **să spună Socor** asta, nu d-ta !
- **Demostene Botez** : **Eu o spun !**
- **Ghimbășeanu -Bubi** : **M-am înscris** cu toată sinceritatea **în această Ligă**, fiindcă am văzut că **s-au înscris și alți iluștri profesori**, chiar **d.deputat Demostene Botez**, care m-a întrerupt "
- **Dem.Botez** : **Da !**
- **Ghimbășeanu** : **Și înțeleg să lupt** contra războiului întocmai ca oricare altul , ca dvs."
- **I.Mirescu** : **Foarte bine !**

▣ LigaAntirăzb.= org.comunistă

- **Ghimbășeanu** : "M-am înscris cu toată sinceritatea , însă țin să **vă comunic că astăzi am aflat că această Ligă** ar avea între membrii ei **mulți comuniști** și **persoane care luptă contra siguranței statului**. Eu acest lucru nu-l știu ; voi cerceta însă, și , întrucât va fi adevărat , **voi ști să trag consecințele** . Până atunci , declar că sunt înscris și **fac parte din Partidul dlui dr.Lupu**, și ca atare **respect șeful și partidul meu**. "
 - **Marcel Adam** : Declar că sunt mulțumit cu răspunsul d-lui deputat și iau act că , **dacă va afla că acolo sunt mulți comuniști, se va retrage "**
- Ghimbășeanu -Bubi

56.) C.Popoiu (LANC, Gardă ? Orhei) Comunicare : 7 oct.'32

Comunicare către ministrul de Interne : avocați care apără comuniști !

(DAD, MO 76, șed din 8 oct.'32 , p 1812)

[LD : **faptul este minor. El este foarte firesc într-un regim democratic . De acest lucru, comuniștii au profitat din plin . Au făcut mare caz de libertățile democratice .** Îl înregistrez pentru atmosferă, naivitate, credulitate și complicități !
Atenție la Demostene Botez : apără în numele democrației ... ce are "atingere" cu comuniștii !]

▣ Funcționar (spion sovietic) -reprimit în servicii !

Întreabă Ministrul Muncii - DRloanițescu - dacă poate tolera ca un funcționar al Statului , dat afară pentru că **a furnizat informații curierilor sovietici** , să fie **reprimit în funcție după 2 luni** într-un serviciu superior ... ? (**întreruperi la pNT**)

▣ Avocați în apărarea comuniștilor !

"Eu aduc învinuire tuturor **celor cari iau apărarea jidanilor** și în deosebi celor cari **iau apărarea comuniștilor "**

#Demostene Botez:apără avocații

- **Demostene Botez** : "**Trece-mă și pe mine în rândul aceloră "**
- **Popoiu** : Nu , dle coleg, deși eu nu cruț pe nimeni...
- **Botez** : Tocmai, am vrut să nu mă cruțați ...
- **Popoiu** : "Iată, de pildă, sfătuesc pe d-nii liberali să-și verifice cadrele și să sfătuiască

pe reprezentanții lor **să nu mai apere pe comuniști**. Iată, vă dau un caz conret : **la Orhei**, în județul nostru, unde a fost prins **un grup de comuniști foarte periculos**, nu s-a găsit nimeni **să apere pe acești comuniști**, decât **exponenții politiceii liberale**, în frunte cu fostul **deputat Mișu Marinescu**, care este și **decan al Baroului nostru** "

- **Demostene Botez** : Onoare lui !
- **C.Popoiu** : Rușine lui !
- **Demostene Botez** : " Onoare lui , fiindcă oricine este chemat în fața justiției , are dreptul să aibă un apărător."

D.luca (PNL) : în apărarea avocaților

- **Popoiu** : "Noi nu vedem în aceste timpuri **un pericol mai mare decât pericolul comunist** .
- **D.luca** (PNL) : dacă **comunistul** acesta este bolnav, doctorul poate să-l caute , să-l facă sănătos ?
- **Popoiu** : Da !
- **luca** : Este același lucru.**Dacă comunistul** acesta **nu ar avea un avocat** , angajat de el personal, după legea noastră de organizare , **i se desemnează un avocat din oficiu** , trebuie să i se pună la dispoziție **un apărător "**
- **Popoiu** : "Cei mai mari criminali pot găsi o scuză. Însă trebuie lăsați să fie apărați din oficiu " [.....]

▣ **Clara Sara - spioancă sovietică !**

- **Popoiu** : La mInisterul Muncii a fost numită (decizia 224 din 24 sept.'32) ca subșef de birou (serviciul " Corporații) , **la stăruința jidanului Zipștein din Tighina, nepoata acestuia, Clara Sara**, care **în iulie a fost dată afară de la ministerul de Finanțe** , pentru că **a fost prinsă dînd informații curierilor sovietici**.

Cere cazierul Clarei Sara ...

C.Popoiu / 7 oct. /'32

57) M.Stelescu (G.de F) , la legea dobîndirii naționalității române , 8 oct.'32

(DAD, MO 47 , șed din 8 oct.'32, p 1897)

Consideră că defectele **Legii naționalității** (1924) , au îngăduit celor **4 comuniști să intre în Parlamentul Iorga**

▣ **Minoritarii trimit comuniști în parlament**

- **Stelescu** : În **Parlamentul Iorga** au pătruns **4 deputați comuniști** pe această " **porțiță** " a legii, trimiși de cine ? Nu puteți spune că de români ! **Cu timpul, cu această lege, vom avea nu 4 ci 40 de comuniști trimiși în Parlament** .
 - **I.Mirescu** : Mizeria și sărăcia, dle !
 - **Stelescu** : Aceasta este părerea dvs, a socialiștilor
 - **M.Weissman** (P:Évr.) :**Germania** este o națiune unitară și are **70 deputați comuniști !**
 - **Stelescu** : Eu știu că **visul d-tale** este să ajungem **stat comunist, ca în Rusia** .
 - **M.Popovici** : "Eu cred mai mult în vitalitatea națiunii române , pentru ca să presupui că am putea avea 40 de deputați comuniști " (**aplauze la pNȚ**)
 - **Stelescu** : De aceea nu trebuie să lăsăm să pătrundă anumite **elemente străine , cu drept de vot, care aleg pe comuniști**. [.....]
 - **Stelescu** : "**Visul meu este ca această Românie**, pe care au apărut-o strămoșii noștri, cu prețul sîngelui lor, **să fie numai a românilor.** "
 - **Michel Landau** (P.Evreesco) : "**Dta n-ai apărut-o , eu am apărut-o** , am fost și mi-am frînt mîna "
 - **Pavel Pavel** (PȚ-Lupu ?) : (**vrea să întrerupă**)
 - **Stelescu** : **Dle Pavel** , dta care **ai fost la mitingul comunist**, mai vorbești ?
 - **Pavel Pavel** : **Da, am fost !**
 - **Stelescu** : " Îmi pare bine că **recunoști și declari în Cameră. Rog presa și stenografii să noteze.** "
- Vezi la fișier **Garda de Fier și Minorități**.

Stelescu / 8 oct.'32

Guvern Maniu .Legislatura II .Ses. ordin.15 nov.-30dec'32

58.) Teodor Roznovan (PSD) , interpelare , 22 nov.'32

Nichifor Robu : soc-dem. apără comuniștii
(DAD, MO5, 22 nov.'32, fișă mână)

▣ Represiuni polițienești la Cernăuți și București

-**Roznovan**: Semnalează abuzurile și teroarea Siguranței și Poliției din Cernăuți, București .

#N.Robu: soc.-dem. apără comuniștii

- **Nich.Robu** (LANC) : protestează că Roznovanu apără în parlament **comuniștii** care au activitate febrilă în nordul Bucovinei .
Deputații social-democrați (ex **Rădăceanu**) **au mers la închisoare , s-au interesat de apărarea lor** (în presă și la tribuna parlamentului)
Cere să i se ia cuvântul lui Roznovan .
 - **T.Roznovan** : săptămâna trecută centrul Capitalei a fost la discreția câtorva așa-zii studenți , care au brutalizat populația pașnică ...
T.Roznovan -Nich.Robu / 22 nov.'32
-

59.) Victor Eftimiu, discurs la mesaj, 23-24 nov.'32

Intervenții polemice - **Prelipceanu , Goga , Stelescu, CZCodreanu**
(DAD, MO 6 și 7 , 23 -24 nov.'32)

[LD : reprezentant al "**stângii**" intelectuale ,de sorginte pretins franceză ;confirmă supoziția camuflării în PNȚ a unor suporteri ai comuniștilor . Discurs mediocru, partizan, slab și ca formă și ca fond .**Simpatii bolșevice afișate- pentru URSS, pentru bolșevici , pentru comuniștii români** - sub idei francmasonice.
Discurs tulburat doar de legionari și cuziști, dovadă a democratismului parlamentar .]

▣ URSS - să fie cunoscută

- **Eftimiu** : Vrea să știe real ce se întâmplă cu Rusia.
- **VTPrelipceanu** (LANC) : „Este prea spre stânga”
- **Eftimiu** „dreapta” – „stânga” - Vorbe mari și fără senz.
Asta nu înseamnă să nu știm ce este în Rusia.
- **Oct.Goga** (PNA) : Ei vor Basarabia!
- **Eftimiu** : Avem armată s-o apere .Să aducem din Rusia lucrurile bune.
Francezii laudă școala sovietică.
- **VTPrelipceanu** : Ca reprezentant al intelectualității românești,
nu ar trebui să luați Rusia drept pildă.
- **Eftimiu** : **Să nu i se facă procese de intenție.**El este patriot în fapte , nu în vorbe.
Vrea să vorbească despre URSS , fără să-i facă apologia.

▣ Apartenența la Francmasonerie

- **M.Stelescu** (G de F) : ați spus că nu sunteți pus de nimeni !
În str.Câmpineanu , nr 45, nu aveți nici o legătură ?
- **Eftimiu** : **Acolo sunt francmasonii și țările ce-i persecută sunt Rusia extremistă și Italia Fascistă.**

- **Voci** : Sunteți francmason ?
- **Eftimiu** : "Da.Și nu mi-i rușine să o spun.

▣ Simpatie pentru comuniști

- **Eftimiu** : Mai bine să luăm „roadele bolșevice” , decât s-o luăm de la capăt, și să intrăm în bolșevism nepregătiți . Reforma agrară, Conversiunea , sunt semne de ... bolșevism. În orice caz, el a preferat să dea mâna cu comuniștii în campania electorală.

ACCuza, Alx. Cuza, M.Stelescu, CZCodreanu îl atacă.

- **ACCuza** : Anul trecut când au fost aleși cei 4 comuniști în Cameră, nici ei n-au cutezat să spună ce spui d-ta.
- **Eftimiu** : Eu nu sunt comunist .Dar fac apologia comunismului care ne poate fi folositor. Noi practicăm un comunism neorganizat .

Pilda Franței trebuie ascultată .

Vict.Eftimiu / 22nov.'32

60) ACCuza , discurs la mesaj, 15 dec.'32

Intervenții polemice : **Gafencu, Eftimiu, CCGiurescu**

[LD : Discursul a ținut 5 ore. A fost deseori întrerupt , apostrofat, ridiculizat , de deputați din tot spectrul politic : **național-țărăniști, liberali, lupiști, social-democrați, evrei** ș.a. Din „Dezbateri” – nu am xeroxat, am luat

doar fișe.

Broșura cuprinde doar **pasajul privind politica externă**, fără să cuprindă toate intervențiile. A apărut, probabil, în 1941
Dacă, vreodată, vei avea nevoie de tot, trebuie xeroxat M.Of.]

Atrage atenția asupra pericolului comuniștilor din țară,

"unelte ale comuniștilor de la Moscova.Cere să i se aprobe să citească cine sunt comuniștii de la noi. Citește liste cu comuniștii -jidani din țară .

Este susținut de I.Zelea Codreanu (tatăl) . Este întrerupt, mereu .

Este blamat , pus la punct , de Gafencu, Victor Eftimiu, CCGiurescu etc etc .]

Broșura

[LD : este cert că , în epocă, poziția lui Cuza a fost singulară, dezaprobată, ridiculizată .

Din p.d.v. al realităților , însă, istoria imediată urma să-i dea dreptate .

Din p.d.v. al evoluției omenirii , după al doilea război, istoria îl va plasa la locul înfrunților.

Cum trebuie tratată problema , care este fundamentală pentru istoria României ?!]

▣ Realitatea 3 : Rusia Sovietică.

[LD: Cum să apreciezi opiniile lui Cuza ca fiind produsul unui „mitoman” , a unui „sclerozat fanatic” ?! Dimpotrivă! Este un vizionar care , în cuvinte puține și simple , a surprins o realitate care , pe atunci, părea încă o halucinație ! Și totuși.....]

" A treia realitate amenițătoare pentru România , este Rusia Sovietică.

Marele imperiu al Rusiei , o namilă **suspendată deasupra micii României** ,

Rusia, **căutând să revindică ceea ce nu a fost al ei** ,

ceea ce a stăpânit vremelnice de la 1812-1919.

- **dr.Lupu** : Cu un intermezzo...

- **ACCuza** : Exact, după tratatul din 1856...

Dar Rusia este o amenințare pentru noi, prin faptul că nu este un stat ca celelalte state burgheze, **ci este un stat comunist**, și nu se poate menține **decât prin introducerea comunismului în celelalte state europene și din lumea întreagă.**

Prin urmare, avem în fața noastră **cu un imperiu atât de mare, o perpetuă amenințare** , nu numai din faptul că oamenii aceștia **ar putea odată să vină** , cu arma în

mână, să ocupe teritoriul nostru care este Basarabia, ci o perpetuă amenințare în însăși existența noastră de stat, împotriva căruia uneltește sistematic și neconținut.

Aceste realități, care prezintă tot atâtea primejdii, sânt agravate prin cruda decepție pe care ne-o provoacă și o altă situație a României, și anume prin faptul că în România avem o populație excesiv de mare, de altă rasă, și de alte concepțiuni decât ale noastre, și care și ea, această rasă străină - **căci vorbesc iar de jidani** - are tendințe de ocupare a anumitor regiuni din România.

Aici este întreaga primejdie și atitudinile dvs. așa de regretabile, fiindcă sunt regretabil de superficiale, când ne tratați pe noi ca „antisemiți”, numindu-vă pe dvs. naționaliști, fără să fiți antisemiți, dar pe noi antisemiți, ei bine, asemenea schime sunt extrem e ridicole și contribuie la primejduirea națiunii românești”

(aplauze pe băncile LANC, protestări violente pe băncile Partidului Evreesc.)

ACCuza / 15 dec.'32

Guvern Al.Vaida -Voevod. Legislatura II.Ses. ord. -18 ian.'33- 16 apr.'33

61.) Autorizarea stării de asediu , dezbateri la lege , 3 febr.'33

(DAD, MO 32, 3 febr.'33)

[LD : vezi obligatoriu fișier Doctrină de partid și Legislație .

Prezintă nuanțat atitudinea față de **comunismul intern**,

văzut ca o **coloană a V-a a Moscovei** . Tebuie să-ți iasă o pagină "beton "]

▣ OPINII

Opinii : **Vaida-Voevod**, **Virgil Grossu** (raportor) , **Gh.Brătianu**, **IGDuca**, **O.Goga**, **Anibal Teodorescu**, **M.Gheorghiu** , **Fritz Connert**,**Iosif Willer**, **M.Landau**, **G.A.Cuza** ,**ACCuza**, **CZCodreanu** , **IMLeon**, **dr.Lupu**, **Lotar Rădăceanu**.

▣ EXTRASE :

1.**Al.Vaida -Voevod** (prim.ministru) :

"În ultimul timp, **mișcări concertate cu caracter comunist**, au tulburat ordinea în diferite regiuni și **tind în mod evident la destrămarea țării** ." [-----]

Fiind nevoie de măsuri excepționale , ele nu se pot lua decât în cadrul stării de asediu . (din "Expunerea de motive , citită de Vaida)

2.**Gh.Brătianu** (PNL-2)/ 3 febr.'33 : Consideră de extremă gravitate introducerea legii, dar **nu refuză măsurile menite să asigure ordinea în stat și autoritatea statului**. "Consecvent principiului de **a apăra independența statului național** împotriva oricărei **știrbiri a suveranității sale** [...] el **nu va tolera ca elemente tulburătoare** să urmeze în manifestări anarhice , **îndemnul instigațiilor străine** "

3. **IM.Leon** (PT-Lupu)/ 3 febr.'33 : Prezentarea legii de către guvernul PNȚ, care se pretinde "democratic " , este o "**surpriză dureroasă** " .

Este inadmisibil ca PNȚ , care a luptat ani de-a rândul,

împotriva stării de asediu ... acum să vină cu ea !

După **Constituție**, **starea de asediu** (art. 28) este admisă ,

în caz de **război** și în împrejurări ce **amenință existența statului** .

Ce se întâmplă azi de se vine cu legea ?!

Explicațiile lui Ed.Mirto , cu grevele de la Ploiești și Grivița , **nu justifică măsura** .

De ce nu se aplică "Legea Mârzescu " - care a fost făcută

pentru a înlătura tulburarea ordinei publice ?

Actuala lege , **sugrumă orice libertate cetățenească** ,

deoarece **introduce cenzura și interzice adunările**

"... în dosul acestei legi , **se ascunde dictatura ce va să vie "** (**ilaritate la PNT**)

Manifestările de stradă , puse la cale [LD : **de cine ?**] pentru a întinde o **cursă guvernului**, pentru a găsi o justificare la lege.

Conjură guvernul să nu aplice legea . **Va vota contra** .

4. **Octavian Goga** (PNAgrar) / 3 febr.'33

: "[...] totdeauna am fost de părere că la baza ideii de stat ,

trebuie să stea **ideea de autoritate** "

- **II Mirescu** : De dictatură !

- **Goga** : De ani de zile , vede că "atributele de autoritate slăbesc " ...

"ideea națională este zguduită " . Criza la noi nu este atât economică , cât o "criză de credință în misiunea acestui popor " (**aplauze LANC și PNA**) Astăzi ni se anunță că suntem în preajma unei "disoluții de stat" ; că pericolul vine din partea unor "mâni străine

" . În fața acestei situații , "**poporul nostru se unește pe deasupra considerentelor de partid** " ca să-și apere nevoile , sărăcia și neamul . **Va vota legea** , dar face apel la Vaida să cedeze locul la guvern unui **guvern de autoritate** .

5. **I.G.Duca** (PNL -1) / 3 febr.'33 : dacă guvernul crede că aceste măsuri sunt necesare , să le ia pe răspunderea lui.

"Sunt ani de zile de când noi am denunțat pericolul comunist "

Există "**organizații tenace**" , **subvenționate din străinătate** .

"Ne-ați spus că inventăm aceste pericole !"

Astăzi ce descoperim ? **Comuniști la Poștă , la CFR , la toate uzinele noastre..**

Și cu legea , **PNT nu va face față** , trebuie **să plece de la guvern !**

6. **Gr.Iunian** (PTR) / 3 febr.'33

În 1928 , prima măsură a PNT a fost ... înlăturarea stării de asediu .

Acum , PNT ia lecții de la PNL , cum s-o introducă .

S-au invocat frământările de la Grivița și Ploești .

S-au lăudat tactul guvernului și autorităților , care au aplanat tensiunile...

Trebuia lăudată muncitorimea , care a fost la fel de "înțeleaptă " .

S-a dovedit că acolo au fost cereri justificate , nu instigații străine .

Pe aceste cazuri , nu puteți institui legea .

Spuneți că aveți alte " cazuri "

Aveți mijloace să le preveniți . Aveți destule legi .

"Cine vrea pâine , nu se mulțumește cu gloanțe "

La adăpostul legii , vreți să realizați **o politică potrivnică țării** .

Cu legea , **dați întraga răspundere asupra armatei** - dvs dezangajându-vă -

instituție pe care dvs sunteți datori să o păstrați intactă , în afară de orice critică .

Legea reprezintă incapacitatea guvernului . **Va vota contra** .

7. **Anibal Teodorescu** (PP - Averescu) / 3 febr.'33

Când **Vaida** era ministru de Interne , **spunea că nu este " pericol comunist" ! ...**

... acum , ca prim .ministru , **aduce această lege** .

Legea ne scoate din cadrul normal constituțional , dovedind că **guvernul nu poate face față** . **Fac parte** , însă , **dintr-un partid de ordine** care înțelege că

atunci când se strigă de pe banca guvernamentală că țara este în primejdie ,

trebuie să fie foarte atent la actele lui . De aceea , declar că **voi vota pentru** "

Dar mă întreb : s-a aprins ceva în țară ? A început furtuna ?

Nu cumva și PNT a semănat , cândva , vânt ?"

8. **Lotar Rădăceanu** (PSD) / 3 febr.'33 : [**i se strigă "scurt" !**]

" Dacă doriți "scurt" , cu atât mai mult doresc ca **guvernarea dvs .să fie mai scurtă** și să se termine chiar azi " El nu vede situația atât de amenințătoare .

Cele 2 greve invocate , nu au fost primele , au fost justificate și s-au aplanat .

Starea de asediu înseamnă că **se trece o parte a puterii executive și judecătorești asupra organelor militare** . **la înseamnă întronarea "dictaturii militare"** Nu neagă că

s-au produs tulburări îngrijorătoare , dar ele "**Nu sunt provocate de clasa**

muncitoare " ci ... " de unele **curențe extremiste de dreapta** care au avut voie , până acum , să opereze în voie **pe străzile Capitalei** "

"Aceste tulburări , produse de **curente fasciste și antisemite**, pot avea loc numai **cu complicitatea vinovată a poliției și a organelor de stat "**

Dovadă : atacul de astănoapte împotriva localului PȚ-Lupu ...

Împotriva acestor manifestări, nu este nevoie de starea de asediu. Ajung legile existente.

POLEMICI

- **Rădăceanu** : "Mișcările muncitorești au cauze adânci și juste "

(evocă cum s-a ajuns la conflictul de la Grivița)

Nu instigațiile comuniștilor : instigatorii reali sunt foametea, mizeria , nedreptatea
Clasa muncitoare are voie, în acest caz, **să se ridice și cu violență.**

- **Ștefan Cicio Pop** (președ. Camerei) : **Violența nu este admisă** într-un stat ordonat .

- **Rădăceanu** : Nu trebuie admisă **nici exploatarea , nici nedreptatea .**

- **Ed.Mirto** : Din moment ce **li s-au îndeplinit cerințele, de ce continuă greva ?**

- **Rădăceanu** : **Sunt elemente a căror acțiune a mers mai departe ,**
care **vor să profite de această stare de nemulțumire .**

Dar nemulțumirile sunt reale. De ce s-a speriat PNȚ ?

- **Mirto** : **Recunoaște că PSD a reprezentat corect interesele muncitorimii .**

De aceea guvernul le-a rezolvat 90 % . Cum au răspuns muncitorii ? Continuă greva !

- **Rădăceanu** : " **Există situații când prind curente pe care ,**
noi, social-democrații, nu le aprobăm.

De aceea insistăm noi **să fie deplină libertate de opinie,**

pentru a se cristaliza adevărul.

Noi nu ne speriem că unii muncitori sunt sub conducerea comuniștilor,

deși se lovește direct în noi.

: De ce vă speriați dvs ? Nu este la fel în Anglia, în Franța ? "

- **Polizu -Micșunești** : " **Franța nu este lângă Nistru ! "**

- **Virgil Grossu** : " **Dvs nu sunteți organizați suficient,**
pentru a paraliza comunismul "

- **Rădăceanu** : " **Nu aceasta este sarcina noastră .Ce se pretrece în sânul clasei**
muncitoare , luptele dintre noi și comuniști , ne privesc numai pe noi .

Dar exagerați puterea comuniștilor.

Mișcarea comunistă , care este bazată numai pe demagogie și
supralicitarea revendicărilor , nu poate fi de folos muncitorilor .[...]

Singurul ei rezultat este că dezbină muncitorimea și o slăbește "

Dar asta nu veți rezolva cu legea ! Oriunde guvernele au preîntâmpinat
mișcările de masă cu forța baionetelor , ele au fost măturate .

" **A căuta să întâmpiați cu forța, tendințe, lupte și evoluțiuni ,**

care sunt **în nota timpului și a istoriei, înseamnă a pregăti**

nu soluționarea lor pașnică și democratică, ci , dimpotrivă,

soluționarea lor în forme violente și catastrofale " Aceasta este învățătura istoriei .

Nu căutați să rezolvați problemele grele cu "dictatura și forța " ,

veți îndârji și mai mult masele.

"Dacă acum **semănați vânt, aveți grijă că va trebui să culegeți furtună .**

Prin socialism , masele vor ajunge la biruință !"

9. **Iosif Willer** (P.Maghiar) / 3 febr.'33 :

Partidul maghiar este un partid al ordinii și legalității.

Dar sunt suficiente legile existente . **Nu va vota legea .**

10. **Fritz Connerth** (P.German) / 3 febr.'33 : Sunt suficiente legile existente.

Dar , dacă guvernul va avea nevoie ... trebuie să aibă această posibilitate

Va vota legea , dar guvernul s-o folosească numai dacă este absolută nevoie .

11. **G.A.Cuza** (LANC) / 3 febr.'33 : Situația este gravă ,

grevele dese "pot să întindă peste toată țara mișcările revoluționare ."

Guvernul este nevoit să vie cu măsuri, dar să-și asume toată răspunderea

- **I.Mirescu** : Starea de asediu **se va întoarce și asupra dvs !**

- **GACuza** : Chiar dacă ! " noi preferim de o mie de ori **păstrarea ordinii în stat ,**
cu oricâte sacrificii , **decât anarhia către care dvs vreți să ne duceți ! "**

12. **M.Landau** (P.Evreesc) / 3 febr.'33 : " **Măsura este gravă, pripită , inutilă**"
În cei 10 ani de guvernare cu stare de asediu, până în 1928,
nu au putut fi stăvilite mișcările antisemite. [LD ???]
Mai degrabă s-au normalizat după 1928.
Legea gătuie libertățile cetățenești ; PNȚ face rău serviciu țării, prin lege .

13. **CZCodreanu** (G de F) / 3 febr.'33 : **Garda de Fier va vota contra** , este o măsură
"finală " .**Trebuie extirpate cauzele : cauza semită [!?!]** , a conflictelor de la Ploiești ;
faptul că unii politicieni încasează tantieme . **Va vota contra !** [LD : atât spune]

14. **M.Gheorghiu** (PND -Iorga) / 3 febr.'33 : Guvernele de autoritate n-au nevoie
de măsuri grave, pentru că sunt destule legi. Guv.PNȚ este slab,
și a contribuit la dezordinile ce izbucnesc. **PND se va abține de la vot.**

15. **G.Serbeniuk** (P. Ucrainean) : **Nu va vota legea** pe care , în 1928,
PNȚ a înlăturat-o !

16. **dr.Lupu** / 3 febr.'33 :**"Așa dar, din capitulare în capitulare ! Alaltăieri ați dat**
peste bord pe președintele și vicepreședintele PNȚ [...] astăzi dați peste bord principiile ,
programul, tradițiile , însăși baza vieții dvs.[...]

Această lege este lepedea , este crucea de mormânt pusă peste partidul dvs."
Regretă acest fapt , deoarece **PNȚ a avut această lege aplicată pe spinarea sa :**
a curs sânge ; au fost cadavre ; au murit un Berbereche ; au murit sute de țărani în
Ardeal ... **pentru a crea acest PNȚ și acum el vine prin surprindere cu starea de**
asediu și cenzura !

/ **Recunoaște că starea este gravă [evocă anul 1907] .**

Nu se îndoiește că sunt dușmani care" își vâra coada" în starea de nemulțumire .

Dar **care este proporția** între starea reală și **"intervenția străină " ? !**

Dlor ! Nu vă jucați cu focul ! Legea este fatală !

Această lege [...] este pentru **introducerea dictaturii politice ,**

dictatura politică **a unui guvern din dos [Camarila !]** , care este mai mare în această
țară.

Dar nu se poate jugula un popor, dreptatea va răsăări !

17. **Virgil Grossu** (raportor) : **Partidele mari au avut o atitudine mai "curajoasă "**
, vădind " răspunderile" : PNL-ducist, PNL-georgist, PNAgrar-Goga, P.P.Averescu,
care **au trecut pe la cârma statului, au aprobat legea.**

Contra au fost Gr.Iunian și dr Lupu, care au invocat cei 10 ani de opoziție .

PNȚ, ca partid de guvernământ, nu consideră că programul său nu-i îngăduie

să ia măsurile dictate de împrejurări :

grava situație cu grevele ; spionajul care se practică chiar în centrul Capitalei .

Este o problemă de oportunitate.

Dar nu este oare necesar, să aducem " un mic abandon al libertăților celor mai mari " ?

Da , este o măsură preventivă (celelalte legi sunt represive)

menită să stăvilească mișcările subversive .

Noi suntem informați pertinentemente de "direcțiunea ce se urmează de o anumită
mișcare "

Vaida -Voevod / 3 febr.'33 : Are sentimentul de satisfacție că oratorii au înțeles situația.

Consideră votul, un vot de încredere .

Chiar dacă ne-ar amenința dictatura PNL nu cea a partidelor cu 2-12 membri " !

Legea este facultativă ; este valabilă 6 luni ;

Votanți : 245.

Bile albe : 202

Bile negre : 43

Legea este adoptată

62.) Armand Călinescu , 13 mart 1934, retro'31-'33

(ex-subsecretar de stat , Interne) ; la starea de asediu PNL,
 (Legislatura PNL, ses.ord. febr.-mart'34. **Vezi xerox integral , fișier PNT**
 DAD, MO 23, 13 mart.'34 , p. 759- 760)
 Replică : **Hurmuz Aznavorian** (raportor)

[LD : **Este contra stării de asediu introdusă de guvernul Tătărescu .**

Justifică starea de asediu introdusă de PNT în febr.'33

Trebuie să subliniezi până unde a dus ura oarbă dintre cele două mari partide !]

▣ **Congresul V PCR , Moscova**

Când PNT a venit la putere în 1932, a găsit "**planul unei acțiuni comuniste bine fixat .**" Se ținuse în ianuarie [**LD : în dec.' 31**] **al V-lea congres al Partidului Comunist Român, la Moscova.** În **Rezoluțiile adoptate** atunci, pe care noi le-am găsit " în broșurile și foile clandestine " ,se fixau **următoarele 4 puncte pentru România :**

- 1. Discreditarea social-democrației** , prin aplicarea tacticii numită a frontului unic ;
- 2. Infiltrație în instituțiile de stat și de apărare națională :** Poștă, CFR, arsenal, pirotehnie ;
- 3. Provocarea de greve repetate** , pentru antrenarea masselor muncitorești , în deosebi în regiunea petroliferă din Prahova, apoi în regiunea Jiului și CFR .
- 4. Provocarea unei greve generale** , cu acte de violență "

În acele "Rezoluții" se indica și **epoca când acele acțiuni trebuiau terminate : martie 1933.** Am găsit **acest Plan**, în **Instrucțiunile pe care Centrala CC al PCR le trimitea tuturor organelor de luptă , celulelor de fabrică, tineretului, Ajutorului Roșu, organizațiilor de șomeri ș-a.**

Sigur, se putea ca acele "instrucțiuni " să rămână "simple deziderate pe hârtie " , să nu capete niciodată realizare , în fapt. De aceea, noi ne-am gândit la acțiuni de supraveghere .

Armand Călinescu / febr.'33

▣ **Acțiuni subversive comuniste**

Din toamna 1932, au început acele **fapte semnificative : " Elemente extremiste pun mâna pe conducerea tuturor organizațiilor muncitorești .** Era primul pas."

/ În dec.'32 , descoperim **spionajul de la Poștă ... comunistul Tevekelei** obținea, prin intermediul unor funcționari de la poștă, **telegramele cifrate emanate de Ministerul Afacerilor Străine** , și **le trimitea regulat la W E B** (West Europeaische Bureau) din Viena .

Cercetările au dovedit că el începuse a avea **legături și la Arsenalul armatei** . Era al doilea punct care căpăta consistență.

/ La 1 febr. 1933 , izbucnesc **tulburările muncitorești pe Valea Prahovei** (Societatea "Româno-Americana") , în urma unui conflict de muncă, care era numai un pretext. Muncitorimea s-a dedadat la acte de sabotaj... se cobora în stradă ...cu femei și copii...

8.000 de oameni au fost antrenați de "**agitatorii comuniști** " ... au ocupat pietele publice , ținând întruniri , atăcând în repetate rânduri , localul Poliției !

... Guvernul l-a însărcinat să meargă la Ploiești, să vadă ce se petrece :

/"Am constatat că mișcarea se desfășura viguros, după regulile tacticii comuniste .

/ "**Concomitent cu asta , Siguranța descoperea curieri comuniști** cari plecau din București spre centrele muncitorești " , iar la Galați , la Iași, și la Cluj, **apăreau greve de simpatie** .

▣ **16 februarie'33...**

▣ **Starea de asediu .**

" Am venit atunci la București , am raportat guvernului asupra situațiunii , iar **Consiliul de miniștri a decis** să supuie imediat Camerei, **proiectul pentru introducerea stării de asediu.**

Este adevărat că **tulburările au continuat** câteva zile, **culminând cu dezordinele de la 16 februarie la atelierele Grivița**, când noi am întrebuițat armata . **Dar noi am izbutit să oprim mișcarea ,**

înainte de a fi luat formele definitive ale grevei generale.
Iată în ce condițiuni am introdus noi starea de asediu "

... Ulterior , am căpătat documente foarte importante ,
care confirmau prevederile noastre." (p. 760)

- **Hurmuz Aznavorian** (raportor) : " Die Călinescu [...] aceste explicații detaliate le-ați dat dvs atunci , când ați cerut starea de asediu ? "
- **Călinescu** : Nu .
- **Aznavorian** : "Aceasta interesează astăzi "
- **Călinescu** : "Nu le-am dat atunci pentru că acțiunea era în desfășurare și pentru că noi nu puteam descoperi punctele noastre de supraveghere .
În urmă , găsim documente cari confirmă în întregime prevederile noastre .
... În acel timp , se instaura noul regim la Berlin , și , printre persoanele arestate , se afla și femeia **Bela Iacobovici** , soția unui membru în Comitetului Executiv la București." Asupra ei s-au găsit 2 documente :
...Un Raport către Internațională , pe care îl întocmise **Partidul Comunist din București** , asupra evenimentelor din țară .
La 3 zile , Raportul ajunsese la Berlin !
.... Copia unor Instrucțiuni pe care Internaționala Sindicatelor Rosii , a căilor ferate (cu sediul la Berlin) le trimitea la București , ca să-i încurajeze la acțiune Mai târziu , în iunie '33 , într-**o publicație comunistă** ,
"găsim recunoașterea întregă a substratului mișcărilor din primăvara trecută , și a pericolelor pe care le-am fi avut , dacă nu luam măsuri la timp.... "
- **Romulus Seișanu** ("Universul "):" **De ce ați pus în libertate pe comunistul Bujor ?**"
(aplauze la PNL . Călinescu nu răspunde)
- **Călinescu** : ... și a trebuit să ne acoperim cu legea stării de asediu , în timpul necesar elaborării Legii Mironescu , care a fost depusă curând după aceea ."
(p. 760)
[LD : a urmat contestarea legitimității legii PNL ,
pentru că G de F nu reprezenta un pericol ! Ironia soartei !]
Armand Călinescu / mart.'34, retro'33

Armd.Călinescu / 5 apr.'34, retro'33

▣ Pericolul mișcărilor extremiste : stânga și dreapta

▣ Circula Ministerului de Justiție / 24 mai '33

" D-lor , permiteți-mi , pentru definirea politicii pe care am schițat-o ,
să citesc două pasagii din circulara Ministerului de Justiție

[**M.Popovici , către Parchete**] , cu nr. 42.143 din 24 mai 1933 :

< După informațiile și rapoartele primite , constatăm că de câțva timp ,
de către anumite organizații de extremă dreapta , ai căror agenți cutreeră satele ,
se face o vie propagandă ațățătoare și se îndeamnă populația la acțiuni și
mișcări ,

prin care se tinde la răsturnarea ordinii în stat .

În special , se aduc la cunoștință agitațiunile din Moldova și Bucovina , unde
)): sub masca unei mișcări de contra-balansare a mișcării comunismului ,
se formează diferite grupări , așa zise de extrema-dreapta , care se agită ,
provocând mișcări în tot cuprinsul țării .

În realitate , și unele și altele , departe de a duce luptă sinceră de idei ,
în cadrul permis de legile țării , sunt expresia aceluiaș gând subversiv ,
sub diferite aspecte , profitând și unele și altele , de toate circumstanțele
ce le sunt favorabile , uneori , concurând împreună [**Atenție LD !!!**]
pentru subminarea autorității și dezagregarea statutului .

< Contra tuturor acestor elemente , atrag stăruitor atenția dvs. [**parchetelor**]
și vă invit a avea o neadormită priveghere , exercitând , în același timp ,

un serios control și asupra agenților forței publice , auxiliari ai dvs ,
spre a vedea dacă și aceștia își îndeplinesc în mod conștiincios datoria .

< Îndeplinirea datoriei fără șovăire și cu devotament ,
pentru atingerea scopului arătat mai sus , este nu numai o cerință legală ,

dar și o **obligăție patriotică** , pe care sunt convins că o **veți îndeplini** >
spunea ministrul Popovici, către Parchete. "

[-----]

----- Armd.Călinescu / 5 apr.'34 -----

63.) G.A.Cuza (LANC) : 13 martie '34, retro'33

La starea de asediu PNL (Legislatura PNL, ses.ord. febr.-mart'34.

DAD, MO 23, 13 mart.'34 , p. 761-766)

] LD : Respinge legea PNL , pentru că nu există un pericol al G de Fier !
Acordă circumstanțe scuzabile guvernului PNT , în 1933, pentru că ...
pericolul comunist... este grav !]

▣ Legitimitatea măsurilor anticomuniste din'33

/ "Situățiunea de atunci era f. simplă de explicat ; erau anumite împrejurări pe care le cunoștea toată lumea , erau acele **mișcări muncitorești, alimentate de comuniști**, în diferitele centre ale țării, Iași, Ploești, Craiova, atelelele Grivița-București, care tindeau la **declararea grevei generale** și , pe această cale, la **întronarea comunismului la noi în țară** ."

Guvernului i-a fost simplu să spună , în Expunerea de motive , de "**mișcări concertate cu caracter comunist** "

/ **Vaida a ținut să se consulte cu toți șefii de partid** , înainte de votarea legii .

... când el, GACuza , ieșea de la Vaida, s-a întâlnit cu IGDuca care l-a întrebat ce va face LANC ? " Dându-mi seama că este vorba de **un atac organizat al comunismului** contra ordinii de stat și împotriva existenței statului, i - am răspuns :
< Noi nu combatem legea , lăsând guvernului întreaga responsabilitate a actului pe care-l face . >

/ **Aceasta a fost și părerea lui Duca** , alături de gândul căruia m-am aflat.
Și așa a făcut declarația sa.

Iar eu am venit ulterior la tribună și **din banca socialistă mi s-a strigat** :

< *Dle Cuza , nu- ți dai seama că această lege se va ridica mâine ... împotriva d-tale ?* >
 Și atunci eu am spus ...< *Prefer să se ridice de 10 ori împotriva mea, dar să se curme odată pentru totdeauna cu anarhia d-tale .* >

Din păcate , **ulterior, guvernul PNT a extins represiunile și asupra LANC !**

G.A.Cuza / mart.'34 , retro '33

64.) Lot. Rădăceanu , interpelare : dizolvarea 12 organizații comuniste

Ordonanța Corpului II Armată , 13 febr.'33

(DAD, MO 39, șed. din 13 febr.'33)

[LD : **de ce tot insistă Rădăceanu ca lupta dintre PSD și PCR să fie lăsată pe seama lor ? !** Cât de sinceră era atitudinea lui Rădăceanu ? Este complicitate sau ,pur și simplu, mersul pe două cărți ?]

▣ Minimalizare sau complicitate ?

- **Rădăceanu** : **Ce rost are această Ordonanță ?**

Majoritatea acestor organizații , n-au existat , legalmente, nici înainte , fiind dizolvate de PNL.

De ce se face atâta **reclamă mișcării comuniste** ?

De ce **se exagerează proporțiile** acestei mișcări ?

Muncitorimea este prea puțin influențată de ea .

- **Octavian Goga** (PNA) : **Spuie că nu este pericol comunist ?**

Eu îți aduc un **maldăr de ziare clandestine** .

PSD ce face pentru a contracara acțiunea lor ?

- **L.Rădăceanu** : **Lupta dintre PCR și PSD s-o lăsați pe seama noastră .**

Ordonanța de dizolvare - este o diversiune.

Rădăceanu / 13 febr.'33

65.)Tulburările de la Grivița -CFR , 16 febr.'33

(DAD, MO 41, 16 febr.'33 fișă de mână)

Poziții : **Dr.Lupu**, **I.Mirescu**, **R.Franasovici**, **O.Goga**, **Gh.Brătianu**,
Gr.Iunian , **CZCodreanu**, **M.Ghheorghiu**, **ACCuza** , **M.Stelescu** ,
Ilie Lazăr, **Gh.Tătărescu** , **Vaida Voevod**.

[LD : atenție ! urmează o serie de controverse în care atât de greu se pot despărți **problemele comuniste** de cele **cuziste și legionare** , încât va trebui, cumva , să găsești o tratare adecvată. Vezi și la fișierele Anticomunism , antilegionarism etc etc. În doc. publicate, sub regimul comunist, s-au făcut amputări grosolane , în care tot ce nu era convenabil - Rusia , comuniștii - a fost scos.

Aceasta a dus la deformarea cuvântărilor lui Lupu, Mirescu ș.a.]

[Se propune constituirea unei anchete parlamentare .Adunarea respinge propunerea]

▣ GGMironescu (Interne) : provocare comunistă !

Arată faptele.Situația în care s-a aflat guvernul când muncitorii au refuzat să părăsească atelierele. **2000 muncitori** sunt în cercetare .

Pierderi : la autorități - 1 mort, 12 grav -răniți.

la insurgenți - 3 morți , 16 grav răniți

Consideră că **totul a fost o provocare comunistă** , care vizează destrămarea țării.

Datorită stării de asediu, s-a evitat un rezultat mai tragic.

- **Vict.Iamnadi** : impută guvernului că a introdus starea de asediu.

- **GGMironescu** : Recunoaște că s-au făcut greșeli de către administrația CFR .

#dr.Lupu: bande antisemite !

- **dr.Lupu** : De ce se dă vina pe **comuniști** ?

- **GGMironescu** : face apel la oamenii de ordine , la partide, să se unească **pentru a înlătura primejdia** cu care este amenințată țara .

- **dr.Lupu** : Lucrătorii au vrut eliberarea celor arestați.

Guvernul a uzat de prea multă autoritate . După somarea muncitorilor,

li s-a dat prea puțin timp (5 ') .Trebuia să li se dea 15 ' , și s-ar fi evitat vărsarea de sânge .

- **Lupu** : Incidentele" de la Grivița , **s-au făcut de bande cu pistoale , antisemite** [?!?]

- **M.Stelescu** : În vremea asta , dIMadgearu dansa la Athenée Palace !

- **Lupu** : S-a greșit cu **cei 2000 de muncitori** , plimbați pe **Calea Griviței** , între baionete !

Este informat că **au fost mai mulți morți** .(automobilul fabricii Schmidt i-a transportat)

Cere **suprimarea stării de asediu** (evocă greșelile din 1907)

Guvernul **să înlocuie prefectul Capitalei**, care nu a avut tact .

Nu cere plecarea guvernului.

I.Mirescu : agitatori comuniști !

/ Bogățoiu este agent provocator. Doncea, Tudor Alexandru, la fel.

/ Lungu Mihalache (Galați) I-a fost facilitată plecarea la Moscova ,

unde a făcure cursuri , și acum , reîntors, a fost reîncadrat .

/ Un altul Gheorghiu, transferat de la Galați la Dej, acum face agitații peste tot,

sub ochii administrației. Cere anchetă parlamentară.

R.Franasovici (PNL-1) : comuniști în solda Internaționalei III

Organele de stat s-au găsit în legitimă apărare , în contra **elementelor comuniste** , unelte în solda **Internaționalei Roșii de la Moscova "**

Toată răspunderea este a guv.**PNT** care a **tăgăduit totdeauna acest percol.**

Guvernul este vinovat că nu a luat măsuri la CFR, cu neregulile lui Vidrighin.

#Oct.Goga : echivocul PNT

România a intrat în faza unor **grave convulsii**. **Justifică de ce a votat starea de**

asediu : pentru a reinstala ideea de autoritatea în țară.

În PNT , sunt unii care **nu sunt convingși de necesitatea stării de asediu.**

Ideea de autoritate este sprijinită de opoziție .Majoritatea PNT face demagogie .

De ce nu părăsește PNT guvernul ?

- **Ilie Lazăr** : Guvern Goga- **Cuza ! (ilaritate la PNT)**
- **ACCuza** : Când vom fi chemați la guvern ne vom face datoria !
- **O.Goga** : Primul act al guvernului de autoritate, va fi **suprimarea stării de asediu .**
- **ACCuza** : **Goga greșește** când spune că nu avem nevoie de starea de asediu !

Gh.Brătianu (PNL -2) : manevra unei armate comuniste

Sesizează pericolul "**marilor manevre a unei armate comuniste** , perfect instruită și **organizată**, care urmărește [...] pregătirea **loviturii menită să pună stăpânire pe națiunea noastră** " Trebuie procedat cu **tact și cu hotărâre.**

PNL reafirmă necesitatea stării de asediu.

Cere **PNT să fie "solidar "** cu acest p.d.v.

El nu este xenofob, dar în unele instituții ,
trebuie să fie dați afară răuvoitorii străini și români.

#Gr.Iunian (PTR) : apărarea regimului democratic .

[LD : atenție ! ușoară schimbare de ton !]

Nici un om politic conștient nu va refuza guvernului sprijin pentru **apărarea integrității țării, pentru apărarea regimului** sub care ne desfășurăm viața.

Felul cum s-a aplanat incidentul de la Cluj, demonstrează că, nici în București, **nu era nevoie de starea de asediu**, evitându-se vărsarea de sânge.

Greșelile trebuie bine văzute și recunoscute.

Împotriva tuturor uneltirilor vrăjmașe , care amenință siguranța statului ,
vom fi alături de dvs.

I.Gheorghiu (PND -Iorga) : măsuri pentru stăpîirea comunismului

Nu era nevoie de stare de asediu.

Însă **guvernul este obligat să ia măsuri pentru "stăpîirea comunismului " .**

C.Z. Codreanu (G de F) :nu-i este frică de bolșevism!

Are neîncredere în informarea lui **GMironescu**

Cere anchetă parlamentară.

Nu-i este frică de comunism sau bolșevism

Nu-i este frică de muncitorii ce n-au ce mânca .

Satisfacție : setea și foamea de dreptate .

ACCuza (LANC) :ambiguitatea PNT ; xenofobie .

Atacă guvernările de partide . A fost și este pentru starea de asediu.

Critică "spiritul Genevei " care a încurajat pe **cei de altă nație**

(**Octavian Goga** îl aprobă)

Dă dreptate lui Goga privind **neomogenitatea PNT** :

/ La Timișoara, **Mihalache** s-a pronunțat contra stării de asediu ;

/ **Halippa** , la fel

/ "**Capul** gândește într-un fel, **coada** o ia în altă parte "

/ De ce a plecat **Maniu** pe Coasta de Azur ?

/ **PNT să se retragă de la guvernare !**

▣ Al Vaida Voevod (primministru) : datoria în interesul țării

De la unire, **acest guvern este al 20-lea !** Stau și mă gândesc , ce sunt eu oare ? [...] or sunt omul roșu, omul cu mâinile roșii de sânge ; or sunt șovăitorul , care nu știe lua o decizie ; or , poate [...] sunt capul unui guvern de paralițici ?

" Ne-am dat seama , cu inima în sângerată , că datoria era în interesul țării "

- **dr Lupu** : Să ai 21 de miniștri , care să stea ca imbecilii , în pat , să stea la baluri...

Frontul verde - frontul roșu .

- **Vaida** : Solidaritatea în PNT nu depinde de relațiile dintre el și Maniu !

La nevoie, ei pot fi sacrificați ! " **Admite ideile - "frontul verde" - "frontul roșu" - dar nu subminarea bazelor de existență ale țării, care este "țărănească " și care stă pe principiul proprietății individuale și este națională."**

#Expansionismul sovietic

-**Vaida** : " Oare țărănimea și burghezia acceptă , când abia a fost înfăptuită reforma agrară , să fie expusă la experiența practică de statul de la răsărit ?

Oare acceptă discuția asupra hotarelor țării și naționalizarea ?

El a considerat că nu este pericol comunist , pentru că cei ce-și zic așa , în zonele de peste graniță, vizează altceva, nu comunismul

- **Richard Franasovici** : "**Comunismul** nu este periculos sub formă de partid,

ci sub forma în care se manifestă azi, clandestin, cu acțiuni teroriste ,

cu provocări la greve . **PCR ca partid politic nu are nici o importanță "**

- **Vaida** : Dacă va fi cazul, va generaliza starea de asediu până va pune capăt acestei mișcări periculoase . Fiind stare de asediu, nu se admite ancheta parlamenară .

- **dr Lupu** : Protestează vehement.Blestemă .

Propune vot de neîncredere în guvern.

▣ Camera : respinge ancheta parlamentară .

Episod parlamentar / 16 febr.'33

66.) Abuzuri la aplicarea stării de asediu ,21 febr.

Lot.Rădăceanu : contra PSD !

I.Z.Codreanu : contra Gărzii de Fier !

Intervenții :**Armd.Călinescu**, **V.Iamandi**, **IZCodreanu**, **M.Stelescu**.

(DAD, MO 45, șed. din 21 febr.'33)

- **Lot.Rădăceanu** : Starea de asediu se aplică abuziv . În Prahova, sediile închise...

- **Vict.Iamandi** : " **Erau comuniști !** Eu prefer teroarea unui partid burghez și de ordine, decât teroarea **dezmățului comunist ! "**

- **Rădăceanu** : La **Galăț, Cernăuți, Bacău, Focșani, Orșova, Cahul , Ismail**, conducătorii social-democrați arestați, organizațiile prigonite

- **IZCodreanu** : prigoana nelegală și neomenească a jandarmilor și administrației împotriva Gărzii de Fier .

67.)Reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice , 27 febr- 8 mart. '33

▣Completarea legii Mârzescu

//**GMironescu** (Interne) : **Completarea legii Mârzescu** din 19 dec. 1924 //

//**Raportor -Gr.Periețeanu** //

(DAD, MO 49 -53, 27 febr. - 8 mart.'33)

Vezi context și pe larg la fișier Doctrine , Legislație

Opinii la lege : **GMironescu**, **Eug.Titeanu**, **G.Ștefănescu** -**Goiceanu** , **dr.Lupu**,

I.Zelea Codreanu , **ACCuza** , **M.Stelescu**

#Eug.Titeanu (PNL -1) : critică varianta PNT

Face un istoric al poziției PNL față de asemenea legi.
 Critică varianta actuală . Guvernul trebuie să plece .

IZCodreanu , Stelescu (G de F) : persecutarea "dreptei" !

Proiectul este aproape o transpunere a Ordonanței Corpului II Armată -București .
 Este o **legiferare a stării de asediu ! Este anticonstituțională !**
Contestă că ar fi o măsură anticomunistă , dimpotrivă, încurajează comuniștii .
 Ex, ziarul "*Stânga*" a lui **Pavel Pavel** și **M.Ralea**
Garda de Fier este o organizație anticomunistă , născută tocmai din pericolul acestui comunism, pe care l-am văzut în această țară, și de aceea am pornit la luptă ,
 "ca să oprim acest marș al comunismului dinspre Răsărit"

▣ Polemică privind uniforme

- **M.Stelescu** : "am să vă întreb de felul cum îmi stă cu uniforma , peste 5-6 ani ! "
 - **Armd.Călinescu** : "Eu nu știu pe unde ai să mai scoți cămașa atunci !"
 - **Stelescu** : "[...] pe gâtul unora care mă întrebă acum !"
 - **Codreanu** :Proiectul de lege **atacă mai mult organizațiile de dreapta , decât pe cele comuniste** . În 1930, Ion Mihalache a înscenat un proces Gărzii de Fier, că avem arme, muniții , grenate ! Am fost totuși achitați .
Legea oprește purtarea uniformelor ! Dar nu ne veți putea obliga să **purtăm ce cămăși** vrem .
 În Germania , hitleriștii au umblat tot în cămăși când li s-a interzis uniforma "
 - **M.Stelescu** : "În fruntea băncii ministeriale este un om [**Vaida**] care a spus :
 < *Corneliu Zelea Codreanu este singurul om din această țară care crede în ceva și în ale cărui cuvinte te poți încrede* > (**ilaritate la PNT**)
 - **Lotar Rădăceanu** : "Nu încercați o diversiune ; răspundeți :
sunteți pentru democrație, sau nu ?"
 - **M.Stelescu** : "**Sunt în contra democrației** . N-o spun prima oară.
Este perimată și considerată în pragul falimentului și de democrați "
-

#G.Ștefănescu -Goiceanu (PT-Lupu) :nu există pericol comunist !

- (1 mart.'33)
- Ștefănescu-Goiceanu** : **Comunismul** nu mai este așa periculos ca în 1924 !
 - **Pomp.Ioanițescu** : **Internaționala a III-a** face propagandă în străinătate
 ca să **aducă dezastrul în toate țările** .
 - **Ștefănescu -Goiceanu** : Legea nu este necesară .
Pericolul comunist nu este real.
-

I.Z. Codreanu (G de F) : pericolul agenților comuniști

(1 mart.'33) **Recunoaște statelor burgheze dreptul de a se apăra** , deoarece **nu ne putem permite luxul să facem experiențe periculoase ,ca în Rusia.**
 Statele burgheze au dreptul să apere **principiile fundamentale** : **proprietatea individuală ; instituția familiei ; instituția monarhică ; ideea națională ; libertatea de cugetare ; cultul creștin.**
Comunismul rade aceste temelii și noi trebuie să ne apărăm.
 Până aici este de acord cu guvernul.
 / **Este în dezacord cu guvernul când afirmă că ... ideile , doctrina comunistă, sunt completamente libere , cf Constituției !** La nevoie, se poate merge până la schimbarea Constituției .Dar , **deocamdată, nu este un real pericol comunist .**
Sunt doar agenți care se strecoară și produc acte criminale.

Împotriva lor trebuie luat măsuri.

Și, la **propaganda lor bolnăvicioasă**, ar trebui dusă una sănătoasă

- **Voce PNT** : Ar fi bună pentru asta Garda de Fier ! (**ilaritate**)

- **Codreanu** : ... în contra **perciunelui lănos sau nelănos comunist**,

dacă s-ar găsi o altă insectă, un gândac verde - fie și cămășile verzi ale Gărzii de fier

- atunci , desigur, că **asta ar asigura cu prisosință viața statului nostru "**

A.C.Cuza (LANC) : trebuie o lege anticomunistă specială

(8 mart.'33)

/ **Anticomunism înverșunat** ;

/ Apologia lui Hitler , în această chestiune ;

/ **C ere lege specială anti-comunistă**, după modelul lui Hitler.

/ România să-și acorde politica cu țările anticomuniste ;

***Emil Socor : condamnat pe nedrept (1920)**

În polemica declanșată de ACCuza și GACuza, care îi contestau dreptul de a fi în Parlament **Emil Socor a explicat** cum a fost el condamnat , în 1920, la 5 ani de închisoare , în legătură cu situația din **PS și afilierea la Internaționala Comunistă**. Guvernul era îndreptățit să fie îngrijorat. În PS , o mare parte era **sub mirajul Moscovei**. **Intelectualii**, ca el, erau considerați "trădători" , și dacă nu declarau că sunt pentru afiliere, nu li se dădea cuvântul. Guvernul , în loc să lovească în cine trebuie, a lovit în elementele "ponderatoare" .

Așa a ajuns el **la Curtea Marțială, condamnat la 5 ani muncă silnică**.

A fost apărat de **Laurențiu Onea** (pe atunci PNR, ulterior PNL) și de **P.Suciu** (PND)

A fost grațiat în iun.1922 .

Dr.Lupu (PT) : permanentizarea stării de asediu

(8 mart.'33) Guvernul ne duce din surpriză în surpriză. După starea de asediu,

Legea pentru repimarea unor infracțiuni contra ordinii publice , este forma deghizată a permanentizării stării de asediu,

pregătită , parcă anume, pentru reacționarii tipici care o vor aplica .

El a fost coleg cu Mârzescu. Acum , în momânt, el se întoarce , când numele lui este legat de această lege represivă.

Dacă **în 1924 , mai avea vreo justificare**, era la un an după moartea lui Lenin,

azi în Rusia , cei mai buni agenți anticomuniști sunt comuniștii însăși din Rusia.

Azi ar trebui suprimată legea Mârzescu, nu înăspriță .

Legea va fi legată de numele onestului și cinstitului **Perișteanu**, în timp ce GGMironescu (Interne) și M.Popovici (Justiție) stau deoparte !

Legea este făcută **nu împotriva comuniștilor**, ci **împotriva adversarilor politici** .

Poporul român nu este "revoluționar" , "anarhic " .

Dacă nu este nedreptățit, el este **"cuminte" , "blând"** .

Și în Iugoslavia s-a dat o asemenea lege nefastă.[...]

Pe mine **mă importă grozav** de mult să știu **cine a dat foc Reichstag-ului din Berlin**

[...] **că de acolo va depinde atitudinea mea și a țării mele "** [.....]

GGMironescu : necesitatea legii

Atins de criticile lui Lupu pe problema Griviței,

îl învinuiește de agitație comunistă

(**izbucnește scandal, polemică, tumult. Ședința se suspendă**)

/ Explică evaziv , deliberat evaziv, necesitatea legii ;

/ Insinuiază existența unor documente de cert amestec din afară , în evenimentele de la Grivița (sursă -poliția britanică !)

- **dr.Lupu** : îl persiflează, susține că **nu este pericol comunist** .

Vorbește de teroarea din RSSMoldovenească.

Notă LD : Legea - Reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice,

a fost dezbătută în Senat între 14-17 mart.'33
(DS, MO 33 (p. 1044) și 34, șed. din 14, 17 mart.'33,)
Legea pentru Reprimarea unor infracțiuni / mart.'33

68) Gr.Iunian, protest : procesul de la Brașov , 11 mart.'33

(DAD, MO 61 , 11 mart.'33)

▣ Procesul lui Kahane și Simon Ștefan

Protest : amestecul ministerului de Interne , în procesul **judecat de Cincinat Pavelescu la Brașov**, în care au fost implicați **comuniștii Kahane și Simon Ștefan**.
Comuniștii au fost achitați.

69.) Membrii PCR pe anul 1933

▣ Compoziția națională ; compoziția regională ; presa comunistă :

(Arhiva CCal PCR , fond 1, inv.8, ds.nr. 118 , f. 8-35)

Membrii PCR pe anul 1933 - 1665 oameni

Muncit.	Țărani	Funcț.	Meser.	Intelect.	Ceilalți
600	455	227	95	178	110

Compoziția națională a PCR

Magh.	Rom.	Evrei	Bulg.	Ruși	Moldov.	Ucrain.	Ceilalți
440	375	300	140	100	70	70	170

Comuniștii pe organizații regionale

Transilv.	Basarabia	Moldova	București	Dobrogea	Bucovina	Prahova	Oltenia
600	300	205	170	150	140	70	30

Comuniștii din Vechiul Regat și regiunile ocupate

Vechiul Regat	Regiunile ocupate
475	1170

Compoziția socială Vechiul Regat

Muncit.	Țărani	Funcț.	Intelect.
255	70	60	90

Compoziția socială regiunile ocupate

Muncit.	Țărani	Funcț.	Intelect.
440	470	165	115

Compoziția națională .

România		Regiunile ocupate		
		Transilvania	Basarabia	Bucovina
români	268	maghiari 400	moldoveni 70	ucraineni 70
ceilalți	270	ceilalți 200	ceilalți 230	ceilalți 70

Componenta PCR pe celule : 307 celule a 1.000membri ; Celula = 3, 2 membri

Celule	în întreprinderi	la sate	de stradă
	76	132	105
Membri în celule	280	300	420

Presa legală și ilegală

CC PCR	CC UTC	Aj.Roșu	Transilv.	Basarab.	Dobrog.	Bucov.	Prah.
<u>Moldova</u>							
	<u>București</u>			<u>Presa legală</u>			
4	-	-	3	-	-	1	1 2
				<u>Presa ilegală</u>			
5	5	2	5	1	1	2	- 1

▣ **Tabel cu membrii PCR în anii 1931 - 1934 ***

(Arhiva CCal PCR, film 15, dsr nr. 180, fila 142)

Provincia	Congres V	1932	1933	1934
Vechiul Regat	211	281	475	617
Basarabia	317	324	300	213
Bucovina	120	120	140	140
București	110	105	170	200
Armată	82	-	80	80
Recruți	-	-	-	156
Închisori	-	-	-	450
Total	1.250	1252	1.665	1.762

Notă * LD : Atenție lipsește din tabel Transilvania , Dobrogea !

Activ conducere : 80 , din care : muncitori - 42 ; țărani - 3 ; intelectuali - 29

Pe naționalități : români - 30 ; unguri - 25 ; bulgari - 5 ; bucov. - 3 ; basarb.- 12

Compoziția PCR / 1933-34

70.)Comitetul Național Antifascist , 13 iulie 1933

("Facla" , an XII, nr. 734, 13 iul.'33)

▣ **Apel CNA**

Primum : ...Dle director, **Comitetul Național Antifascist** a lansat următorul **Apel** :
" Izbânda vremelnică a regimului hitlerist în Germania , a provocat pretutindeni
o nouă îndârjire a reacțiunii fasciste. Peste tot, **și la noi în România** de asemenea,
partizanii urii de rasă și dictaturii fascisto-antisemite se dedau la cea mai
demagogică propagandă ,**ațâțând șovinismul** și deșteptând **instinctele reacționare** ale
unor pături pe cari mizeria fără precedent , le împinge să vadă mântuirea înapoi, nu
înainte.

Adepții hitlerismului român iau ca exemplu , în propaganda lor, Germania .

Ce se poate observa în Germania de azi ?

Cea mai grozavă **teroare împotriva muncitorimeii** , împotriva celor mai de văză
intelectuali,

ca și a **micilor comercianți și liber-profesioiști**.

Libertățile de presă, de întrunire și de asociere câștigate cu jertfe de masele largi,
sunt nimicite ; **organizațiile sindicale**, cooperative, politice și culturale , adversare
regimului hitlerist, **sunt sugrumate** .**Operele intelectuale** cele mai de seamă sunt
distruse sub pretextul originii lor neariene; profesori renumiți , printre care mulți
savanți ai premiului Nobel ,
sunt **alungați de la catedrele** pe care le-au ilustrat zeci de ani .[.....]

Acesta este idealul pe care fasciștii de la noi încearcă să-l realizeze.

În fața pericolului care amenință omenirea din partea antisemitismului și
fascismului,

s-au întâlnit la **Paris**, în cursul lunii trecute , **mii de delegați** ,

reprezentând un număr de antifasciști din lumea întreagă,

pentru a se consfătui asupra măsurilor de luat ca să fie împiedicată aruncarea omenirii în
barbarie, prin venirea la putere a fascismului în toată lumea.

Congresul de la Paris [-----]

a hotărât să înceapă o mișcare antifascistă în lumea întreagă ,

pe baza **unirii tuturor adversarilor barbariei antisemite și fasciste** ,

fără deosebire de credință politică și stare socială.

Congresul recomandă deci constituirea de **Comitete antifasciste** în lumea întreagă,
recomandând ca **muncitorimea de astăzi**, clasa cea mia bine organizată [!?]

cea mai în stare de a opune o forță hotărâtă fascismului , stăruie cu deosebire asupra
necesității

de a se forma **comitete largi antifasciste** , în toate **întreprinderile industriale** ,

și mai ales în cele ale **industrii grele** .

Congresul se adresează intelectualilor , cerându-le să adere **în grup cât mai compact**
la **mișcarea antifascistă**. [.....]

Fată de creșterea pericolului fascist în România,
subsemnații intelectuali și muncitori români,
am luat inițiativa formării unui **Comitet antifascist** ,
pe baza hotărârilor **Congresului de la Paris.**

Acest Comitet va fi **sâmburele** în jurul căruia **se vor concentra**
toate forțele antifasciste din România.[.....]

Iorgu Iordan, prof.la Facultatea de Litere, Iași ; **P.Constantinescu-Iași**, prof.la
Facultatea de Teologie , Chișinău ; **Ilie Cristea**, profesor ; **Dr.I.Mironescu**, prof. la
Facultatea de medicină, Iași ; **Barbu Lăzăreanu**, scriitor ; **C.Motaș**, prof.univ. ; **Cicerone**
Teodorescu, prof. și ziarist ; **Sandu Eliad**, regizor ; **Sorin A.Toma**, student ; **Ilie**
Stănescu , muncitor tipograf ; **Ion Iliescu**, muncitor CFR ; **Maurice Edel**, ziarist
Comitet Antifascist / iul '33
